

Živá univerzita

Zpravodaj České zemědělské univerzity v Praze

**Příští rektor chce dál vést
univerzitu k excelenci**

**Identitu ČZU umocňuje plastika
loga v centru kampusu**

Česká zemědělská
univerzita v Praze

Univerzita plná života

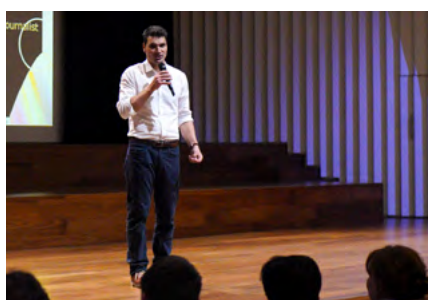
Prague Science Film Fest: Top dokumenty ze světa vědy

Více než 1300 návštěvníků, řada novinek, a především inspirativní dokumenty z mnoha oblastí lidského zkoumání. Takový byl Prague Science Film Fest 2025, mezinárodní festival populárně-vědeckých filmů. Ve dnech 20.–23. října prestižní přehlídku hostil kampus ČZU. Program se rozrostl o nové formáty jako projekce pro základní školy, venkovní promítání nebo VR zónu. A vůbec poprvé se v Praze konal podzimní Camp 4Science, workshop zaměřený na vývoj vědeckých filmů.

Letošním tématem festivalu, který ČZU pořádá ve spolupráci s týmem Academia Film Olomouc, bylo potápění. Diváci objevovali tajemné vrstvy pod vodní hladinou – symbol tvůrčího procesu, který končí vynořením a poznáním, že film a věda k sobě neoddělitelně patří. „Festival přilákal publikum i mimo univerzitní kampus. Určitě i díky přednášce moderátora České televize Daniela Stacha. Zájem byl ale také o VR zónu a samozřejmě o filmové projekce. Když vám na dokument o vědě přijde sto lidí, je to pro nás organizátory opravdu radost,“ říká vedoucí programu festivalu Zdeněk Rychtera.

Cenu za nejlepší mezinárodní vědecký dokument získal film režiséra Davida Čálka **Doktor na tripu**. Porota ocenila mimořádnou citlivost, s níž film propojuje vědecký výzkum a tradiční rituály v hledání nových cest léčby deprese. Síla snímku podle porotců spočívá v jeho autentičnosti, odvaze a schopnosti propojovat světy, které si obvykle nerozumí. Nadšení a dojetí neskrývali tvůrci krátkého snímku **Věčný hrášek** (*The Everlasting Pea*) po převzetí ceny za nejlepší krátký vědecký dokument. Porota film ocenila pro jeho mimořádnou estetickou kvalitu. Cenu rektora ČZU si odnáší snímek **Dokumentární plavba madam Anity Conti** (*The Documentary Journey of Madame Anita Conti*), cenu diváků pak **Sběratelé kratomu** režiséra Libora Cinegra.

Filmové projekce doprovázely diskuse s jejich tvůrci a odborníky na danou problematiku. Za ČZU se jich zúčastnili mj. etoložka Gudrun Illmann, expert v oblasti protipožární ochrany lesů Roman Berčák, vědec zabývající se ekologií savců Aleš Vorel a další akademici.

Za osm let jsme dokázali úžasné věci

Vážené kolegyně, vážení kolegové, vážené studentky, vážení studenti,

minulých téměř osm let jsme se v tomto úvodníku našeho univerzitního zpravodaje střídali s členy vedení univerzity i s dalšími kolegy. Poslední úvodník v mém funkčním období jsem si ovšem vyžádal sám. Rád bych vám, jak se říká, složil účty za obě funkční období, na která jste mi dali důvěru a po která jsem měl tu čest vést naši skvělou univerzitu.

Před osmi lety jsem slíbil silné vedení univerzity ve smyslu hájení našich zájmů navenek. Věřím, že se to po celou dobu dařilo a že výsledkem je i další výrazné posílení reputace ČZU. Říká se ale taky, že dobrý sedlák má předat svým potomkům hospodářství v lepším stavu, než ho převzal. Jsem rád, že ČZU za poslední dvě funkční období vykazuje zlepšení ve všech oblastech, v těch klíčových pak dokonce velmi výrazné zlepšení. V lednu 2026 předám nastupujícímu rektorovi univerzitu po všech stránkách silnější, než byla, když jsem ji přebíral. Budu odcházet s dobrým pocitem a s vírou, že se totéž podaří i budoucímu rektorovi.

Děkuji za spolupráci kolegům ve vedení univerzity, ve vedení fakult, školních podniků i dalších součástí ČZU. Děkuji akademickým senátorům, členům správní rady i našim partnerům. Děkuji ale především vám všem, zaměstnancům, studentům a absolventům ČZU. Vysoká prestiž, kterou se naše univerzita může v roce 2025 pochlubit, je výsledkem výborné práce vás všech.

Zároveň zde chci všechny ujistit, že je stále kam se posouvat. Za minulých osm let jsme se mohli přesvědčit, že se nemusíme krčit někde v rohu jako univerzita druhé kategorie, ale že můžeme, či dokonce

musíme pomýšlet na přední světové příčky v mnoha oborech, které pokrýváme. Jsme někde uprostřed cesty, která vede správným směrem. Těžší část už máme za sebou, ale je třeba ještě udělat hodně pro to, aby naše univerzita patřila mezi opravdu nejlepší v Evropě i na světě. Věřím, že velká část ČZU je připravena a odhodlána pokračovat v této cestě excelence. V cestě, která rozhodně nepatří mezi jednoduché.

Děkuji vám a bylo mi ctí.

Petr Sklenička

Co vše se za posledních osm let podařilo?

Akademická reputace/kvalita vědy a výzkumu

- Výrazné zlepšení postavení ČZU ve světových žebříčcích, 6. až 8. místo mezi českými vysokými školami v roce 2018, nyní nejčastěji 2. až 4. pozice (nejnovější THE 2026: dělené 2. místo).
- V současnosti jsme jediná česká univerzita se třemi obory v první stovce podle ARWU (Šanghajského) žebříčku, v oblasti zemědělství jsme na 28. místě ve světě a na 5. v Evropě.
- Podíl článků na WoS v časopisech Q1 v roce 2018 byl 38 % (11. místo v ČR), v roce 2024 již 59 % (1. místo v ČR). V podílu článků v časopisech D1 (13 %) jsme v současnosti na 2. místě mezi českými VŠ.
- Počet citací na WoS za rok 2018 byl 41 tis., za rok 2024 již 126 tis.
- Počet evropských projektů typu Horizon a ERC v roce 2018 – 4 ks, v roce 2024 – 51 ks. (V přepočtu na akademika jsme dnes na 2. místě v ČR).

- V internacionalizaci studentů i zaměstnanců patříme mezi tři nejlepší české VŠ.

Vzdělávání

- Na začátku prvního funkčního období jsme požádali o institucionální akreditaci pro sedm oblastí vzdělávání a obdrželi ji. Celkem máme studijní programy v 15 oblastech vzdělávání.
- Podařilo se nastavit efektivní, a přitom co nejméně byrokratický systém vnitřního hodnocení kvality.
- Byly akreditovány první studijní programy v nové oblasti vzdělávání Veterinární lékařství.
- Po celých osm let bez větších problémů udržujeme přibližně stejný počet studentů (18 až 20 tis.).

Zpravodaj České zemědělské univerzity v Praze č. 2/2025

Vyšlo v Praze dne 27. 11. 2025. Vychází jako periodický tisk registrovaný u Ministerstva kultury ČR pod ev. č. E 14963, ISSN 2570-8104 | Vydává: Česká zemědělská univerzita v Praze, Kamýcká 129, Praha-Suchbát, IČ 60460709 | Příspěvky vyjadřují názor jejich autorů. Fotografie, není-li uvedeno jinak, pocházejí z archivu ČZU | Šéfredaktorka: Mgr. Lenka Prokopová | Grafické zpracování: Mgr. Robert Imrych | Redakční rada: Ing. Marek Šedivý – Rektorát | Ing. Josef Holec, Ph.D. – FAPPZ | Ing. Jana Šafránková, Ph.D. – TF | Mgr. Tomáš Jůnek, Ph.D. – FŽP | Ing. Karel Jílek – PEF | Ing. Lucie Grošaftová – FTZ | Marcela Šipanová – FLD | doc. PhDr. Radmila Dytrtová, CSc. – IVP | Ing. Kristýna Hanušová, MBA – Odbor bezpečnosti | Monika Urbanová – Knihovna ČZU | Ing. Mgr. Petr Kopeček – Point One | PaedDr. Dušan Vavřila – KTV. | Autor fotografie na titulní straně: Petr Zmek | Neprodejné.

- Zájem uchazečů o studium roste, počet přihlášek v roce 2018 byl 19 tis., zatímco v roce 2025 více než 25 tis.

Péče o zaměstnance

- Počet zaměstnanců se mezi lety 2018 a 2025 zvýšil o 22 %.
- Zvýšil se podíl zaměstnanců ze zemí mimo ČR.
- Průměrná mzda v roce 2025 vzrostla ve srovnání s rokem 2018 o 33 %.
- Výrazné rozšíření systému benefitů pro zaměstnance.
- Týden navíc dovolený pro THP a 2 sick days navíc pro všechny zaměstnance.
- Rozšíření kapacity dětských skupin (4 x), výstavba budovy Poníčku.
- Zavedení grantových pobídek při návratu z mateřské dovolené apod.

Bezpečnost a krizové řízení

- V problematice bezpečnosti patří ČZU mezi nejlepší a je podle vyjádření zodpovědných státních úředníků vzorem pro ostatní VŠ.
- Postup ČZU během pandemie covidu-19 byl dáván pracovníky MŠMT za vzor dalším.
- Rozsáhlé zapojení ČZU do pomoci válečným uprchlíkům z Ukrajiny.

Ekonomika univerzity

- Rozpočet ČZU rostl mezi lety 2018 (2,2 mld Kč) a 2024 (3,2 mld Kč) o 46 % (průměr za české univerzity byl ve stejném období 39 %).
- Podíl financí ČZU ze zdrojů mimo státní příspěvek (projekty, smluvní výzkum aj.) v letech 2018 až 2025 rostl o 51 %.

- Růst státního příspěvku na ČZU mezi roky 2018 a 2024 +413 mil. Kč, tj. +45 %, průměr za všechny VVŠ +36 %.
- Hospodaření školních podniků v letech 2016 až 2018 bylo ve ztrátě 9 mil. Kč, v letech 2022 až 2024 v zisku +73 mil. Kč, v roce 2025 očekáváme další růst zisku.

Majetek ČZU

- Vývoj držby lesů mezi lety 2018 a 2025: +915 ha (+18 %), z toho 797 ha lesů získáno bezúplatným převodem.
- Vývoj držby zemědělské půdy mezi roky 2018 a 2025: +13 ha (+0,8 %), 12 ha získáno bezúplatným převodem.
- Koupě Vinařství Sádek s 5 ha vinic, sklepy a hotelem.
- V kampusu postaveny nové budovy: FTZ (dokončení), FAPPZ – Potravinářský pavilon, FŽP – Pavilon environmentálních studií, objekt dětské skupiny Poníček.
- Kompletní rekonstrukce budov FLD, koleje G a Auly.

Obraz univerzity

- Podle metrik patří ČZU mezi české VŠ s nejlepším PR.
- Počet příspěvků prezentujících ČZU v relevantních médiích mezi lety 2018 a 2025 výrazně vzrostl, zvýšila se kvalita a dosah médií.
- Zvýšilo se kladné hodnocení ČZU ze strany veřejnosti, snížily se negativní konotace.
- Počet prezentací ČZU v hlavním vysílacím čase masmédií vzrostl více než 10krát.

ČZU bude v příštích čtyřech letech vést Michal Lošťák

Nástupcem končícího rektora Petra Skleničky se od února 2026 stane současný první prorektor Michal Lošťák. Ze tří kandidátů ho 23. října 2025 zvolil Akademický senát ČZU. Čtyřleté funkční období nového rektora začíná 1. února 2026.

„Rozhodl jsem se kandidovat proto, že by podle mého názoru Česká zemědělská univerzita neměla váhat a musí být schopná přijímat nové výzvy. Prostředí ve vzdělávání i ve výzkumu, a nakonec v celé společnosti se výrazně mění a my na to musíme rychle a správně reagovat,“ podotýká příští rektor ČZU a doplňuje: „Potřebujeme více inovativních nápadů, které se nám bude dařit uplatňovat jak na ČZU, tak i mimo ni. Je samozřejmě důležité čerpat z dlouhodobých zkušeností a tradice, ale zároveň musíme být méně konzervativní, nebát se dělat to, co je vědě vlastní – experimentovat.“

Profesor Michal Lošťák (* 3. prosince 1963 Šumperk) je v současné době prvním prorektorem ČZU v Praze a působí jako pedagog na katedře humanitních věd Provozní ekonomické fakulty ČZU v oboru Regionální a sociální rozvoj. Zaměřuje se na problematiku regionálního rozvoje a rozvoje venkova, na socio-kulturní a socio-ekonomický kontext zemědělství a jídla a také na sociální inovace. Je garantem navazujícího magisterského studijního programu Veřejná správa a regionální rozvoj a doktorského studijního programu Sociální a regionální rozvoj. Participoval na sedmi projektech pro-

Budoucí rektor ČZU Michal Lošťák (na snímku vpravo) při prezentaci svých vizí před Akademickým senátem ČZU. Po jeho pravici další dva kandidáti na funkci rektora Jiří Remeš a Petr Valášek (Foto: Petr Zmek)

gramu Horizont či jeho předchůdců. Absolvoval Fakultu sociálních věd UK v Praze, obor sociologie, a Běloruskou státní univerzitu Minsk, obor filozofie. Nejvyšší akademický titul získal v roce 2017 v oboru Management.

Vize, s níž vystoupil jako kandidát na rektora před Akademickým senátem, je založena na budování excelentní univerzity, která bude výsledkem společných aktivit a úspěchů všech osob v akademických pozicích, ostatních zaměstnaných a studujících ČZU i těch, kteří působí mimo univerzitu. Mezi cesty vedoucí k tomuto cíli podle jeho názoru patří: Inovace ve výuce založené na nejnovějších znalostech orientovaných na studující; akcelerace transferu technologií, pokračující podpora vědeckých aktivit v prestižních grantových schématech a společensky žádoucích oblastech za využití lidského potenciálu univerzity; bezpečné a pro všechny přívětivé prostředí a zázemí; mezinárodní spolupráce v rámci aliance univerzit Euroleague for Life Sciences; využití umělé inteligence ve prospěch celé univerzity; férovost rozdělování zdrojů od státu mezi univerzitami v ČR jako předpoklad excelence; fundraising jako prostředek k podpoře excelence.

RED

Olympijský vítěz a mistr světa Josef Dostál převzal od prezidenta Pavla vysoké státní vyznamenání

Mezi 48 osobnostmi, které v Den vzniku samostatného Československa 28. října 2025 ve Vladislavském sále Pražského hradu vyznamenal prezident republiky Petr Pavel, je i Josef Dostál, student Provozně ekonomické fakulty ČZU v Praze. Sportovní triumfy rychlostního kanoisty, který se na kajaku stal mnohonásobným mistrem světa, olympijským vítězem a je držitelem čtyř dalších olympijských titulů, nyní korunuje vysoké státní vyznamenání, prezidentská medaile Za zásluhy o stát v oblasti sportu.

Životní motto Pepy Dostála „Nejen žít, plouti je nutno“ stojí za dlouhou řadou jeho sportovních úspěchů. Rokem snů byl pro něj ten loňský, kdy na Letních olympijských hrách v Paříži vybojoval zlato v závodě na 1000 metrů. Byla to jeho třetí olympijská medaile v řadě, ale první z kovu nejčestnějšího. Olympijský triumf znásobil v Samarkandu ziskem titulu mistr světa. V závěru roku pak ovládl prestižní anketu o nejlepšího sportovce České republiky. A triumfoval i na své alma mater, když se stal Sportovcem roku 2024 ČZU v Praze. Letos jeho vítězné tažení pokračovalo v Miláně, kde na pětisetmetrové trati vybojoval své sedmé zlato z mistrovství světa.

„Je to jen ve vaší hlavě,“ popisuje Pepa Dostál závěrečné momenty finise každého závodu, které rozhodují o vítězství. Posledních 150 metrů s nadsázkou přirovnává k situaci, kdy člověk utíká před revizorem: „Když vyběhnete z vlaku, vidíte ty schody, pak je rovinka ve vestibulu, člověk trochu povolí, a přijdou druhé schody. Vy víte, že když je nevyběhnete, dostanete pokutu. A vy pokutu dostat nechcete. Je to tedy o přemlouvání a se sportem už to nemá mnoho společného.“

Absolutním triumfem Josefa Dostála je jeho nejčerstvější medaile Za zásluhy o stát v oblasti sportu z 28. října 2025. Gratulujeme a budeme se těšit na jeho účast na příštích LOH v Los Angeles v roce 2028, případně

i na těch dalších v australském Brisbane. To už pravděpodobně nebude studentem, ale absolventem ČZU v Praze.

Lenka Prokopová

Foto: ČTK

JOSEF DOSTÁL O SOBĚ

Do kajaku jsem vlezl už jako malý kluk. Ze začátku mě to vůbec ne bavilo, zato honit kachny s kachňátky jo. Tak jsem si na pádlování zvykl a nakonec mi přirostlo k srdci. Čím víc jsem rostl, tím jsem pádloval rychleji. A protože mám teď přes dva metry, dokážu to valit sakra rychle. Recept, jak na to, mám od trenéra Karla Leštiny, který mě pořád posunuje dál. Když nejsem zrovna v kajaku, chodím na pstruhy, kteří jsou mou vášní taky už od mala. Můj největší úlovek měří zatím 48 cm. No a pak hrozně rád jím. Je to moje největší láska, ale zároveň metla. Už teď mi musí vyrábět kajaky na míru, tak si dávám bacha, abych se přejídáním na vodě nepotopil. Momentálně studuji ČZU – podnikání a management. Akorát na to nemám tolik času, kolik bych si přál mít. Prostě je to jedna z obětí sportu.

Zdroj: josefdostal.cz

Rostoucí prestiž ČZU je zásluhou všech, kteří na univerzitě působí

Podle výzkumného šetření zaměřeného na postoje veřejnosti k České zemědělské univerzitě v Praze z dubna 2025 stále více lidí vnímá tuto univerzitu jako prestižní. Také její studenti ve srovnání s rokem 2019 hodnotí výrazně lépe nabídku studijních programů, úroveň výuky i možnosti uplatnění na trhu práce. Budování a posilování dobré pověsti ČZU má v náplni práce Odbor vnějších vztahů a využívá k tomu všechny dostupné prostředky.

Rektorátní pracoviště Odbor vnějších vztahů založilo současné vedení univerzity v roce 2018 s cílem zlepšit komunikaci univerzity a posílit její dobré jméno a pověst na veřejnosti. Spojily se tak činnosti tehdejšího oddělení marketingu a tiskové mluvčí univerzity. V současné době Odbor vnějších vztahů kromě marketingu a vztahů s médii rozvíjí též vztahy s absolventy, zaměřuje se na popularizaci výsledků vědy a výzkumu a přispívá k vytváření přívětivého pracovního prostředí na univerzitě. Významnou úlohu sehrál odbor v době zahájení ruské agrese na Ukrajině na jaře 2022, kdy organizoval sbírky potravin a vybavení pro ukrajinské uprchlíky.

„Neopomíjíme žádný z faktorů, které k vytváření dobrého jména univerzity přispívají. Posilujeme její respekt a vliv ve společnosti, šíříme informace o kvalitě studia a výzkumu na ČZU. V posledních šesti letech se věnujeme budování komunity absolventů, bez nichž není možné prestiž univerzity rozvíjet,“ říká ředitel Odboru vnějších vztahů Marek Šedivý a dodává: „Mám radost, že se nám to daří díky spolupráci s kolegy z jednotlivých fakult a institutu. Ze zkušeností z ostatních univerzit víme, že to není samozřejmost a že k takové spolupráci je nutná vůle vedení univerzity i jednotlivých fakult, ale i dalších součástí univerzity.“

Že se univerzitě daří pracovat na své excelenci a na dobré pověsti, dokazují i mezinárodní žebříčky, v nichž si neustále vylepšuje postavení, patří mezi nejúspěšnější v republice a ve světové konkurenci si také vede dobře. (Nejnovější výsledky hodnocení univerzit přinášíme na straně 38).

Činnost Odboru vnějších vztahů je viditelná nejen navenek, ale i v kampusu. Dnes už jsou běžnou součástí univerzitní reality velikonoční trhy, červnové zahradní slavnosti, festival Prague Science Film Fest, prezentace studentských spolků, adventní trhy nebo prodej vánočních stromků a kaprů. Studenti i zaměstnanci oceňují možnost nákupu dárků i praktických potřeb v univerzitní prodejně či na e-shopu, které Odbor vnějších vztahů provozuje již několik let. Letos došlo na plánovanou rekonstrukci kamenného obchodu v menze. Ten od 1. října 2025 disponuje větším prostorem a lepším zázemím, což umožnilo rozšířit sortiment a prodávat balené jídlo z Potravinářského pavilonu. K mání jsou tu i produkty podnikatelů z inkubátoru Point One nebo dresy a další suvenýry hokejového týmu ČZU Farmers Prague.

Ve spolupráci s Provozně technickým odborem a Provozním zahradnictvím se Odboru vnějších vztahů letos podařilo splnit zadání vedení univerzity a akademického senátu a umístit v centrální části kampusu před budovou Rektorátu nový symbol, který nikoho nenechá na pochybách, kde se právě nachází. Dvoumetrová plastika loga ČZU z nerezavějící oceli slouží k prezentaci směrem k veřejnosti a je ideálním místem pro focení po promociích nebo při jiných příležitostech. A je také skvělým orientačním bodem podle vzoru 'sejdeme se u koně'.

„Něco takového tu chybělo. Věřím, že plastika loga udělá lidem radost a proslaví naši univerzitu. Dlouho jsme zvažovali, jak by nový objekt měl vypadat, hledali správné proporce a dolaďovali detaily včetně osvětlení. Konečně je to tady a teď nás bude obří logo denně vítat při příjezdu na univerzitu,“ uvedl rektor Petr Sklenička.

Aktivita Odboru vnějších vztahů zasahuje do všech oblastí, které mají něco společného s prezentací univerzity navenek i dovnitř. V současné době se pracuje na nové komunikační strategii pro období 2026–2029. Od té se pak odvinou další výzvy spojené s posilováním prestiže a dobré pověsti univerzity.

Redakce

Děti zaměstnanců ČZU budou mít moderní zázemí

Nově postavená budova univerzitních dětských skupin otevře v lednu 2026 své brány nejen stávajícím dětem z Poníčku, ale i dalším zájemcům.

Poníček tak přesídí do právě dostavěného objektu v prostoru za řeznictvím, před kolejí A. V září budova úspěšně prošla kolaudačním řízením. Po nezbytných administrativních úkonech spojených se zahájením provozu přivítá začátkem ledna nejmladší studenty naší univerzity a přinese jim vstřícné, milé a obohacující prostředí pro jejich rozvoj.

Poskytovat své služby péče o dítě bude univerzita prostřednictvím tří nově vybudovaných dětských skupin o celkové kapacitě 66 míst pro děti ve věku od dvou let. Každá skupina bude mít zázemí v prostorných denních místnostech, pro odpočinek dětí budou sloužit stavebně oddělené ložnice a budou jim k dispozici barevné šatny, hygienické zařízení a travnatý venkovní prostor.

Budova je vybavena infrasaunou se solnou stěnou, kterou mohou děti pravidelně navštěvovat pro posílení svého imunitního systému, zejména v období chřipek a nachlazení.

„Rozšířením poskytování služeb péče o děti zaměstnanců univerzity navazuje na více než desetileté fungování dětské skupiny Poníček, která se po celou dobu svého provozu těší velké oblibě. Děti se účastní oslav Halloweenu, tříkrálového koledování, masopustu, zahájení Sportovních

her zaměstnanců a mnoha dalších společenských aktivit, které na naši univerzitu přinášejí spoustu radosti,” říká vedoucí dětské skupiny Poníček Alena Vlková.

Nová moderní budova v sobě ukrývá četná zařízení sloužící k jejímu ekologickému a ekonomickému provozu. Jde především o tepelná čerpadla, panely FTV, jejichž výkon je určen pro potřeby objektu, případně i areálu. Stavba splňuje požadavky na nulový dům (stavba s nulovými emisemi) s téměř nulovou spotřebou energie. Dešťová voda se jímá a využívá se k závlivce travnatých ploch.

Nové zázemí dětských skupin bylo vybudováno za přispění finančních prostředků z výzvy Národního plánu obnovy na budování kapacit dětských skupin, konkrétně v rámci komponenty 3.3 Modernizace služeb zaměstnanosti a rozvoj trhu práce.

RED

Se zájemci o využití zaměstnaneckého benefitu v podobě péče o dítě se rádi potkáme. Návštěvu je třeba předem domluvit s paní Alenou Vlkovou, která je k dispozici na tel.: 720 500 538 nebo na e-mailu avlkova@rektorat.czu.cz.

Welcome Centre ČZU slaví páté narozeniny

ČZU v Praze je oblíbenou destinací studentů i odborníků z celého světa, které sem lákají zajímavé výzkumné a vzdělávací projekty. A právě pro zahraniční akademiky a jejich rodiny funguje na univerzitě už pátým rokem Welcome Centre. Dnes je neocenitelnou oporou pro všechny, kteří k nám přijdou. Jeho zrod před pěti lety ale nebyl snadný, všechno komplikovala pandemie covidu-19. Přesto se zakladatelce centra Mirce Perst podařilo dotáhnout skvělý plán do úspěšného konce – nebo spíš do nadějného začátku...

Jak to v létě 2020 bylo a co všechno se muselo stát, aby Welcome Centre for International Scholars začalo plnit svůj účel?

Bylo to období plné očekávání, ale i nejistoty. Myšlenka založit Welcome Centre se zrodila z potřeby pomoci zahraničním vědcům, kteří k nám na ČZU přicházeli a často se potýkali s nesrozumitelným systémem, jazykovou bariérou a někdy i pocitem izolace. Impulz tehdy dal Lukáš Pospíšil, který měl jasnou vizi, že univerzita by měla nabídnout cizincům víc než jen pracovní smlouvu. Že by se měli cítit opravdu vítáni. Já sama jsem tehdy měla zkušenost s mezinárodní agendou, a věděla jsem, že právě zde je velká mezera. Chybělo místo, které by propojovalo svět univerzity, českých institucí a cizinců, kteří k nám přicházejí. První měsíce byly hektické, budovali jsme kontakty s úřady, hledali partnery, nastavovali procesy, které tu předtím neexistovaly. A pak přišel covid. Místo osobních schůzek jsme řešili pobytová víza přes Teams, pomáhali lidem v izolaci, hledali lékaře, tlumočili přes telefon. Dnes s odstupem vím, že právě tohle období nám dalo základní DNA centra: být tu vždy, s empatií, lidskostí a ochotou pomoci i v nepředvídatelných situacích. Díky tomu dnes máme živé centrum, které propojuje světy a dokazuje, že pohostinnost a lidskost mají na akademické půdě své místo.

S jakou vizí jsi do toho šla? A stalo se všechno tak, jak sis spolu se svými spolupracovníky naplánovala?

Moje vize byla od začátku jasná. Vytvořit bezpečný přístav, aby se každý, kdo přijede na ČZU z druhého konce světa, cítil vítán, pochopen a podpořen. Chtěla jsem, aby Welcome Centre bylo víc než kancelář, kde se vyplňují formuláře. Aby to bylo místo, kam se člověk může obrátit i s obyčejnými otázkami nebo když si prostě neví rady.

Přála jsem si, aby v tom byla i lidskost, humor a nadhled. Protože když člověk přijede do nové země, kde nerozumí jazyku a má řešit složité formality, často potřebuje spíš klidné slovo a pocit, že je tu někdo, kdo mu rozumí. Samozřejmě, ne všechno šlo podle představ. Některé procesy se nastavovaly dlouho, někdy jsme narazili na nepochopení nebo byrokratické bariéry. Ale v jádru se ta původní vize naplnila. Vytvořili jsme tým, který má srdce a který dělá svou práci s opravdovým zájmem o lidi.

Když se ohlédneš zpátky, jak bys tu pětiletou zkušenost zhodnotila ze svého pohledu?

Byla to obrovská jízda. Někdy krásná, někdy náročná, ale vždycky smysluplná. Naučila mě spoustu věcí o lidech, o mezikulturní komunikaci

Tým Welcome Centra (zleva):
Martina Padour Šlesingerová,
Mirka Perst a Alena Gentile

i o mně samotné. Každý den přináší nové situace, které by mě před lety ani nenapadly. Jednou řešíš pracovní povolení, podruhé pojištění a třetí den pomáháš najít školku pro dítě z druhého konce světa. Když se ohlédnu, vidím za sebou stovky příběhů. Některé vtipné, jiné dojemné, ale všechny důležité. Z malé kanceláře, která měla pomáhat několika vědcům, se stalo místo, které spojuje kultury, vytváří komunitu a pomáhá lidem cítit se dobře v cizím prostředí. A to je podle mě velká věc.

Jak vnímají služby Welcome Centre ČZU zahraniční akademici a co nejvíce oceňují?

Z jejich reakcí a zpětné vazby je jasné, že si nejvíce váží osobního přístupu a vstřícnosti. Mnohokrát slyším věty jako: „Nikde jinde nám takhle nepomohli“ nebo „Díky vám se konečně mohu soustředit na vědecký výzkum.“ A to je pro nás ta největší odměna.

Myslím, že oceňují i to, že mluvíme otevřeně a lidsky. Že jim všechno vysvětlíme, že jsme s nimi i v momentech, kdy se věci komplikují. Pro mnoho z nich je pobyt v Česku prvním dlouhodobým pobytem v Evropě, takže se často ocitají v úplně nové realitě. A my jsme tu od toho, abychom jim pomohli se v ní zorientovat.

Pomáháte cizincům překonávat úředního šimla, řešit praktické otázky každodenního života, což určitě přináší i kuriózní situace. Zmíníš některou?

Kuriózních situací máme nespočet. Jedna z nich se stala během pandemie, když jsme po šesti hodinách čekání na urgentním příjmu dostali od kolemdoucího zdravotníka „dobrou radu“, že pokud bude vědkyně simulovat ztrátu vědomí, určitě ji vezmou rychleji. (Smějeme se tomu dodnes, i když tehdy nám do smíchu moc nebylo.)

A pak jsou chvíle, které zůstanou v paměti pro svou lidskost. Například když jsme při čekání na technickou kontrolu auta seděli s jedním vědcem v trávě a on mě začal učit poznávat léčivé byliny, které rostly kolem nás, a vyprávěl, jak se používají. To byl okamžik, kdy se z administrativní pomoci stalo opravdové lidské setkání.

Velkým bonusem jsou i vaše pověstné výpravy za poznáváním republiky. Jaký mají ohlas a co všechno už jste zvládli vidět?

Naše výpravy jsou jednou z nejdělejších částí celé činnosti. Mají obrovský ohlas nejen mezi akademiky, ale i jejich rodinami. Vždycky říkám, že nejde jen o výlet, ale o společný zážitek, který spojuje lidi napříč kulturami. Projeli jsme už téměř celou republiku od Kutné Hory, Jindřichova Hradce, Českého Krumlova, Karlových Varů, Telče, Krkonoš, Tiských skal až po Český ráj, Dolní Moravu a Jeseníky. Někdy si vybereme i méně známá místa s geniem loci. Pro velký zájem jsme také navštívili Drážďany, skalní útvary Bastei a vánoční Vídeň. Ohlas je skvělý. Pro mnohé je to první šance poznat Česko mimo Prahu.

Zahraniční akademici se mohou stýkat při aktivitách, které pro ně pořádáte. Jak se ale daří jejich začleňování do místní komunity?

Integrace je proces, který vyžaduje čas a obousměrnou otevřenost. Naším cílem je pomáhat nejen cizincům, ale i českému prostředí lépe pochopit jejich svět. Proto děláme akce, kde se setkávají čeští a zahraniční kolegové. Během uplynulých let jsme uspořádali více než 80 networkingových akcí, odborných seminářů, kulturních výletů a aktivit pro budování komunity. Od slavnostních vánočních a velikonočních setkání přes živou mezinárodní Garden Party, inspirativní výpravy po celé České republice i do zahraničí až po interaktivní kurzy českého jazyka. Welcome Centre se stalo skutečným centrem setkávání, poznávání a sdílení.

Co bylo pro tebe a tvůj tým vůbec nejtěžší?

Nejtěžší bylo asi balancovat mezi různými systémy a očekáváními. Mezi tím, co potřebuje vědec, co vyžaduje zákon a co umožňuje univerzita. Často jsme byli tak trochu překladateli, nejen jazyka, ale i myšlení. Samozřejmě pandemie v začátcích centra byla obrovská výzva a pomáhat lidem, kteří byli v cizí zemi izolovaní a potřebovali podporu, nebylo jednoduché.

A nejradostnější momenty?

Těch je mnoho. Každý úspěšně vyřízený pobyt, každé poděkování, každé setkání, kde cítím, že lidé odcházejí s úsměvem. Krásné jsou i momenty, kdy se akademici vrací po letech, přijdou nás pozdravit a říkají, že bez Welcome Centra by to tehdy nezvládli. Nebo když vidím, jak se jejich děti na našich výletech smějí a hrají si spolu. To jsou chvíle, kdy si řeknu, že všechna ta práce, e-maily a papírování mají hluboký smysl.

Určitě máš nějaké nápady, jak rozšířit už tak pestrou nabídku centra...

Ano, nápadů je opravdu mnoho. Ráda bych, aby se Welcome Centre dál rozvíjelo jako otevřená platforma pro mezinárodní spolupráci, kde se propojují nejen vědci, ale i jejich rodiny, studenti a zaměstnanci univerzity. Chceme více pracovat s tématy interkulturního porozumění a wellbeingu a zároveň posílit spolupráci s městskými institucemi, aby se akademici cítili být součástí širší komunity Prahy i České republiky. Plánujeme více seminářů ve spolupráci s EURAXESS, pravidelný mezinárodní večer s ochutnávkami a prezentacemi kulturních zvyklostí, digitalizaci průvodců a check-listů pro relokaci, vytvoření jednoduchého online přehledu lékařů mluvících anglicky a rozšíření databáze doporučených pronajímatelů bytů otevřených spolupráci s univerzitou. A především chceme nadále rozvíjet komunitu kolem Welcome Centra, protože ta energie, která vzniká, když se lidé z různých koutů světa setkají, je prostě nenahraditelná. A právě to dává naší práci smysl.

Ptala se: Lenka Prokopová / Foto: Welcome Centre

ČZU na Zemi živitelce 2025: Známe cesty k udržitelné budoucnosti

Moderní trendy a nové technologie v zemědělství ovládly letošní 51. ročník mezinárodního agrosalonu Země živitelka. Na českobudějovickém výstavišti se ve dnech 21.–26. srpna 2025 tradičně představila i ČZU v Praze, která už více než sto let vzdělává odborníky pro zemědělský sektor a je českým lídrem v trendech udržitelné budoucnosti. V tomto duchu také připravila letošní expozici v Pavilonu T2.

„Na agrosalon jsme přivezli interaktivní model modro-zelené infrastruktury pro městská sídla, nabídli témata jako udržitelné hospodaření s lesy, precizní zemědělství, potravinová bezpečnost, adaptace na klimatickou změnu nebo ochrana divokých i domácích zvířat. Prostřednictvím mladé generace jsme se pokusili vysvětlit, jak si mladí stojí na trhu práce a jak jim můžeme lépe porozumět. Návštěvníci naší expozice mohli ocenit, a hlavně ochutnat produkty made in ČZU z Potravinářského pavilonu, z našeho pivovaru i z našich vinic u Mělníka,“ komentuje expozici ČZU rektor Petr Sklenička.

Co návštěvníkům Živitelky nabídly fakulty

Zadržme vodu, kde naprší! To je podstata interaktivního modelu modro-zelené infrastruktury vyvinutého v rámci projektu TransformAr, který letos představila Fakulta životního prostředí. Unikátní model ukazuje, jak modro-zelená infrastruktura pomáhá městům zvládat intenzivní deště a vlny horka. „Při živé simulaci deště vidíte rozdíl v odtoku vody a v teplotě povrchů mezi zelenými a nepropustnými plochami zastavěného městského prostředí. Vyzkoušíte si, jak vegetace ve městě funguje jako chytré řešení pro naši budoucnost,“ popisuje princip vedoucí projekčního týmu Tereza Hnátková. Země živitelka je prvním místem, kde byl tento model představen.

Maraton prezentací zahájila hned první den Fakulta agrobiologie, potravinových a přírodních zdrojů s tématem **Rostlinolékařství** a moderní přístupy založené na integrované a biologické ochraně, které minimalizuje použití chemie, podporuje biodiverzitu a zajišťuje udržitelnou produkci potravin a krmiv bez reziduí pesticidů a v souladu s přírodou. Autorka prezentace Marie Maňasová nabízela ukázky prospěšných i nežádoucích organismů na digitálním mikroskopu, měla zde i vzorky rostlin s příznaky chorob a škůdců. **Šíření nepůvodních invazních druhů** ve vodních ekosystémech bylo dalším tématem FAPPZ a pro ilustraci jsme tyto cizorodé druhy mohli vidět přímo v akváriu. „Tyto organismy ohrožují biologickou rozmanitost, narušují ekologickou rovnováhu a přinášejí rizika nejen pro přírodu, ale i pro hospodářství a zdraví lidí. Jejich výzkum a monitoring jsou klíčem k ochraně vodních biotopů, udržení kvality vody a udržitelnosti rybníční akvakultury. Ukazujeme, proč je nutné jednat dříve, než bude pozdě,“ říká garant projektu profesor Lukáš Kalous.

Živitelka je vždy příležitostí pro prezentaci možností studia na ČZU a letos se představil další z unikátních oborů. Studijní program zaměřený na **veterinární asistenci** spojuje péči o zdraví zvířat s prací s lidmi a důrazem na praxi v reálném prostředí veterinárních klinik. Jde o jediný program svého druhu v ČR, který v takové šíři a hloubce připravuje odborníky schopné samostatně zvládat náročné úkoly v oblasti veterinární péče.

Také Fakulta lesnická a dřevařská nabídla svá témata, mezi nimi například **Hydrogely**. Fungují jako houba, nasají vodu a pomalu ji uvolňují v obdobích, kdy ji rostliny nejvíce potřebují. Jsou skvělým pomocníkem pro zemědělce, lesníky i zahrádkáře. Na fakultě vyvinuli hydrogelové tablety přímo pro potřeby lesních dřevin.

Velkým hitem expozice ČZU se staly **speciální lyže s dřevěným jádrem**, které vznikly v dílnách FLD ve spolupráci se značkou Kästle. Na jejich vývoji se podílel student FLD, špičkový alpský lyžař a olympionik Jan Zabystřan. Spolu s hlavní řešitelkou projektu Terezou Jurczykovou dokázali prototyp unikátních lyží letos na jaře dovést až k testování na alpských svazích.

Vědci FLD také odtažili, co je to **Mykokompozit**. Mycelium neboli podhoubí dokáže prorůst dřevní hmotou a vytvořit pevný, lehký a plně rozložitelný materiál. Ten je alternativou plastů i polystyrenu – třeba pro obaly nebo izolační prvky. Roste bez chemie, bez odpadu, bez uhlíkové stopy.

Tým Fakulty tropického zemědělství **Animal Physiology and Behaviour** připravil ukázky ochrany zvířat. Jeho členové zkoumají fyziologii a chování zvířat z celého světa od divokých antilop v Africe přes divoké koně v Asii po domácí zvířata u nás. Na Živitelce předvedli, jak věda pomáhá lépe porozumět zvířatům i tomu, jak je chránit a jak se o ně co nejlépe starat.

Jak uvažuje a co chce od svého profesního života generace Z? V expozici ČZU jsme to mohli zjistit od těch nejpovolanějších, studentů Inovativního podnikání na Provozně ekonomické fakultě. Jejich startup **GenZ Consulting** pomáhá firmám pochopit novou generaci a umožňuje jim zjistit, co od práce očekává a jak s ní pracovat. Ukazuje, jak nastavit procesy, aby mladí zaměstnanci nejen přišli, ale hlavně zůstali a rostli. Společně s firmami tak mění jejich prostředí v konkurenční výhodu.

Pozornost vzbudilo i **hmyzí hnojivo FRASS**, které představil člen podnikatelského inkubátoru ČZU Point One Vojtěch Malecha. Organické hnojivo NPK s repelentními účinky vzniká v Praze na hmyzí farmě, která nese příznačný název Svět hmyzu. Tam je hmyz krměn zbytky z pivovarů a kaváren od lokálních podniků. Z jeho exkrementů pak vzniká cenné hnojivo, které vrací živiny zpět do půdy.

Závěrečný den Země živitelky patřil preciznímu zemědělství, konkrétně výzkumu a vývoji technologií **Smart Farming** pro malé a střední zemědělské podniky. Senzory, umělá inteligence, Internet věcí (IoT) a data k optimalizaci a zefektivnění zemědělských procesů, to vše se skrývá pod tímto pojmem. Preciznímu zemědělství se věnují vědci na Technické fakultě a jeho cílem je zvýšit produktivitu, snížit náklady, minimalizovat dopad na životní prostředí a zlepšit celkovou efektivitu a udržitelnost zemědělské výroby.

Nové plodiny, české buchty a víno ve spojení s gastronomií

Na Zemi živitelce se již potřetí představila také **Iniciativa České pole**.

Letos rozšířila portfolio tradičních českých surovin o novinky jako český mák (modrý i bílý), české švestky a víno z vinařství Vinselekt Michlovský. Unikátní projekt vznikl ve spolupráci Ministerstva zemědělství ČR, ČZU v Praze, oborových svazů, společností makro ČR a dalších partnerů z řad gastronomie. Cílem je vracet tradiční české plodiny zpět do gastronomie a veřejného stravování.

ČZU na sebe vzala roli odborného garanta a poradce v oblasti výzkumu tradičních odrůd a plemen. Její odborní pracovníci a vědci zároveň pomáhají s výběrem nových produktů vhodných pro další rozšíření portfolia.

Právě na Zemi živitelce podepsali v roce 2023 ministr zemědělství Marek Výborný a rektor ČZU Petr Sklenička memorandum o spolupráci s iniciativou České pole. Za tři roky existence se iniciativě podařilo vypěstovat a uvést na trh více než 600 tun českých brambor odrůdy Agria – plodiny, která byla ještě nedávno z 90 procent dovážena. Obnovit produkci českého křenu, který nyní tvoří 70 procent prodaného křenu v makro ČR. Dodat do gastronomie českou odrůdu česneku, zařadit do nabídky ručně sbírané nakládané okurky z české produkce a zajistit odbyt dvouletému českému kmínu. V neposlední řadě také nabídnout české zelí ve třech variantách – bílé, bílé kysané a červené. Díky lokální produkci se podařilo ušetřit více než 40 000 kilometrů v dovozu surovin ze zahraničí.

Lenka Prokopová

Po dvaceti letech opět v Praze: Jubilejní 70. mistrovství světa v orbě

První zářijový víkend se česká půda stala dějištěm velkého svátku zemědělské techniky a tradice. Již 70. mistrovství světa v orbě přilákalo do středočeských Horoměřic nejlepší orače z celého světa od Evropy přes Ameriku až po Afriku a Oceánii. Soutěž, která se do České republiky vrátila po dvaceti letech, nabídla nejen špičkové výkony, ale i kulturní a vzdělávací zážitek, na němž se výrazně podílela Česká zemědělská univerzita v Praze.

Orba jako tradice i moderní výzva

Orba patří k nejstarším a zároveň nejnáročnějším půdopracujícím operacím. V moderní agrotechnice ustupuje novým technologiím, přesto si uchovává výjimečný význam. Ať už jako základní operace, nebo v soutěžní podobě. Nastavení pluhu připomíná seřizování hodinek, sebemenší detail rozhoduje o výsledku. Soutěžní orači proto musejí mít nejen špičkovou techniku, ale i cit a trpělivost.

Na start jubilejního ročníku se postavilo 48 oráčů z 26 zemí, rozdělených do dvou kategorií jednostranných a otočných pluhů. Českou republiku reprezentovali Michal Kužel a student ČZU v Praze Josef Šťastný. Oba si již vyzkoušeli atmosféru světového klání v předchozích letech. Zahájení soutěže se ujal ministr zemědělství Marek Výborný a v průběhu ceremoniálu byl odhalen pomník, který tuto událost bude připomínat. Jedná se o tzv. mohyly míru, která vždy obsahuje kameny jednotlivých účastnických zemí a latinské heslo Pax Arva Colat, tedy Obdělávej pole v míru.

Role ČZU při organizaci

ČZU byla jedním z klíčových partnerů celé akce. Podílela se na odborné stránce příprav, poskytla zázemí pro účastníky a přispěla i do doprovodného programu. Studenti měli možnost nahlédnout do organizace světové soutěže, pomáhali s koordinací a komunikací se zahraničními

týmy a mnozí z nich se poprvé setkali s reprezentanty zemí, kde je orba součástí národní tradice. Pro univerzitu šlo zároveň o jedinečnou příležitost prezentovat se na mezinárodní scéně nejen jako instituce vychovávající odborníky, ale také jako organizátor s globálním dosahem.

Na strništi i na louce

Soutěžní program byl dvoudenní. Nicméně vlastnímu klání předcházela tréninková část, kde na vylosovaných parcelách soutěžící ladili formu při orbě travního porostu i strniště. Při soutěži pak v pátek orali na strništi. Půda byla dobře připravená, byť si někteří stěžovali na vyšší množství posklizňových zbytků. V této disciplíně exceloval Stefan Steiner z Rakouska a v otočných pluzích Jer Coakley z Irska.

Sobota patřila orbě travního porostu. Noční déšť, který přinesl až 42 milimetrů srážek v Praze a okolí, sice zkomplikoval podmínky, ale naštěstí nezabránil regulérní soutěži. Naopak, travní drn vlhkost udržel a byly vytvořeny podmínky pro precizní práci. Nejlépe si vedl Andrew B. Mitchell ze Skotska a v otočných pluzích triumfoval Marco Angst ze Švýcarska.

Finálové výsledky

Celkovým vítězem v kategorii jednostranných pluhů se stal James Witty z Anglie, který navázal na svůj triumf z roku 2003 v otočných

pluzích a stal se teprve třetím oráčem, jenž dokázal vyhrát obě kategorie. Druhé místo patřilo Rakušanovi Stefanu Steinerovi a třetí Martinu Lindbergu Vellingovi z Dánska.

V kategorii otočných pluhů kraloval Marco Angst ze Švýcarska. Druhý skončil Ir Jer Coakley a třetí Tor Broeckx z Belgie.

České barvy hájili se ctí Josef Šťastný (17. místo) a Michal Kužel (18. místo). Oba ukázali, že domácí orná půda má své zdatné zástupce a že mladá generace má na čem stavět. Zároveň se Josef Šťastný stal mistrem světa v kategorii do 25 let.

Doprovodný program a zahraniční hosté

Mistrovství nebylo jen o samotném soutěžním klání. Organizátoři připravili pestrý doprovodný program: ukázky orby s koňmi, přehlídku historických strojů i moderní zemědělské techniky. Návštěvníci si mohli prohlédnout také expozice partnerů, ochutnat regionální speciality a zapojit se do doprovodných aktivit.

Významnou částí programu byly výlety a exkurze pro zahraniční návštěvníky. Hosté z Kanady, Austrálie, Nového Zélandu či Keni měli možnost poznat nejen český venkov, ale také kulturní památky a univerzitní zázemí. Organizované výlety mířily například do Prahy, na Konopiště a Křivoklát či do vinařské oblasti středních Čech. Pro mnohé účastníky to byla první návštěva České republiky – a díky ČZU i možnost blíže poznat české zemědělství, vzdělávací systém a tradice. Součástí exkurzí byly i Statky ČZU, Lesy ČZU a Vinařství ČZU, kde se zahraniční návštěvníci mohli přesvědčit o produkčních aktivitách univerzity.

Tradice s budoucností

Orba se sice z běžného zemědělství vytrácí, ale soutěžní disciplína má stále pevné místo. Vyžaduje dovednosti, které se nedají nahradit technologií: přesnost, cit pro půdu a řemeslný fortel. Právě proto má velký význam i pro mladou generaci zemědělců a studentů, kteří díky akcím,

jako je mistrovství světa, získávají inspiraci i motivaci pokračovat.

Pro ČZU i celou Českou republiku byla tato událost výjimečnou příležitostí. Ukázala, že i v době moderní techniky má orba své místo a že zemědělská tradice, spojená s mezinárodní spoluprací a vzděláváním, má budoucnost.

Další mistrovství se bude konat příští rok v chorvatském Osieku a po závěrečném ceremoniálu byla českým zástupcem předána vlajka WPO chorvatským organizátorům.

doc. Jiří Mašek, děkan Technické fakulty

Vlajka Mistrovství světa v orbě putuje z rukou Jiřího Maška k příštím pořadatelům, Chorvatům

Zahradní slavnost: Souznění generací spjatých s ČZU v Praze

Každý rok ve stejnou dobu se do kampusu navrací velká zahradní party, na níž se scházejí absolventi univerzity, její studenti, zaměstnanci i sousedé z okolí. Zahradní slavnosti předcházejí zlaté, stříbrné a diamantové promoce. Letos všichni společně oslavili příchod léta v sobotu 14. června.

Ten den přinesl každému něco pěkného. Dospělým třeba komentované prohlídky fakult a moderních výzkumných pracovišť, interaktivní stanoviště s vědeckými projekty a technologiemi či ukázky projektů podpořených fondy EU. Otevřeno měla i botanická zahrada se svými skleníky tropických a subtropických rostlin. Pro děti tu byl oblíbený skákací hrad, malování na obličej, 360° videokoutek a zábavné soutěže. A pro všechny nejrůznější delikatesy, pohodová hudba i atmosféra.

Slavnostní okamžiky prožívali dopoledne v aule ti, kteří opustili posluchárny před pětadvaceti, padesáti, nebo dokonce šedesáti lety. Pamětní diplomy si odneslo na 200 zlatých, 260 stříbrných a 15 diamantových absolventů. Promoce se neobešly bez proslovu prorektora Michala Lošťáka hýřícího duchaplnými bonmoty, které všem absolventům připomněly čas mládí plný nadějí a očekávání. Od dob, kdy byli studenti, urazila jejich alma mater dlouhou cestu a dnes patří mezi dvě procenta

nejlepších univerzit na světě. V předmětné oblasti odpovídající profilu ČZU, tedy v zemědělství a lesnictví, je na 28. místě na světě a pátá v Evropě. „Jak minulý, tak současný prezident České republiky několikrát prohlásili, že by bylo dobré mít nějakou univerzitu v první stovce. Tak tady ji mají,” připomněl profesor Lošťák a stříbrným, zlatým i diamantovým absolventům z pódia auly vzkázal: „Tento úspěch je i vaším dílem, ať již zde na univerzitě působíte, nebo vaše aktivity směřovaly po absolvování mimo ČZU a jako ocenění jste získali třeba cenu Magnesia Litera. Můžete být hrdi na to, co i díky vám naše univerzita dokázala.”

Mnozí pak využili příležitosti prohlédnout si kampus a obdivovat jeho proměnu. Anebo se rovnou ponořit do víru Zahradní slavnosti. Celouniverzitní letní party byla oslavou sounáležitosti a dobré vůle všech generací.

Lenka Prokopová

Vinařství ČZU má i letos nejlepší kolekci vín v Čechách

Národní soutěž vín odstartovala novou sezonu 29. července 2025 hodnocením vín z vinařské oblasti Čechy. Nejlepší kolekci se může stejně jako v letech 2023 a 2024 pochlubit Vinařství ČZU z mělnického Chloumku. Letošním šampionem soutěže je víno Saint Laurent 2023 Special Kvevri, české zemské víno z vinařství Nectar Lucis z Rájce. Největší a nejprestižnější soutěž vín v České republice pořádá Svaz vinařů ČR za finanční podpory Vinařského fondu a s technickým zajištěním Národního vinařského centra. Pořadatelem ve vinařské oblasti Čechy je Cech českých vinařů.

V prostorách ČZU v Mělníku posoudily 29. července tři odborné komise celkem 102 vzorků vín z celé České vinařské podoblasti. V letošním ročníku se hodnotitelé rozhodli udělit devět velkých zlatých, 20 zlatých, čtyři stříbrné a jednu bronzovou medaili. Do celostátního kola Salonu vín – národní soutěže vín bylo z vinařské oblasti Čechy nominováno 92 vín. Ta budou spolu s ostatními postupujícími víny z vinařské oblasti Morava soutěžit o postup do finále a titul absolutního Šampiona a umístění v Salonu vín ČR, celoroční degustační expozici vín ve Valticích.

Loňský a předloňský úspěch s nejlepší kolekci vín v Čechách si zopakovalo Vinařství ČZU v mělnickém Chloumku, jehož správcem je Štěpán Weitosch. Jeho vítězná kolekce byla sestavena z osmi vín, jejichž průměr v hodnocení činil neuvěřitelných 90,00 bodu a obsahoval i dvě velké zlaté a čtyři zlaté medaile. Všechna vína byla navíc nominována do dalšího kola Národní soutěže vín.

„Je to typická kolekce mělnických odrůd, tedy Ryzlink rýnský, Pinot blanc a Müller Thurgau, obohacená o frizzante z odrůdy Müller Thurgau a o sekt Emeritus z Ryzlinku rýnského. Mám radost, že jsme nejlepší kolekci této soutěže získali třikrát po sobě. Letošní sklizeň dopadla dobře, takže jsem rád, že si po loňské neúrodě, kdy víno pomrzlo, opět naplníme sklepy,“ říká Štěpán Weitosch.

Vinařství Nectar Lucis z atypické vinařské oblasti si z hodnocení odváží za své české zemské víno Saint Laurent 2023 Special Kvevri titul Šampiona, vítězství v kategorii červených suchých vín a také výhru v podobě barikového sudu z francouzského dubu věnovaného Cechem českých vinařů. Víno Saint Laurent 2023 Special Kvevri vzniklo z hroznů odrůdy Svatovavřinecké, které dozrály na vinici Sovice vysazené v roce 2017 v litoměřické vinařské podoblasti. Sklizeň proběhla při cukernatosti 23,5 °NM. „Vino fermentovalo v gruzínské nádobě kvevri zakopané v zemi, kde zrálo sedm měsíců. Následně jsme jej přemístili do nového barikového sudu, kde pokračovalo v jemném vyzrávání dalších osm měsíců. Použili jsme spontánní fermentaci, víno nebylo sířeno ani filtrováno a prošlo malolaktickou fermentací,“ vysvětlila Lucie Šimonová, zakladatelka vinařství Nectar Lucis, a dodala, že výsledkem je tak víno s tóny višní, černého rybízu a sušených švestek s plnou, harmonickou chutí a náznakem hořké čokolády.

V kategorii bílých suchých vín si nejlépe vedl Ryzlink rýnský 2023, pozdní sběr z rodinného Vinařství Vondrák z Mělníka, které se může pochlubit řadou úspěchů na předních tuzemských soutěžích. Ryzlink Rýnský 2007, výběr z bobulí z téhož vinařství se stal také vítězem v kategorii polosuchých a polosladkých vín. Mezi růžovými víny a klarety zvítězilo Svatovavřinecké Rosé 2024, české zemské víno od vinařství Vinné sklepy Kutná Hora.

Lenka Prokopová

Menzovními mistry roku 2025 jsou kuchaři z ČZU

Už počtvrté předváděli na ČZU v Praze své kulinářské kvality kuchaři univerzitních menz. Gastronomická soutěž se konala ve dnech 17.–18. června v duchu hesla *Mysli globálně, jez lokálně*. Králem soutěže se stala menza ČZU Delirest services, s. r. o.

Soutěž uspořádaly Koleje a Menza ČZU a jejich partner, společnost Delirest services, s. r. o. Vařilo se v Potravinářském pavilonu, kde se o mistrovský titul utkala čtyři stravovací zařízení. Kromě domácí menzy měřili síly kuchaři z Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích, z Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně a společnosti Primirest. Týmy měly za úkol připravit hlavní chod a dezert, přičemž povinnými surovinami byly brambory, kuře, tvaroh a jablka.

„Posuzovali jsme parametry jako chuť a vzhled soutěžních pokrmů, jejich atraktivnost, trendové kulinární úpravy, pracnost přípravy, dodržování HACCP či energetický příjem 25 až 35 procent celkového denního energetického příjmu studenta. A také poměr bílkovin, tuků a sacharidů, obsah vybraných mikronutrientů, typ použitého tuku dle složení, obsah vlákniny, typ použitých surovin a jejich původ, zpracování, efektivitu a využití surovin a energetickou náročnost,“ říká ředitel Kolejí a Menzy ČZU Jiří Macoun.

Absolutním vítězem hlavní i divácké soutěže je menza ČZU. Nechala za sebou na druhém místě Primirest a na třetím Univerzitu Tomáše Bati ve Zlíně. Rozdíly mezi soutěžícími však byly minimální.

Tentokrát to nebylo jen o skvělém jídle, ale například i o přednáškách na téma nových trendů v gastronomii. Diana Chrpová z ČZU pohovořila o pokrmech vhodných při gastrointestinální dietě a Jan Pivoňka z VŠCHT o dlouhodobé udržitelnosti a uhlíkové stopě.

„Pozměnili jsme koncepci soutěže a program rozšířili směrem k odborným znalostem. Věřím, že si účastníci odnesli zajímavé poznatky,“ podotýká Jiří Macoun a jako bonus zmiňuje, že se na mistrovství menz tentokrát sešla vynikající parta lidí. Velkým osvěžením byla kulinářská show Jiřího Babici.

Lenka Prokopová

ČZU v Praze pořádala mezinárodní konferenci BioPhys Spring

Ve dnech 29.–30. května 2025 proběhla v aule ČZU v Praze mezinárodní konference 24th International Workshop for Young Scientists – BioPhys Spring 2025. Koná se každý rok a spolupřátají ji ČZU, Institute of Agrophysics PAS (Lublin, Polsko), SPU v Nitre (Slovensko), Hungarian University of Agriculture and Life Sciences (Gödöllő, Maďarsko) a Institut Teknologi Nasional Bandung (Indonésie).

Slavnostního zahájení se zúčastnil náměstek ministra životního prostředí Pavel Janda, za vedení ČZU promluvil prorektor pro vědu a výzkum Jan Vymazal a s krátkými zdavnicemi vystoupili vedoucí výprav spolupřátajících institucí. Historii a cíle konference pak přiblížil její zakladatel profesor Jiří Blahovec. Letos se zaregistrovalo 97 účastníků především z řad mladých vědců spolu s několika staršími kolegy, kteří působili jako pořadatelé, vedoucí výprav a garanti odborné úrovně. Forma konference byla hybridní. Během své existence nabývala tato událost na významu a letos byla největší za celou historii. Kvalitní byla i odborná úroveň, což vysoce hodnotili všichni účastníci. ČZU se podílela jednou vyzvanou přednáškou profesora Poulka a 29 prezentacemi mladých vědců. Celkem zde zaznělo 77 přednášek. Tyto konference jsou příležitostí k výměně zkušeností mezi doktorandy a mladými vědci a také k navázání či prohloubení spolupráce mezi partner-

skými pracovišti. Právě zacílením na mladé vědce jsou specifické. Pro řadu účastníků je to první příležitost prezentovat výsledky své vědecké práce, získávat zkušenosti a navazovat či prohlubovat kontakty se zahraničními kolegy. Pro partnerské organizace včetně ČZU v Praze jsou tyto kontakty významné hlavně tím, že z navázané spolupráce mohou vznikat společné publikace, které univerzity přinesou body do hodnocení vědy a výzkumu i prestiž v hodnocení světových univerzit. I proto byla konference organizována na celouniverzitní úrovni, aby měly všechny fakulty příležitost se zapojit.

A protože konference BioPhys Spring byla založena na ČZU a příští 25. ročník bude jubilejní, její garanti se shodli, že na jaře roku 2026 ji opět bude hostit Praha.

prof. Ing. Martin Libra, CSc., dr. h. c.

Výstava budoucích krajinářských architektů: Síla kreativity i cit pro krajinu

Také letos se na závěr akademického roku na ČZU konala výstava bakalářských a ateliérových prací letního semestru 2024/2025, které vypracovali studenti a studentky programu Krajinářská architektura Fakulty agrobiologie, potravinových a přírodních zdrojů. V přízemí budovy MCEV II byly jejich návrhy k vidění po celý červen. V šestém patře budovy zároveň představili své výtvarné práce studenti tohoto oboru.

Budoucí krajináři prezentovali návrhy parků, veřejných prostranství, soukromých zahrad i krajinných struktur v různých měřítkách. Mohli jsme tu vidět desítky originálních projektů od precizně zpracovaných výkresů a vizualizací přes fyzické modely až po interaktivní prezentace. Výstava je důkazem, že nová generace krajinářských architektů přemýšlí nejen esteticky, ale i udržitelně, funkčně a s respektem k místu.

Výstavy semestrálních prací vždy připravuje spolu se studenty vedoucí katedry zahradní a krajinné architektury, autorizovaný krajinářský architekt docent Matouš Jebavý. Jaké bylo letošní téma?

Naši výstavu jsme pojali v tradičním formátu, tak jako v minulých semestrech. Koncept máme daný a snažíme se v něm pokračovat. Tradičně zde byly představeny výstupy jednotlivých ateliérů letního semestru 2024/2025 a také všechny úspěšně obhájené závěrečné bakalářské práce studentů akreditovaného studijního programu Krajinářská architektura. Témata prací byla zvolena vedoucími jednotlivých vyučovaných ateliérů a řeší různé oblasti tvorby v Krajinářské architektuře, kterou máme v současnosti na FAPPZ akreditovanou v oblasti vzdělávání Architektura a urbanismus na deset let. Máme radost, že naši studenti získávají po absolvování magisterského stupně studia nově také titul Ing. arch.

Jak se studenti zadaných témat zhostili?

Kromě závěrečných bakalářských prací byly na výstavě představeny ateliéry bakalářského a magisterského stupně studia. Studenti se zpra-

cování jednotlivých témat zhostili velmi dobře. Úvodním bakalářským ateliérem je Ateliér ZAN – Obecná a prostorová kompozice, dále byl představen Ateliér B3 – Krajinářské stavby, terénní úpravy a vodní plochy a Ateliér B5 – Dynamika v kompozici rostlin. Z ateliérů magisterského studia se zde prezentovaly Ateliér M3 – Park, areál rekreace a Ateliér M5 – Kulturní krajina.

Které z návrhů považujete za nejzajímavější?

Ateliéry jsou ve svých výstupech relativně vyrovnané. Zajímavá řešení například představili studenti a studentky v Ateliéru B5, kde se zabývali možným řešením vybraných prostorů univerzitního areálu. V Ateliéru M5 řešili téma kulturní krajiny z pohledu ideálního uspořádání krajiny vybraného katastru obce. V jedné z paralelek Ateliéru M3 řešili studenti a studentky prostor Švandrlíkova parku. V Ateliéru M3, který vedu já, bylo zadáním řešení Velkého háje v Praze 4 v prostoru mezi sídlištěm Novodvorská, Jižní spojkou a budoucí stanicí metra Kačeroř. Studenti a studentky v něm provázali oblast rekreačního pražského lesa s nově plánovanou výstavbu podél Jižní spojky.

Jak jste spokojen s přístupem studentů?

Studenti přistupují k ateliérové tvorbě na naší katedře velmi zodpovědně. Výstupy jednotlivých ateliérů jsou tradičně na velmi dobré úrovni a inspirativně pojímají řešená témata jednotlivých ateliérů. A mají podle mého názoru stoupající tendenci.

Rozhovor připravila: Lenka Prokopová

Mezinárodní lesnická konference EFI v Praze

Ve dnech 16.–19. září 2025 hostila Praha výroční konferenci Evropského lesnického institutu, která přilákala téměř 130 odborníků nejen z Evropy, ale i z dalších koutů světa. Hlavním pořadatelem byl Evropský lesnický institut a Fakulta lesnická a dřevařská ČZU v Praze, partnerny Lesy ČR, hlavní město Praha, Ministerstvo zemědělství ČR a Lesy hl. města Prahy.

Jedním z vrcholů programu bylo udělení titulu Evropské město lesnictví 2025, který získala Praha právě díky pořádání této konference. Titul se uděluje evropským městům, která aktivně podporují rozvoj městské zeleně, hospodaření s městskými lesy a udržitelný přístup k životnímu prostředí. „Ochrana životního prostředí a to, aby Praha zůstala jedním z nejzelenějších měst v Evropě, je pro mě nesmírně důležité. Děkuji všem, kteří se o to zasazují a kteří o Prahu v tomto ohledu pečují,“ uvedl primátor hlavního města Prahy Bohuslav Svoboda.

Konference byla zahájena recepcí v historických prostorách Brožíkova sálu na Staroměstské radnici, kde si účastníci mohli prohlédnout jedinečná místa spojená s českou historií.

Hlavní jednací den, 17. září, otevřel děkan FLD ČZU společně s primátorem hlavního města Prahy Bohuslavem Svobodou, ředitelem Odboru koncepcí a ekonomiky lesního hospodářství Ministerstva zemědělství Tomášem Krejzarem a ekonomicko-správním ředitelem Lesů České republiky Zbyňkem Šmídou. Večer pak účastníci zavítali do Kaiserštejnského paláce na Malostranském náměstí, kde proběhl galavečer. Menu večere bylo inspirováno „lesní symfonií“, atmosféru podtrhlo klavírní vystoupení mladé talentované pianistky Marie Šumníkové a neopakovatelný výhled na Pražský hrad z terasy paláce.

„Evropský lesnický institut pracuje na propojení vědeckých poznatků s praxí a politikou. Konference v Praze zdůraznila zásadní význam

mezinárodní spolupráce mezi těmito skupinami v době, kdy lesnictví čelí nejistotám a velkým výzvám od dopadů změny klimatu a ztráty biodiverzity až po rostoucí požadavky společnosti,“ zdůraznil Robert Mavsar, ředitel Evropského lesnického institutu.

Další dny byly věnovány vědeckému semináři a exkurzím. Půldenní exkurze ve spolupráci s Lesy hl. města Prahy zavedla účastníky do Střemovky, kde proběhla ukázka práce arboristů. Celodenní exkurze s Lesy České republiky na Lesní správu Litvínov nabídla účastníkům ukázkou semenného sadu jilmu, péče o cenné bukové porosty i příklady přestavby náhradních porostů smrku pichlavého v imisních oblastech.

„Uskutečnění konference Evropského lesnického institutu v Praze bylo pro naši fakultu výjimečnou příležitostí ukázat odborníkům z celého světa, že Česká republika má co nabídnout v oblasti lesnického výzkumu a vzdělávání i praktického lesnictví. Zároveň je to skvělá platforma pro sdílení zkušeností, vytváření odborných podkladů pro evropskou lesnickou politiku a navazování nových mezinárodních partnerství. Jsem rád, že po covidovém roce 2021, kdy jsme tuto konferenci hostili jen online, jsme dostali příležitost ji letos uspořádat i fyzicky,“ doplnil děkan Fakulty lesnické a dřevařské ČZU Róbert Marušák.

V příštím roce se tato významná mezinárodní konference uskuteční ve městě Växjö ve Švédsku.

FLD

Dovolte, abych se představil: Jsem váš Pefák

Nový Pefák není jen tak nějaký maskot bez charakteru. Je jedinečným symbolem Provozně ekonomické fakulty – výrazný a nepřehlédnutelný. Má být spojkou mezi fakultou a studenty, trochu rebel, prokrastinátor z povolání. Ale také spolehlivý parťák při studiu. Přátelský. Veselý. S lehkou dávkou zdravé drzosti.

Jak to vlastně začalo?

Co si budeme, sova se už nějaký ten pátek necítila ve své kůži, a tak jsme se v marketingovém týmu rozhodli dát jí nový kabátek (peří). Udělali jsme velký průzkum firem, které nabízely výrobu maskotů. Hledali jsme ty, kteří se tvorbě maskotů věnují už řadu let, profesionály, co dokážou vytvořit maskota na míru našim požadavkům. Po náročném hledání jsme konečně našli spolupráci splňující naše očekávání – aby maskot nevypadal jako z „wishe“ (levný šunt z e-shopu Wish). A tak jsme spolu s kolegyní Májou začali na konci podzimu 2024 spolupráci domlouvat. Vzniklo několik skic toho, jak by sova měla vypadat a jak by rozhodně vypadat neměla. Hlavně ne jako pes, což jsme při analýze konkurence viděli hned několikrát. Při vymýšlení celého konceptu jsme se zaměřili hlavně na to, jak má sova působit: hravě, přátelsky a reprezentativně. Domluvit spolupráci nebylo úplně jednoduché, návrh jsme několikrát vracely. A nakonec jsme ještě kreslili návrh hlavy maskota, protože jsme měli jasnou představu, jak by měla sova vypadat.

A to už je všechno?

Ani náhodou. Když byl návrh sovy vyladěný, nastala první osobní schůzka, kde jsme s týmem domluvili technické řešení. Vyzkoušeli jsme několik maskotů a různých typů řešení. Nejdříve jsme chtěli mít hlavu a tělo zvlášť. Po společné diskusi s návrháři jsme ale usoudili, že jednodušší bude varianta sovy v celku, protože jsme ji chtěli mít velkou a funkční. Během akcí se maskot setká se stovkami až tisíci lidmi, což se podepisuje na jeho opotřebení. Do hlavy jsme tak zabudovali i větrák, nejvýkonnější, jaký byl k dispozici. Dále jsme se domluvili, že nohy maskota budou samostatnou částí a budou nastavitelné stejně jako boty.

Nohavice jsou navrženy na zhruba dvoumetrovou postavu a jejich délka se dá upravit pomocí kšand. Boty jsou velikosti 46 a je možné je vždy něčím vyplnit. Podpora držení je také zajištěna silnými gumičkami, které botu drží tam, kde má být. Dalším bodem pro funkčního maskota byl požadavek křídel. Původně jsme chtěli sundavací, ale to nakonec nedopadlo. Tak jsme vymysleli alternativu – průstřih na ruce, které se dají vyndat.

A je zevnitř něco vidět?

Co se týče maskotího výhledu, tam jsme trochu v závěsu. Viditelnost sice je, ale není nejlepší. Dvojitou sítku jsme záměrně umístili do soviho zobáku, aby nerušila diváka. Další možnosti byly i oči, ale ty se nám nezamlouvaly z toho důvodu, že by pohled na sovu kazila síťka. Na detaillech jsme si dali opravdu záležet. Také jsme kvůli tomu pak chtěli vnitřní stranu maskota vyztužit a nadzvednout. Přidali jsme asi 10 centimetrů výztuže na ramena, aby byl výhled posazen výš.

Bude Pefák chlupatý?

Dalším bodem programu maskota byl výběr materiálu. Měli jsme jasnou představu o červené barvě v kombinaci s nějakou doplňkovou, nakonec jsme zvolili hnědo-křemovou. Vycházeli jsme i z původní verze maskota z roku 2017. Nesměl působit jako chlupatý plyšák, zároveň jsme ale chtěli, aby byl příjemný na dotek, protože největšími fanoušky jsou samozřejmě děti.

Jak se takový Pefák přepravuje?

Oproti předchozímu modelu sovy o něco hůř. Ta původní měla rozdělenou hlavu a tělo, ale nová je v celku. Dostali jsme na ni na míru ušité pytle s popisky „tělo“ a „nohy“. Do malého auta se na zadní sedadla vejde jen tak tak, ale vejde.

Q & A aneb Nejčastější otázky na Pefáka

- Můžu se s tebou vyfotit?

„Hů.“

- Sova, umíš mluvit?

„Hů. Jenom když chci.“

- No a jak se do té sovy leze?

„Těžce.“

- Vidíš něco?

„Haha, něco jo, ale velký rozhled zrovna nemám. Zato mám velký rozhled v tom, co se tady na fakultě děje.“

- Nechceš napít?

„Ráda bych, ale to by musel mít Pefák otvor na brčko. To je určitě téma k budoucímu vylepšení.“

■ Není ti v tom vedro?

„Ne, vůbec, jak tě to jen mohlo napadnout?“

■ A v jakém oblečení do toho lezeš?

„No, ideální jsou sportovní kraťasy a sportovní tričko, protože se člověk i přes výkon větráku dost zapotí.“

Ostrý provoz

Nemohli jsme si vybrat lepší příležitost než otestovat sovu na největší a nejnáročnější akci, které se každoročně účastníme – na Veletrhu vědy, kde nás měly na očích hlavně děti. Tisíce dětí. Celého veletrhu se totiž zúčastnilo přes 50 tisíc lidí.

Něco na závěr

Sledovat Pefákovu cestu studentským životem a tipy na prokrastinaci můžete na jeho Instagramu @sova_pefak. Pokud se vám poštěstí se s ním osobně potkat, určitě ho neváhejte na sociálních sítích označovat. Bude vám velmi vděčný a jako poděkování vám nejspíš pošle nějaký „Peftip“.

Text: Monika Šlajsová, foto: Marie Hendrychová

Rovnost žen a mužů jako cesta k excelenci v akademickém prostředí

Na ČZU v Praze se 25. září 2025 uskutečnila závěrečná konference mezinárodního projektu AGRIGEP, který byl součástí programu Horizon Europe a zaměřil se na tvorbu a implementaci prvních plánů genderové rovnosti na univerzitách v oblasti zemědělských a přírodovědných věd.

Zúčastnilo se 64 odborníků osobně a 17 online z řad vědců, zástupců institucí, tvůrců politik a expertů na genderovou rovnost.

Rovnost jako motor změny

Jednání zahájila Katharina Buse z Evropské výkonné agentury pro výzkum v rámci Evropské komise. Zdůraznila, že AGRIGEP je mezi projekty Horizon Europe výjimečný díky zaměření na zemědělství a přírodní vědy, obory klíčové pro zelenou a digitální transformaci Evropy. „Plány genderové rovnosti musí být skutečným nástrojem změny od strategických dokumentů až po rozpočet a časové kapacity,“ uvedla. Během projektu vzniklo 18 výstupů a 10 milníků: od kapacitních školení a mento-

ringu přes letní školy až po vědecké publikace a nástroje pro monitoring a evaluaci. AGRIGEP tak posílil institucionální kapacitu pro udržitelné prosazování genderové rovnosti a začlenil ji do výuky i výzkumu v oblasti zemědělství a přírodních věd.

Účastníci konference zdůraznili, že budoucí strategie (tzv. GEP 2.0) by měly stavět na dlouhodobém institucionálním ukotvení, aktivním zapojení studentů a systematické podpoře „agentů změny“.

Hlasy z akademické obce

Významný příspěvek přinesla také Margreet van der Burg (Wageningen University), která zdůraznila, že rovnost žen a mužů je nejen otázkou spravedlnosti, ale také podmínkou vyšší kvality a bezpečnosti výzkumu i výuky. „Genderové perspektivy musí být součástí kurikula i agropotravinářského výzkumu, chceme-li připravit studenty na globální výzvy,“ uvedla. Jana Mazancová z Fakulty tropického zemědělství ČZU připomněla, že úspěch plánů rovnosti stojí na zapojení všech aktérů – studentů, zaměstnanců i partnerů univerzit. „Jen tak se z plánů nestanou formální dokumenty, ale strategie zakořeněné v realitě institucí.“

Společná budoucnost

Závěrečná konference AGRIGEP hodnotila výsledky projektu a otevřela cestu k dalšímu rozvoji strategií genderové rovnosti v akademickém prostředí. Jak zaznělo z úst účastníků, udržitelnost těchto snah spočívá v tom, aby byly pevně zakořeněny v DNA univerzit. Aby byly podporovány vedením, chráněny politikami a živěny komunitami praxe.

Ze školních lavic na Hrad. Studenti PEF inspirovali vznik celostátní kampaně o duševním zdraví

Na začátku stála únorová návštěva prezidenta Petra Pavla na ČZU. Studenti programu Inovativní podnikání na PEF mu tehdy představili své návrhy, jak mluvit o duševním zdraví otevřeněji a srozumitelněji. Prezident jejich nápady ocenil a rozhodl se: nesmějí zůstat jen na papíře. O několik měsíců později se proměnily v celostátní kampaň.

Když univerzitní nápad přesáhne hranice školy

Z původních studentských konceptů vznikla iniciativa To chce odvahu, připravená Kanceláří prezidenta republiky ve spolupráci s organizací Nevypusť duši a Nadačním fondem Flaminia. Kampaň si kladla za cíl otevírat téma psychických obtíží napříč společností, bořit předsudky a ukazovat, že požádat o pomoc není slabost, ale síla.

Studenti programu Inovativní podnikání na PEF tak stáli u samotného zrodu projektu, který se rozrostl do jednoho z nejviditelnějších veřejných programů podpory duševního zdraví v posledních letech. Jejich návrhy kombinovaly design inovací, psychologii komunikace a podnikatelské myšlení – přístup, který fakulta dlouhodobě rozvíjí.

Říct si o pomoc, to chce odvahu

Ústřední motto shrnul prezident Petr Pavel slovy: „Říct si o pomoc, to chce odvahu.“ K jeho výzvě se přidaly i známé osobnosti jako herec Jan Cina, kajakář Vavřínek Hradílek nebo zpěvačka Barbora Poláková. Společně připomínali, že psychické obtíže se mohou dotknout kohokoliv a že nejdůležitější je začít o nich mluvit. Kampaň vyvrcholila 10. října na Světový den duševního zdraví. Do té doby se veřejnosti

představila celá řada aktivit, které zejména mladé lidi motivovaly k tomu, aby o své duševní pohodě přemýšleli – a to nejen u sebe, ale i ve vztahu k lidem kolem.

Od nápadu k iniciativě, která mění společnost

Příběh studentů programu Inovativní podnikání na PEF je důkazem, že univerzitní práce nemusí končit známkou v indexu. Nápad z učebny se může stát impulzem, který rezonuje daleko za hranicemi školy, a proměnit se v iniciativu schopnou ovlivnit celou společnost.

Na PEF se tak znovu potvrzuje, že inovace nemusejí znamenat jen technologické řešení nebo nový produkt. Mohou mít i podobu společensky odpovědné myšlenky, která mění způsob, jakým spolu mluvíme o zranitelnosti, odvaze a vzájemné podpoře.

Projekt To chce odvahu se stal inspirací i pro výuku na fakultě. Studenti, kteří stáli u jeho zrodu, dnes pomáhají dalším ročníkům pochopit, že inovativní podnikání znamená především schopnost hledat řešení s dopadem na společnost. A právě tato schopnost – odvaha přemýšlet jinak – stojí v jádru poslání Provozně ekonomické fakulty ČZU.

Ing. Karel Jílek

„Mezinárodní prestiž ČZU je výsledkem skvělé práce lidí na fakultách. K tomu je však třeba jim vytvářet podmínky na univerzitní úrovni,“ myslí si končící rektor Petr Sklenička

V posledních osmi letech určoval směřování ČZU v Praze z pozice rektora a dovedl ji tam, kde je dnes. Univerzita se řadí mezi špičkové vzdělávací instituce v národním i světovém kontextu. Vede si skvěle v prestižních žebříčcích, vychovává odborníky, kteří obstojí v tvrdé konkurenci akademického prostředí těch nejlepších zahraničních univerzit. Podařilo se mu provést ČZU zrádnými vodami covidové pandemie a po napadení Ukrajiny Ruskem zmobilizovat veškeré síly na pomoc válečným běžencům. Nyní končí jeho druhé funkční období, což je příležitost k bilancování. Petr Sklenička toho má za sebou ve funkci rektora opravdu hodně. A ochotně se s námi o zkušenosti z této životní etapy podělil.

Pane rektore, jaké byly vaše ambice, když jste se ujal řízení univerzity? A naplnila se vaše očekávání?

Ambice jsem měl před osmi lety velké, někteří kolegové mi tehdy říkali, že až příliš velké. Chtěl jsem dostat ČZU mezi pět nejlepších českých univerzit, měřeno mezinárodními žebříčky. Sliboval jsem i univerzitu silnější, univerzitu, o které je mnohem víc slyšet. Chtěl jsem taky, abychom se začali více prosazovat v mezinárodní konkurenci, a to především, byť nejen, v evropských a jiných zahraničních projektech. Jsem pyšný na naši univerzitu, že se nám všechny tyto cíle podařilo úspěšně naplnit. Některé výsledky dokonce předčily má očekávání.

Když se ohlédneme za těmi osmi lety, které momenty byly pro vás nejhezčí?

Byl jsem hrdý, jak jsme se dokázali jako univerzita zachovat v krizových situacích, které charakter prověřil nejvíc. Ať už šlo o období pandemie, nebo o pomoc ukrajinským uprchlíkům. Ale za hezké okamžiky považuji i setkávání s kolegy a studenty při akcích typu sportovních her, divadelních představení, koncertů, turnajů a dalších. Pozvaní hosté vždy obdivují úžasnou atmosféru, kterou tyto akce mají. V tom je naše univerzita opravdu jedinečná.

A které naopak nejkritičtější? Bylo to období covidu nebo události související s ruskou invazí na Ukrajinu a následným přílivem uprchlíků do ČR, potažmo k nám na univerzitu? Nebo úplně jiné?

No vidíte, ty nejkritičtější momenty byly pro mě vlastně současně těmi nejhezčími, když uvážím úžasnou reakci lidí na univerzitě, práci zástupců v krizovém štábu ČZU nebo naše charitativní aktivity. V období covidu jsem navíc předsedal České konferenci rektorů (ČKR), a to bylo rovnou o krizovém řízení celého českého vysokého školství. Představovalo to komunikaci s médii nebo s vládou na denní bázi. Byl to vlastně takový druhý „full time“ po celé dva roky. Vzpomínám na to jako na období téměř absolutního vyčerpání, ale současně i velké satisfakce z této práce. Ohromná zkušenost pro mě i mé kolegy z ČZU, z předsednictva ČKR a z dalších univerzit, kteří mi v těch nelehkých dobách významně pomáhali.

ČZU pod vašim vedením vyrostla v instituci s mezinárodní prestiží, což se projevuje i ve světových žebříčcích. Co pro to bylo třeba udělat?

Je to především výsledek skvělé práce lidí na fakultách. K tomu je třeba jim na univerzitní úrovni vytvořit podmínky, které je nebudou dusit, ale naopak je budou motivovat k výborným výsledkům. Není snadné správně nastavit, a už vůbec ne dohodnout konsensus napříč fakultami. Každá fakulta, každý obor mají svoje specifika, podle kterých by měly být hodnoceny. Od klasické a relativně neobjektivněji měřitelné scientometrie, přes hodnocení knih a monografií až po aplikované výsledky typu patent. To jsou různé obory, různé světy, které musí vnitřní metodika hodnocení stejně jako metodika financování fakult reflektovat. Zároveň by to měla být metodika motivující, kdy každý jedinec dohlédne, kolik své katedře či své fakultě vydělal. Metodiky, které pominou zásluhovost, jsou špatné, i kdyby měly sebesofistikovanější algoritmus.

Každý děkan, proděkan nebo akademický senátor logicky hájí zájmy oborů vlastní fakulty a já si velmi vážím těch, kteří při tom vnímají a zohledňují i zájmy celé univerzity. Úkolem rektora je, aby výsled-

ná metodika a ve finále rozpočet univerzity byly rozumným, přitom ale stále účinným kompromisem, nikoli demotivujícím paskvilem. Výsledek musí být stimulující pro zdravý rozvoj všech částí instituce. A věřte, to vůbec není jednoduché.

Celou dobu jsem podporoval hlavní princip, kdy finance od státu, které přicházejí na univerzitu, jsou na fakulty

rozdělovány co nejvíce podle zásluh. K tomuto hlavnímu principu jsem se vždy snažil dát některé nadčasové principy, které sledovaly dlouhodobější vize především směrem ke špičkové kvalitě tvůrčích činností. Jsem si jist, že to pozitivně ovlivnilo vývoj ČZU v minulých letech.

Naši univerzitu v minulosti brzdila zbytečná unifikace některých pravidel a jejich nastavování podle nejslabšího článku. To je cesta opačná, než kterou jsem slíbil a posléze i praktikoval při řízení ČZU. Každá fakulta i každý obor uvnitř fakulty vyžadují jiné nastavení prorůstových podmínek. Pokud jako rektor tyto podmínky za každou cenu sjednotím, a navíc nastavím podle nejslabší fakulty nebo oboru, zbytečně přibrzdím a demotivuji silné části univerzity. Zpomalím tak progres celé univerzity, nebo dokonce její rozvoj úplně zastavím.

Sliboval jsem univerzitu, o které je mnohem víc slyšet. Chtěl jsem, abychom se lépe prosazovali v mezinárodní konkurenci. A jsem pyšný, že se nám tyto cíle podařilo naplnit.

Celých osm let se řídím pravidlem, že tam, kde to jen trošku jde, nechávám volnost, a tedy možnost volby pro vedení fakult. Sám jsem byl osm let děkanem, a vím, jak mě frustrovala povinnost zavádět na fakultě unifikovaná celouniverzitní pravidla, která byla horší či méně motivující než ta naše fakultní.

Fakulta je základní organizační článek univerzity a měla by mít dostatečnou autonomii. Nikdy jsem se nesnažil tuto autonomii fakultám omezit, spíše naopak, nabídl jsem jim další možnosti volby i v případech, kdy to předtím nešlo. Je však třeba říct, že s větší autonomií musí přijít i větší odpovědnost vedení fakulty za její stav a vývoj.

Jak hodnotíte pozici ČZU v Šanghajském žebříčku, kde jsme letos v první stovce hned ve třech oborech?

To je veliký úspěch, žádná jiná česká vysoká škola se tím pochlubit nemůže. Současně vidím možnosti dalšího zlepšení, které by brzy posunulo další minimálně dva až tři z našich oborů rovněž do první stovky.

Jak byste zhodnotil skladbu oborů, které dnes ČZU nabízí, a co podstatného se za osm let vašeho vedení v tomto směru změnilo?

Jsem rád, že se ČZU zdravě rozvíjí nejen co do kvality, ale i do šířky portfolia oborů. V minulých letech posílily naši univerzitu obory jako dřevařské inženýrství, environmentální nebo ekologické inženýrství, důležitým momentem bylo získání akreditací pro zahradní a krajinářskou architekturu. A v poslední době mám radost z posilování oblasti potravinářství nebo z nejnovějších studijních programů v oblastech kyberbezpečnosti a veterinárního lékařství. To jsou zásadní a zdravé impulzy pro naši univerzitu.

Důležitou stránkou každé vzdělávací instituce je aplikace výsledků vědy v praxi. Jaký zde vidíte posun?

Vidím velký posun, pokud jde o aplikované výsledky předávané do praxe. Mohu to posoudit na rychle rostoucím počtu smluv o uplatnění těchto výsledků, které za univerzitu podepisují. Potvrzuje to i rostoucí podíl smluvního výzkumu v rámci rozpočtu naší univerzity. Mám z toho radost. Současně si dovoluji jeden, pro mě asi už typický povzdech. Při každé vhodné příležitosti se snažím vyzývat naše zaměstnance k větší odvaze, pokud jde o velká témata jejich výzkumných projektů. Přijde mi pořád, že zkušenost a šikovnost našich zaměstnanců skýtají mnohem větší potenciál, než který se promítá do dnešních témat výzkumných projektů. Ale to je problém patrně širší, související s českou historií, a tedy dost možná i s naším charakterem. Jsme málo odvážní, chybí nám často nadhled nad vlastním oborem, bojíme se riskovat, rádi sázíme na jistotu. Vlastně nás k tomu mimo jiné dost nutí i podmínky některých grantových agentur. Je to škoda, protože se tím připravujeme o ty nejvýznamnější objevy či inovace.

Co je podle vás největší bolístkou současného vysokého školství v Česku?

Podle mě je velkým problémem českého školství, a to nejen vysokého, že téměř každý nový ministr přichází s nějakou další reformou. Přitom jestli reformy z minulých let k něčemu přispěly, pak především k větší-

mu podílu administrativy v naší práci, a tedy i k většímu podílu financí vynakládaných na aktivity, které nesouvisejí s našimi hlavními činnostmi. Většina ministrů školství jako by se bála nechat rozvoj více na univerzitách samotných. Tendence stále detailněji řídit jejich rozvoj je dlouhodobá, nicméně velmi kontraproduktivní. A jak se střídají ministři i celé vlády, ty reformy jsou často ode zdi ke zdi. Přitom k opravdu potřebným a prorůstovým změnám českého vysokého školství chybí politická vůle nebo spíš odvaha. Vysoké školy tak dlouhodobě postrádají především stabilitu a předvídatelnost podmínek. Jako předseda ČKR jsem například podepsal s tehdejšími premiéry memorandum o každoročním minimálním růstu institucionálních financí na vědu a výzkum. Další vláda však již tento závazek nebrala v potaz.

Působil jste několik let v čele České konference rektorů. Co se vám podařilo prosadit?

Celé dvouleté funkční období, kdy jsem byl předsedou České konference rektorů, jsem řešil především pandemii covidu a její dopady na vysoké školy. Řešili jsme zavírání a otevírání vysokých škol, očkování studentů a zaměstnanců, nedostatek testovacích míst, roušek či respirátorů, online i hybridní formy výuky a financování technického vybavení pro ně, možnosti akreditací čistě distančních forem studijních programů, finance na prevenci a řadu dalších věcí. Změnily se vysoké školy, změnili se lidé i celá společnost. Byla to zvláštní doba, která patrně ovlivnila budoucnost vysokých škol víc než leč která reforma. Ve zlém i v dobrém. Byl to čistý krizový management, na velké vize v těch dvou letech nebyl prostor ani nálada.

Čemu se budete věnovat po skončení funkčního období a na co se nejvíc těšíte? Nezvažujete vstup do politiky?

Jsem součástí krásných výzkumných projektů, v hlavě mám některé další. Můj výzkumný tým Land Research Group je v posledních letech ve

skvělé kondici. Z půlky je tvořen zahraničními kolegy, kteří jsou mezinárodně skvěle zasíťováni. Máme dobré projekty, články i aplikované výstupy. Chystáme se podat v nejbližších letech dva ERC granty. Práce na fakultě mě fakt hodně baví a těším se, že skutečným některé další nápady, na které dosud nebyl čas. Současně mám nabídku na „full time“ z velmi dobré zahraniční univerzity. Zvažuji i některé další nabídky, které

nechci zatím upřesňovat. Vstup do politiky jsem několikrát za posledních roky odmítl. Akademický svět je přece o tolik zábavnější.

Rozhovor vedla: Lenka Prokopová

PROF. PETR SKLENIČKA (* 1. února 1964)

je pedagog, od února 2018 rektor ČZU v Praze, emeritní děkan Fakulty životního prostředí. Od srpna 2019 do července 2021 byl předsedou České konference rektorů. Od února 2023 je předsedou Dozorčí rady státního podniku Lesy ČR. Specializuje se na adaptaci krajiny na sucho a povodně, na ochranu krajiny a půdy z pohledu ekologického, krajinářského, ekonomického i plánovacího. Formuloval základní principy Chytré krajiny proti suchu a povodním jako modelu krajiny adaptované na klimatickou změnu. Založil Centrum pro vodu, půdu a krajinu při ČZU v Praze, které spolu s mezinárodním řešitelským týmem Chytrou krajinu realizuje v podobě řady projektů.

Novým děkanem Technické fakulty bude profesor František Kumhála

Technická fakulta ČZU v Praze vstupuje do nové etapy své existence. Po dvou funkčních obdobích se s vedením fakulty rozloučí docent Jiří Mašek, který ji vedl v nelehkých časech a čelil mimo jiné výzvám pandemie covidu-19. I přes tyto překážky se mu podařilo zajistit stabilitu a kontinuitu v chodu fakulty. Jeho mandát skončí počátkem roku 2026.

Akademický senát Technické fakulty zahájil proces volby nového děkana v souladu se schváleným harmonogramem. Navrženo bylo rekordních 36 kandidátů z řad fakulty, ale i mimo ni, z nichž tři svou kandidaturu přijali. Dne 10. června 2025 byl novým děkanem zvolen prof. Dr. Ing. František Kumhála, který získal důvěru dvanácti z šestnácti členů Akademického senátu Technické fakulty. Do funkce oficiálně nastoupí 1. února 2026. Profesor Kumhála není v akademickém prostředí žádným nováčkem, působí na této fakultě dlouhodobě. V letech 2003–2014 zastával funkci proděkana pro zahraniční styky a od roku 2014 vede katedru zemědělských strojů. Je respektovaným odborníkem v oblasti precizního zemědělství, senzoriky a dálkového průzkumu Země.

Jeho profesní aktivity sahají daleko za hranice univerzity. Dlouhodobě působí v České akademii zemědělských věd a je zapojen do mezinárodních výzkumných projektů včetně prestižního programu Horizon Europe Guardians. Nový děkan si klade za cíl posílit výkon fakulty v tvůrčí činnosti, zefektivnit její vnitřní chod a dále rozvíjet spolupráci se zahraničními partnery. Důraz klade na inovace, mezioborovou spolupráci a aktivní zapojení studentů do výzkumu i praxe. Jeho cílem je zvýšit efektivitu a vědecký výkon fakulty tak, aby zůstala respektovaným partnerem uvnitř univerzity i navenek. Volba profesora Kumhála představuje důležitý krok směrem k dalšímu rozvoji fakulty v době, kdy se technické a zemědělské obory stále více prolínají a reagují na globální výzvy.

Fakultu tak čeká období nových příležitostí a transformace. S výhledem

na budoucnost chce profesor Kumhála posílit renomé Technické fakulty jak v rámci ČZU, tak na národní a mezinárodní úrovni. Akademický senát Technické fakulty vyjadřuje poděkování docentu Maškovi za jeho úspěšné působení a přeje profesoru Kumhálovi mnoho sil a úspěchů při naplňování jeho vizí, které představil v rámci setkání akademické obce. Technická fakulta patřila mezi zakládající fakulty při vzniku ČZU ve 20. století. Přes současný pokles výkonnosti si zachovává klíčové postavení v rámci univerzity a pod vedením nového děkana vstupuje do nové éry, od které se očekává posílení jejího významu.

prof. Ing. Miroslav Müller, Ph.D., Ing. Šárka Dvořáková, Ph.D.,

FAPPZ bude mít od února novou děkanku

Současná prorektorka ČZU profesorka Eva Vlková povede v příštích čtyřech letech Fakultu agrobiologie, potravinových a přírodních zdrojů. Akademický senát této fakulty ji zvolil pro funkční období od 1. února 2026 do 31. ledna 2030 v prvním kole děkanských voleb dne 5. listopadu 2025.

Profesorka Eva Vlková podle svých slov věří ve fakultu založenou na transparentnosti, respektu a rozvoji. Na post děkanky kandidovala s jasnou vizí: „Usiluji o otevřené a srozumitelné vedení, jehož rozhodování je přehledné a založené na datech. Fakulta má být místem vzájemné úcty, spolupráce a konstruktivního dialogu napříč pracovišti i generacemi,“ říká Eva Vlková a zdůrazňuje důležitost jasné a realistické koncepce rozvoje, kterou budou znát všichni, kdo na fakultě studují či pracují. „Ve výuce chci spojit tradici se současnými potřebami a podporovat moderní vzdělávací přístupy i kvalitní pedagogickou práci. Ve vědě chci podporovat excelentní výzkum, mezioborovou spolupráci a mezinárodní zapojení, které posílí prestiž fakulty. Zároveň je pro mě zásadní motivující prostředí s férovým odměňováním, podporou kariérního růstu a uznáním kvalitní práce napříč všemi profesemi,“ nastiňuje svoji vizi řízení FAPPZ nově zvolená děkanka Eva Vlková. Přejeme mnoho úspěchů v nadcházejícím funkčním období a hodně sil při vedení fakulty.

Akademická obec ČZU se rozrostla o dva profesory a jednu profesorku

V polovině června jmenoval prezident republiky Petr Pavel v pražském Karolinu 87 nových profesorů a profesorek. Jsou mezi nimi tři členové akademické obce ČZU v Praze. Nejvyšší akademický titul získali profesorka Vera Potopová v oboru Agroekologie (FAPPZ), profesor Petr Procházka v oboru Podniková a odvětvová ekonomika (PEF) a profesor Luděk Stádník v oboru Zootechnika (FAPPZ).

„Adaptace na sucho vyžaduje změnu chápání klimatických rizik ze strany zemědělců,“ upozorňuje profesorka Vera Potopová

Problematika sucha a jeho dopadů na zemědělství, vodní hospodářství, ekonomiku i společnost. To je stěžejní oblast výzkumu moldavské vědkyně, která nyní působí na katedře agroekologie a rostlinné produkce Fakulty agrobiologie, potravinových a přírodních zdrojů ČZU v Praze. Na této univerzitě se nyní stala profesorkou v oboru Agroekologie. Její cílovou skupinou jsou farmáři postižení nedostatkem vody způsobeným dopady klimatických extrémů. V roce 2005 ji Akademie věd Moldavska ocenila za excelentní výzkum suchých období v Moldávii.

Paní profesorko, letos jste dosáhla nejvyššího akademického titulu na ČZU v Praze. Co to pro vás znamená?

Mnohem víc než jen akademický titul. Je to symbol dlouhé cesty, která začala před více než dvaceti lety v Moldavsku. Tam jsem se poprvé vědecky ponořila do výzkumu sucha, fenoménu, který zásadně ovlivňuje zemědělství, vodní zdroje i život venkovských komunit. Ocenění od Akademie věd Moldavska v roce 2005 pro mě tehdy bylo potvrzením, že má práce má smysl.

Rozhodla jsem se pokračovat ve výzkumu právě s Moldavskem jako modelovým příkladem země jihovýchodní Evropy, která je mimořádně citlivá na dopady klimatických extrémů. Její geografická poloha, socioekonomická struktura a vysoká míra závislosti na zemědělství ji činí obzvláště zranitelnou vůči suchu, povodním a dalším projevům klimatických změn. Zároveň jsem rozšířila své výzkumné aktivity i na Českou republiku a další země v povodí Dunaje, kde podobné klimatické výzvy ovlivňují zemědělské systémy, vodní bilanci a regionální rozvoj.

Tato srovnávací perspektiva přispívá k hlubšímu porozumění regionálním rozdílům a společným vzorcům klimatické zranitelnosti ve střední a jihovýchodní Evropě a také k širšímu globálnímu kontextu, kde dopady klimatických změn nejsou prostorově ani sociálně jednotné.

Co vám přineslo působení v České republice?

Získala jsem cenné zkušenosti v oblasti monitorování sucha, klimatického modelování a udržitelného zemědělství. Tyto znalosti dnes předávám moldavským výzkumným institucím prostřednictvím vládního programu ReBRAIN, který vznikl pod záštitou Národní agentury pro výzkum a vývoj Moldavské republiky. Díky podpoře Fakulty agrobiologie, potravinových a přírodních zdrojů ČZU v Praze se česká expertiza stala nedílnou součástí dvou klíčových projektů, na nichž se v rámci programu ReBRAIN podílím.

První projekt je zaměřen na rozvoj metodologie pro hodnocení přírodních rizik souvisejících s klimatickými změnami v Moldavsku a České republice. Cílem je identifikovat ohrožené oblasti, analyzovat dopady na klíčové sektory a navrhnout adaptační strategie, které pomohou snížit zranitelnost regionů. Druhý je zaměřen na využití nanobiotechnologií a modelovacích nástrojů pro rozvoj smart a adaptivního zemědělství, které umožňuje efektivně reagovat na výzvy spojené s klimatickými extrémny. Oba projekty propojují českou a moldavskou vědeckou komunitu a přinášejí konkrétní řešení pro regiony, které jsou nejvíce ohroženy dopady klimatických změn. Pro mě osobně představují i příležitost vrátit zkušenosti tam, kde mohou mít skutečný dopad. A právě v tom vidím smysl své práce.

Zaměřujete se na problematiku sucha a jeho dopadů na zemědělství, vodní hospodářství, ekonomiku i společnost. Proč právě tato témata?

Zpočátku jsem netušila, jak komplexní a zároveň obtížně uchopitelný fenomén tato problematika představuje. Sucho nepřichází s dramatem povodní či bouří. Je tiché a plíživé, a právě v tom tkví jeho zákeřnost. Postupně oslabuje půdu, snižuje výnosy a komplikuje hospodaření, přičemž bývá často vnímáno spíše jako krátkodobý výkyv než systémové riziko. Navzdory desítkám let intenzivního výzkumu stále neexistuje spolehlivý model predikce vzniku a vývoje sucha. Jeho dopady jsou však kumulativní a mohou být katastrofální. Jen v Evropě způsobilo mezi lety 1980 a 2024 ekonomické ztráty přesahující 600 miliard eur.

Čeho se tedy týká váš výzkum?

Můj výzkum propojuje klimatologická a meteorologická data s prostorovou analýzou a socioekonomickými ukazateli. Zaměřuji se na identifikaci faktorů, které ovlivňují adaptační kapacitu jednotlivých regionů: míru závislosti na dešťové vodě, dostupnost zavlažovacích systémů, demografickou strukturu obyvatelstva, hustotu osídlení či ekonomickou sílu daného území.

Výsledky ukazují, že regiony s vysokým podílem orné půdy závislé na srážkách jsou obzvláště zranitelné, pokud postrádají efektivní zavlažovací infrastrukturu. Vyšší podíl obyvatel nad 65 let zvyšuje citlivost vůči suchu kvůli omezené schopnosti adaptace a větší náchylnosti k extrémním teplotám. Hustota osídlení zvyšuje tlak na vodní zdroje, zatímco vyšší HDP na obyvatele obvykle umožňuje lepší dostupnost adaptačních opatření. Jako klíčový nástroj se v mém výzkumu ukazuje modelování ztrát výnosů a složených dopadových událostí za využití indexů dálkového průzkumu Země. Tyto indexy umožňují sledovat projevy sucha v reálném čase s vysokou prostorovou přesností. Tento přístup jsem aplikovala například na oblasti Dunajské nížiny, České republiky a jihovýchodní Evropy. Spojení klimatických dat, vegetačních indexů a socioekonomických faktorů umožňuje identifikovat nejvíce ohrožené regiony a formulovat cílená adaptační opatření. Mým cílem je rozvíjet metody, které nejen zpětně popisují projevy sucha, ale především umožňují včasné rozhodování a prevenci budoucích ztrát.

K jakým zásadním poznatkům jste dospěla a jak je lze aplikovat v praxi?

Jedním z klíčových poznatků mého výzkumu je, že účinná adaptace na sucha nevyžaduje pouze technická opatření, ale také zásadní proměnu vnímání klimatických rizik ze strany zemědělců. Adaptace není jen otázkou infrastruktury. Představuje komplexní proces, který je podmíněn

mezioborovou spoluprací klimatologů, agronomů, hydrologů a samotných pěstitelů.

V rámci projektu TA ČR Centrum Voda byla vyvinuta metodika pro prostorovou identifikaci závlahových potřeb a kvantifikaci disponibilních vodních zdrojů. Tato metodika umožňuje predikovat vláhové nároky jednotlivých plodin na základě regionálních klimatických scénářů, půdních charakteristik a typu zemědělské produkce.

Zvláštní pozornost je věnována trvalým kulturám, jako jsou vinice, chmelnice a ovocné sady, dále intenzivní zeleninové produkci a pěstování, které vykazují vysokou citlivost na výskyt sucha. Součástí výzkumu jsou rovněž projekce spotřeby vody v živočišné výrobě představující významný faktor celkové vodní bilance zemědělství v České republice. Na základě modelových scénářů navrhujeme prioritizaci adaptačních opatření s důrazem na ekonomickou efektivitu, environmentální udržitelnost a regionální specifika.

Jak je na tom Česko ve srovnání s jinými zeměmi, pokud jde o oblasti postižené nedostatkem vody?

Z hlediska vodní bilance se Česká republika řadí mezi země s výraznou hydrologickou variabilitou, která ji činí zranitelnou vůči oběma extrémům, suchu i povodním. Na rozdíl od regionů trpících dlouhodobě nízkou dostupností vody čelí Česko především rychlým a nepředvídatelným změnám v distribuci srážek a v teplotních režimech. Rok 2024 představuje názorný příklad klimatické variability, jelikož zahrnoval široké spektrum rizikových jevů od jarních mrazů přes dlouhodobé sucho až po bleskové povodně, které výrazně komplikují predikci, plánování a efektivní správu vodních zdrojů.

Problém nespočívá pouze v množství vody, ale v její extrémní proměnlivosti, na kterou nejsou krajina ani vodní hospodářství dostatečně připraveny. Česká krajina čelí specifickému typu rizika, které vyžaduje systematický monitoring, adaptivní vodohospodářské strategie a mezioborovou spolupráci zaměřenou na zvýšení odolnosti vůči hydrologickým extrémům.

Jaká adaptační opatření jsou podle vás nejefektivnější a na co by se farmáři a zemědělci měli soustředit, aby zmírnili dopady klimatické krize?

Za nejefektivnější adaptační opatření v českém zemědělství považuji komplexní integraci aplikovaného výzkumu, moderních technologií a spolupráce s farmáři. Tento přístup umožňuje převádět vědecké poznatky do praxe a vytvářet efektivní strategie pro zmírnění dopadů klimatické krize.

Můj odborný přínos spočívá v systematickém výzkumu teplotních druhů zeleniny, které vykazují vysoký ekonomický i klimatický adaptační potenciál. V rámci dlouhodobých polních pokusů v oblasti Polabí jsem se zaměřila na kvantifikaci vlivu různých způsobů hospodaření a dopadů klimatických extrémů na růst a výnosové parametry těchto druhů. Tyto experimentální výsledky byly dále využity ke kalibraci a ověřování růstových modelů (např. DSSAT-CROPGRO Tomato), což umožňuje simulovat produkční výkonnost za odlišných klimatických a socioekonomických scénářů. Klíčovým aspektem mé práce je přímý transfer výsledků výzkumu do praxe.

Adaptace v zemědělství není pouze technickou otázkou, ale procesem spolupráce a spolupráce mezi výzkumem a praxí. Tento model se podle mých zkušeností jeví jako nejefektivnější cesta k posílení odolnosti české krajiny a produkce plodové zeleniny v podmínkách klimatické krize.

„Nadprůměrným chovatelům vždy šlo, jde a půjde o dobro jejich zvířat,“ říká profesor Stádník

Luděk Stádník je vyhlášeným odborníkem na chov skotu. Zabývá se zejména systémem managementu chovu, který významně ovlivňuje úroveň užitkovosti, kvalitu produktů i zdraví a welfare zvířat. Jeho vědecký zájem se dále zaměřuje na reprodukci zvířat a optimalizaci jejího řízení v konkrétních podmínkách včetně vhodné aplikace vybraných biotechnologických metod. Spolupracuje s řadou výzkumných organizací a s odbornými svazy. Podobně jako jeho dva kolegové z akademické obce ČZU i on byl oficiálně jmenován profesorem v červnu letošního roku. Nejvyšší akademický titul získal v oboru Zootechnika na Fakultě agrobiologie, potravinových a přírodních zdrojů. Působí na katedře chovu hospodářských zvířat této fakulty.

Co pro vás dosažení nejvyššího akademického titulu znamená a jak to ovlivní vaši další práci?

Nejprve bych rád všem kolegům a spolupracovníkům poděkoval za pomoc a podporu při plnění náročných požadavků souvisejících se získáním profesury. Upřímně si velice vážím jmenování profesorem ČZU v Praze. Je pro mě dokladem dobře odvedené práce a představuje další milník v profesním a osobním vývoji. Současně to vnímám jako výzvu a závazek dále pokračovat ve vědeckém a odborném rozvoji chovu skotu zaměřeném na rozšiřování spolupráce mezi vybranými týmy, univerzitami a odbornými organizacemi na národní i mezinárodní úrovni. Věřím, že dosažení profesury bude mít pozitivní vliv na další práci. Pro mě a pro můj tým to znamená potvrzení správně zvolené cesty a samozřejmě také motivaci do budoucna.

Jako odborník na chov skotu se zabýváte především jeho managementem. Co to obnáší?

Řízení chovu skotu zahrnuje velké množství aktivit, které vyžadují široký odborný přehled o dané problematice a průběžnou aktualizaci úrovně

poznání s přímou aplikací do výuky a zemědělské praxe. Chov skotu, respektive všech hospodářských zvířat, představuje historický odkaz vývoje člověka a jeho schopností a je součástí kulturního dědictví. Živočišná výroba je oblast, která se velmi intenzivně vyvíjí a mění v reakci na potřebu udržet konkurenceschopnost v mezinárodním prostředí, ale také vzhledem k dynamickým změnám postojů a požadavků spotřebitelů a veřejnosti. Osobně vidím u odborné i laické veřejnosti výrazné zjednodušování skutečnosti a velké rezervy v komunikaci a ochotě naslouchat druhé straně názorového spektra. Široká diskuse je ovšem nezbytná, abychom našli řešení přijatelná pro všechny. Čeští chovatelé skotu prokazují svoje schopnosti a v mezinárodním porovnání pravidelně potvrzují vysokou kvalitu dojeného i masného chovu skotu z hlediska užitkovosti i její kvality, úrovně plemenářské a zootechnické práce, zdraví a welfare zvířat. To dokumentuje i dlouholetý zahraniční zájem o plemenná zvířata z ČR. Management chovu je komplexní proces vyžadující detailní znalosti fyziologie, výživy, veterinární medicíny, zootechniky, welfare, ekonomiky a dalších oblastí. Vzhledem k dlouhému generačnímu intervalu skotu vyžaduje úspěšný chov dlouhodobé investice a pečlivé plánování, průběž-

nou pravidelnou péčí, kontinuální rutinní sledování všech aspektů chovu a současně schopnost flexibilně reagovat na měnící se legislativní, tržní a společenské požadavky a podmínky. Z toho vyplývá, že se nejedná o jednoduchou rovnici. O to cennější je dosažení úspěšného řízení chovu skotu.

Jak se vám daří aplikovat vědecké poznatky do praxe?

Konkrétní a přímá praktická aplikovatelnost vědeckého poznání je pro profesní katedru našeho typu zcela zásadní. Proto je nezbytné udržovat úzkou spolupráci s progresivními chovy, odbornými, profesními a státními organizacemi. Společně s nimi musíme předávat informace o nových vědeckých poznatcích či je v kooperaci s nimi uplatňovat a vzdělávat odbornou veřejnost s cílem zvýšit celkovou úroveň chovů. Opět se jedná o celou řadu aktivit spojených s praktickým uplatněním vědeckých poznatků v praxi. Naše katedra pravidelně organizuje různé informační a vzdělávací odborné akce, publikuje řadu odborných příspěvků, vydává certifikované metodiky, užité vzory a podobně. Pro následné praktické uplatnění výsledků výzkumu je samozřejmě velice důležitá orientace v moderních tématech, která přispívají k jasnému řešení aktuálních provozních problémů a podpoří budoucí konkurenceschopnost chovů.

Jaký vývoj prodělal přístup k chovu skotu v posledních letech a jaké změny byste považoval za pozitivní, či naopak?

V horizontu posledních 30-35 let je zřejmý posun ke specializaci chovů ve směru zaměření produkce i její intenzity. Ve své podstatě byl vynucen tržními podmínkami a potřebou zvyšování efektivity prvovýroby s cílem produkce kvalitních a současně levných surovin, respektive potravin.

Těmto potřebám se průběžně přizpůsoboval objem i kvalita zootechnické práce a řízení jednotlivých oblastí chovu, což lze říci o celé živočišné výrobě. Dotační politika uplatňovaná v tomto období do určité míry omezovala tržní prostředí a limitovala výraznější selekci podprůměrných chovů. Nicméně si myslím, že čeští chovatelé skotu skutečně obstáli se ctí, což dokládají úspěchy v mezinárodním srovnání.

V posledních letech se postupně proměňuje pohled na chov skotu, respektive na živočišnou výrobu. Je to logický a pozitivní posun navazující na vývoj společnosti ve světě, v EU a v ČR. Vytváří nové požadavky, které mohou představovat poměrně zásadní výzvy pro další zootechnickou práci. Ta následně musí respektovat schopnosti, možnosti a současně nově definované potřeby hospodářských zvířat při veřejnosti akceptovatelné ekonomice produkce živočišných komodit a potravin. Pro udržitelnost a další rozvoj chovu pak bude velice důležité nalezení konsensuální rovnováhy mezi těmito potřebami.

Za pozitivní lze považovat intenzivní rozvoj efektivního využívání genetického potenciálu populací skotu, automatizace a robotizace prvovýroby. Výhledově také systémů automatizovaného sledování, hodnocení a řízení podmínek chovu pro zlepšení stájového prostředí a welfare chovaného skotu.

Aktuálně je na úrovni EU diskutován nový přístup k dotační politice, který opět může výrazně proměnit podmínky pro chov skotu. Dopady těchto změn budou různé pro jednotlivé konkrétní farmy, zemědělské podniky, populace skotu nebo celý stát s různou úrovní pozitivitu/negativitu.

ČZU chová na svých statcích v Lánech holštýnské a jerseyké plemeno a sklízí s nimi úspěchy na různých soutěžích. Pak má také jedno specifikum, a to genofond české červinky. Co byste řekl k tomuto plemeni a k managementu chovu v Lánech?

Česká červinka je plemeno původní. Jeho původ lze vystopovat k turu

krátkorohému a traduje se, že jeho příchod na naše území je spjat s Kelty, a to již v období asi 400 let př. n. l. Díky své neměnnosti si česká červinka zachovala své původní vlastnosti i vzezení. Je zařazena do národního programu genetických zdrojů a jedná se o kulturněhistorickou součást našich realit. Toto plemeno se vyznačuje středním tělesným rámcem, 135 centimetry kohoutkové výšky a 580 kilogramy živé hmotnosti u krav. Barva srsti je červená, zvířata jsou rohatá. Chová se pro produkci mléka i masa. Krávy za jednu laktaci nadojí celkem až 4000 kilogramů mléka, což je však zhruba třikrát méně než u nejlepších dojných plemen světa. Výborně ovšem snáší celoroční pastevní odchov, jsou vitální, ostražití a temperamentní, jsou konstitučně pevné, odolné, plodné, chodivé a vyznačují se mimořádnou délkou aktivního produkčního života (až 20 let). Stádo chované na Statcích ČZU patří mezi významné populace plemene v republice.

Kromě české červinky mají Statky ČZU také holštýnskou a jerseykou mléčnou farmu. Na obou v posledních deseti letech proběhly dílčí investiční projekty, které podpořily jejich konkurenceschopnost, nicméně bohužel nepředstavovaly komplexní efektivní řešení těchto farem. S radostí mohu konstatovat, že současné vedení Statků ČZU s podporou vedení univerzity v posledním roce rázněji přikročilo k zásadnější optimalizaci provozních procesů a ke zvýšení investiční aktivity. Cílem je podpořit chov skotu a zvýšit jeho efektivitu umožňující lepší využití jeho potenciálu.

Úspěchy našich univerzitních krav na různých šampionátech samozřejmě dobře propagují univerzitu a kvalitu našich farem. Ve vztahu k regionální veřejnosti byl například na jerseyké farmě instalován a zprovozněn mléčný automat umožňující nákup vysoce kvalitního jerseykého mléka přímo z farmy. Stejně mléko se zpracovává v univerzitní mlékárně Potravinářského pavilonu, kde se také následně prodává.

Chov skotu je dlouhodobou záležitostí a měnící se podmínky a preference představují výzvu pro jeho organizaci a řízení. Nadprůměrným chovatelům vždy ve své podstatě šlo, jde a půjde o dobro jejich zvířat. Ostatní si potřebují uvědomit jejich přínos pro člověka a získat k nim odpovídající respekt.

Ptala se: Lenka Prokopová / Foto: MŠMT a archiv ČZU

„Strach bývá větší překážkou než problémy na trhu. Nejdůležitější je mít odvahu začít,“ myslí si profesor Petr Procházka

Třetím novým jménem na seznamu profesorů ČZU v Praze je Petr Procházka z Provozně ekonomické fakulty této univerzity. Nejvyšší akademický titul získal v oboru Podniková a odvětvová ekonomika, jemuž se věnuje na katedře ekonomiky.

Co pro vás dosažení nejvyššího akademického titulu znamená a jak to ovlivní vaši další práci?

Profesura pro mě nepředstavuje konečný cíl, ale závazek. Je to nejen ocenění dosavadní práce, ale také odpovědnost za to, aby náš obor měl stále rostoucí význam pro společnost. Vnímám potřebu otevírat akademické prostředí směrem k praxi a posilovat spolupráci ČZU s dalšími institucemi nejen v ČR, ale i na mezinárodním poli. Ve výzkumu chci dále rozvíjet empirickou stránku podnikové a odvětvové ekonomiky, což znamená systematickou práci s daty, analýzu časových i prostorových aspektů a poskytování výsledků využitelných v hospodářské politice i podnikové praxi, pokud možno „novou optikou“. Profesura má pro mě i výrazný pedagogický rozměr. Od počátku jsem se snažil, aby výuka nebyla jen předáváním znalostí, ale aby studenti vedla ke kritické práci s daty, k analýze reálných případů a k pochopení ekonomických rozhodnutí v jejich environmentálních a společenských souvislostech interaktivní formou. V této snaze chci i nadále pokračovat. Zásadní je pro mě rovněž podpora mladších kolegů a doktorandů, aby mohli rozvíjet vlastní vědeckou dráhu a posouvat obor dál prostřednictvím inovativních přístupů k analýze společenských témat a problémů.

Co tomu předcházelo?

Cesta k profesuře je vždy výsledkem dlouhodobého procesu a v mém případě začala před dvaceti lety v zahraničí. Měl jsem možnost studovat a působit jako vědecko-výzkumný pracovník v Kanadě, na Nova Scotia Agricultural College – Dalhousie University, kde jsem se poprvé naplno věnoval zemědělské a environmentální ekonomii. Právě tam jsem se naučil pracovat s daty v širších souvislostech a chápat význam interdisciplinárního přístupu. Tyto zkušenosti se staly základem mého profesního směřování. Po návratu do Evropy jsem navázal na tuto zkušenost ve výzkumu i v pedagogice. Publikace v mezinárodních časopisech, práce na grantech i účast v týmech, které spojovaly odborníky z mnoha oblastí vědeckého bádání, mi postupně umožnily profilovat se jako environmentální ekonom s přesahem do podnikové a odvětvové ekonomiky. Důležitou součástí této cesty bylo i to, že jsem se vždy snažil, aby výzkum měl ideálně konkrétní aplikační výstupy. Neméně důležitou roli sehrála výuka. Od počátku jsem do předmětů zapojoval případové studie, spolupráci s praxí či „experonomics“ (výuka ekonomie pomocí experimentů). To, že absolventi předmětů jako například ekonomika nemovitostí nacházejí kvalitní uplatnění v mezinárodních firmách v oboru, považuji za potvrzení, že tato cesta měla smysl.

Vnímám potřebu otevírat akademické prostředí praxi a posilovat spolupráci ČZU s dalšími institucemi. Ve výzkumu chci rozvíjet empirickou stránku podnikové a odvětvové ekonomiky.

Propojení vědy s praxí je alfou a omegou teoretického bádání. Jak se vaše výsledky uplatňují v praxi?

Už mé první projekty v Kanadě ukázaly, jak se teorie může promítat do praxe. Ekonomické modelování rotací plodin v závislosti nejen na ekonomických, ale i biofyzikálních parametrech, financované kanadskou vládou, vedlo k úpravám politik mandatorních rotací v jedné z provincií. Podobně výzkum v oblasti výsledovatelosti agropotravinářských produktů měl dopad na nastavení standardů traceability v Kanadě. Jsem přesvědčen, že ekonomický výzkum má velkou přidanou hodnotu, pokud se promítne do rozhodovací praxe. Proto se snažím, aby naše výsledky nezůstávaly jen v odborných člancích, ale aby se uplatňovaly v rozhodování soukromého i veřejného sektoru. V současné době například vyvíjíme metodiku pro hodnocení ekoschémát. V ideálním případě budou výsledky tohoto projektu promítnuty nejen do hodnocení stávajících, ale i do úpravy dotačních titulů, a v důsledku do implementace efektivních environmentálních opatření. Důležité je i to, že tento projekt má mezioborový a mezifakultní rozměr. Naše fakulta spolupracuje s kolegy z Fakulty životního prostředí či Fakulty agrobiologie, potravinových a přírodních zdrojů. Podobně jsme se během pandemie zapojili do mezifakultního týmu zaměřeného na potravinovou bezpečnost v době krize. Spojily se zde poznatky z ekonomických, zemědělských i environmentálních věd, které pak měly větší váhu jak pro domácí rozhodování, tak pro mezinárodní debatu. Významnou roli má i mezinárodní spolupráce. V rámci projektů UNDP jsme například analyzovali adaptační opatření na klimatickou změnu v zemědělství a vodním hospodářství v Uzbekistánu a Tádžikistánu. Výsledky poslouží přímo jako podklad pro tvorbu národních adaptačních strategií. Je to důkaz, že ekonomický výzkum z ČZU může mít dopad i mimo Českou republiku.

Jak se v oblasti podnikové ekonomiky odráží prudký technologický pokrok?

Technologický pokrok dnes představuje klíčový faktor, který zásadně mění fungování podniků, celé ekonomiky i společnosti. Žijeme v době překotných technologických změn, právě procházíme revolucí. Na úrovni firem jde o digitalizaci a automatizaci

procesů. Firmy stále častěji využívají umělou inteligenci například k optimalizaci výroby, řízení logistiky nebo k predikci chování zákazníků. Tyto změny ale nejsou jen o efektivitě. Přinášejí i nové typy rizik (energie, kyberbezpečnost) a vyvolávají otázky, jak začlenit technologii do širší strategie udržitelnosti. Nejen kvůli spotřebě energie je nutné spojit technologické inovace s principy cirkulární ekonomiky a bioekonomiky, což se koneckonců odráží i v našich projektech. Již

zmíněná rizika, respektive reakce na ně by ovšem neměla v rozhodování převážet benefity spjaté s technologickým rozvojem, tak jak to v současnosti vidím a vnímám v Evropě.

Máte nějaký recept pro ty, kteří se rozhodnou založit vlastní podnik? Čím by se především měli řídit, a čeho se naopak vyvarovat?

Nejdůležitější je mít odvahu začít. Podnikání je vždy spojeno s rizikem, ale bez prvního kroku se žádný nápad nemůže rozvinout. Strach bývá větší překážkou než samotné problémy na trhu, a proto považuji rozhodnutí pustit se do podnikání za vůbec nejdůležitější moment. Je ovšem podstatné dodat, že ne každý nápad se podaří. Statistiky ukazují, že dlouhodobě uspěje jen menšina podnikatelských projektů. To by ale neměl být důvod k rezignaci! Z neúspěchů se podnikatel naučí víc než z úspěchů a často právě tato zkušenost stojí za dalším, už úspěšným podnikem. Proto se snažím naše studenty v jejich podnikání či nápadech podporovat. Obecně doporučuji princip „start small, continue big“. Je lepší začít s menším, jasně vymezeným projektem, na kterém si podnikatel ověří životaschopnost myšlenky, naučí se pracovat s financemi a získá první zkušenosti se zákazníky. Pokud tento základ funguje, může se postupně rozšiřovat. Rychlá expanze bez ověřené stability bývá častou cestou k neúspěchu. Zásadní roli hraje i adaptabilita. Podnikatelské prostředí se nyní mění rychleji než kdykoliv dříve, a schopnost pružně upravit obchodní model podle zpětné vazby trhu je jednou z hlavních podmínek přežití.

Jaké jsou vaše nejbližší profesní cíle?

V nejbližší době se soustředím na dokončení projektu tvorby metodiky a hodnocení ekoschémat pro Ministerstvo zemědělství, který představuje zástupce z oblasti příbuzné environmentální ekonomii. Další oblastí, které se chci intenzivně věnovat, je ekonomika nemovitostí. Trh nemovitostí je stále citlivější na makroekonomické i environmentální faktory. Vidím zde velký prostor pro sofistikovanější modely oceňování a predikce cen. Velkou prioritou je pro mě ale i podpora mladší generace kolegů a doktorandů. Profesura pro mě znamená závazek vytvářet prostředí, kde mohou růst noví odborníci, kteří přinesou nové myšlenky a přístupy k řešení mnoha problémů a otázek, jimž v současnosti čelíme. Tyto výzvy dnes navíc probíhají ve světě poznamenaném válkou v Evropě a rostoucí polarizací. O to důležitější je, aby akademická práce přinášela racionální a datově podložené podněty, které mají schopnost spojit místo rozdělávat. Ve svém výzkumu se proto snažím hledat řešení směřující k optimálnímu stavu, kdy jsou všechny náklady i přínosy správně identifikovány a oceněny. Na závěr bych rád poděkoval nejen všem kolegyním a kolegům, ale i studentům za jejich inspirativní práci, otázky a postřehy. Věda je týmová disciplína a výsledky, jichž jsme dosáhli, jsou vždy výsledkem spolupráce. Bez této podpory by mé profesní kroky byly mnohem těžší.

Ptala se: Lenka Prokopová / Foto: MŠMT

V žebříčku TOP žen ve vědě časopisu Forbes jsou tři z ČZU

Časopis Forbes zveřejnil v září výběr pětadvaceti českých vědkyň, které vynikají ve svých oborech bádání. V žebříčku TOP žen ve vědě za rok 2025 jsou tři zástupkyně ČZU v Praze. Environmentalistka Tereza Hnátková, etoložka Gudrun Illmann a Jitka Kumhálová zaměřená na oblast geoinformatiky.

V hledáčku časopisu Forbes byly zajímavé, inspirativní a aktivní vědkyně z nejrůznějších oborů. Snahou bylo ukázat širokou paletu špičkové vědy v Česku. Klíčovou roli pro finální výběr hrály kromě doporučení například získané prestižní granty a ocenění, citační ohlasy, vedení vědeckých skupin nebo popularizace vědy. Ve výběru jsou nejen rodilé Češky, ale i vědkyně pocházející z jiných zemí, které ale dlouhodobě působí v českém vědeckém prostředí a které zásadním způsobem ovlivňují úroveň svého oboru i v českém prostředí.

Doc. Mgr. Jitka Kumhálová, Ph.D., se zabývá geoinformatikou na Technické fakultě ČZU, konkrétně dálkovým průzkumem Země a uplatněním získaných poznatků v kombinaci s meteorologickými a agronomickými informacemi v zemědělství. Věnuje se například výzkumu pěstování chmele, kde se používají drony i termální kamery. Poslední dobou je její výzkum zaměřen na radarová data. Výsledky její práce jsou postupně zaváděny primárně do české zemědělské praxe, ale využívají je také v německých chmelařských oblastech.

Ing. Tereza Hnátková, Ph.D., působí jako odborná asistentka na katedře aplikované ekologie Fakulty životního prostředí a oblastmi jejího vědeckého zájmu jsou vodní hospodářství, modro-zelená infrastruktura, biotechnologie a chemie. Soustřeďuje se na témata spojená s čištěním a recyklací vody, opětovným využitím šedé a dešťové vody v městském prostředí a celkově s adaptací na klimatické změny. Je zapojena do

několika evropských výzkumných projektů, které se týkají například adaptace na klimatické změny a modro-zelené infrastruktury. Výsledky výzkumu přenáší do praxe, spolupracuje s desítkami obcí a měst i podniků a usiluje o zavádění udržitelných opatření v hospodaření s vodou.

Doc. Dr. Agr. Gudrun Illmann je etoložka působící na Fakultě agrobiologie, potravinových a přírodních zdrojů ČZU v Praze a ve Výzkumném ústavu živočišné výroby v Uhřetěvsi. Etologie je věda, která zkoumá chování zvířat i člověka, jeho příčiny a biologické funkce. „Mojí specializací je chování hospodářských zvířat, zejména mateřské a sociální chování. Posledních patnáct let se věnujeme problematice welfare zvířat, tedy rozpoznávání ukazatelů jejich životní pohody a hledání způsobů, jak naplnit jejich biologické potřeby. Máme širokou mezinárodní spolupráci. Zabýváme se tím, jak hodnotit negativní a pozitivní emoce u zvířat a jak zlepšovat podmínky jejich chovu. Současným důležitým tématem je výzkum alternativního ustájení prasnic se selaty, které může nahradit klecové ustájení a zajistit tak zvířatům lepší welfare. Tyto výsledky již nyní pomáháme uplatnit v praxi,“ vysvětluje doc. Illmann.

Zdroj: Forbes / Foto: Michael Tomeš

Landscape festival: tradičně za účasti krajinářů ČZU

Již více než deset let poskytuje Landscape festival od konce května do konce září prostor pro diskusi o kvalitě městské krajiny českých, moravských a slezských měst a obcí. Jeho základní myšlenkou je zvýšit povědomí o rozsahu, smyslu a významu oboru Krajinářská architektura ve vztahu k současné architektuře, umění a veřejnému prostoru. Formou dočasných architektonických intervencí, uměleckých instalací, výstav a happeningů se městský parter proměňuje a vytváří prostor pro setkávání rezidentů, politiků, odborné veřejnosti i návštěvníků. Letos bylo hostitelem Landscape festivalu město Kadaň a vedle řady autorů se ho tradičně účastnil i docent Aleš Hnízdl z katedry zahradní a krajinné architektury Fakulty agrobiologie, potravinových a přírodních zdrojů ČZU. Tentokrát s projektem Procesuální proměna morfologie krajiny.

Tento projekt reflektuje opakující se princip procesuálních událostí od zrození až po samotnou degradaci, která je klíčem k další proměně v nových formách. Vrstvením procesuálních událostí se proměňuje morfologie krajiny a vystávají v ní procesuální objekty, které jsou zdrojem dalších proměn. Permanentní proces nemá začátku ani konce, a je tak nekonečnou proměnou procesů, které na sebe navazují a kterých jsme mikrosoučástí. Procesuální dění je tak nekonečným proudem událostí, které propojují hmotu země a její morfologii s procesy energií v kosmu. Samotný projekt vznikl ve vyschlém kaolinovém jezeře zarostlém rákosím. Vejce z kaolinu veliké 150 centimetrů se postupem času a působením deště pomalu rozpouští, rozpadá a navrácí se do terénu, z něhož vzešlo.

Další prací, se kterou se docent Hnízdl účastní každoroční výstavy Vidím

sochy 3. v Říčanech, je projekt Ticho v tekutém prostoru. Je založen na vnímání procesuálního tekutého prostoru, ve kterém se vzájemně prostupuje pohyb vody a částic v prázdnotě nad ní a společně generují pohyb zavěšených vertikál. Jejich pohyb je pak akcentem tekutosti prostoru a generuje zvuky ticha i jemných vzájemných doteků v podobě tónů. Jejich intenzita je přímo propojená s tekutostí prostoru a dává nám v tichém soustředění možnost se s tímto principem identifikovat ve svém vědomí. Plovoucí objekt na hladině Mlýnského rybníka je tvořen kovovými zavěšenými vertikálami, které ve vzájemných dotecích generují jemné zvuky v závislosti na proudění vzduchu a pohybu hladiny.

doc. Aleš Hnízdl

Farmáři do nové sezony vbruslili s odvážnou strategií, v jarní Bitvě o Prahu si zahrají o bronz

Co dělá studentský život nezapomenutelným? Je to jedinečná komunita lidí, která sdílí společné zážitky v kampusu i mimo něj. Třeba i při sportu, a tomu se na ČZU daří. Z řad studentstva vzešly sportovní legendy jako Josef Dostál, Jakub Vadlejch, Markéta Davidová nebo Matěj Krsek. Na zviditelnění značky ČZU mají zásluhu i členové univerzitního hokejového týmu. Ještě nedávno hráli ve smíšeném družstvu tří pražských univerzit Engineers Prague. Do sezony 2024/2025 Univerzitní ligy ledního hokeje už nastoupili jako samostatný tým ČZU Farmers Prague a začali psát novou kapitolu hokeje na univerzitě. Zakladatelem týmu a tvůrcem nové strategie je Tomáš Kadlec, označovaný za „hokejistu se srdcem lva“. A právě tak chce vychovávat nováčky týmu. „Změnili jsme strategii i celkový přístup, to znamená nesoustředit se tak moc na techniku, ale přidat víc tréninkových jednotek a posilovny, na ledě víc bruslit. Chceme prostě být rychlejší a silnější, než soupeř. To je naše strategie,“ podotýká Tomáš Kadlec.

Že se to daří, můžeme sledovat při emocemi nabitých zápasech druhé samostatné sezony Farmářů. I když ve čtvrtek 30. října 2025 ve Sportovní hale přišli o možnost bojovat o zlato ve finále Bitvy o Prahu, předvedli velmi atraktivní hokej plný odhodlání. V semifinálovém utkání ČZU Farmers Prague podlehli UK Kings 5:2, a tak se na jaře utkají o bronz s týmem VŠE Falcons. V bouřlivé atmosféře zápasů podzimní části ligy nabídli divákům atraktivní hru a nasazení, což je velký příslib do budoucna.

Co na to říká manažer týmu Tomáš Kadlec?

I přes skromný bodový zisk z dosavadních sedmi utkání jsem s výkony našeho týmu v podzimní části převážně spokojen. Ve hře je totiž patrný jasný posun nahoru, což potvrdily i dvě výhry před Bitvou o Prahu. Také v samotné bitvě jsme dokázali dlouho držet krok s favorizovaným týmem UK, přičemž o výsledku rozhodla až nepovedená závěrečná třetina.

Věřím, že pokud budeme v nastaveném trendu pokračovat, na konci sezony s námi bude muset každý počítat.

Vraťme se k začátkům ČZU Farmers Prague. Jak hodnotíte první samostatnou sezonu 2024/2025?

Ve výsledku bych první sezonu pod značkou Farmers rozhodně považoval za úspěšnou. Cílem bylo složit stabilní tým a vytvořit základy pro naše další fungování. To se podařilo, dokonce jsme dokázali pro hráče zajistit jedno z nejlepších zázemí univerzitní ligy, máme svoji samostatnou šatnu ve Fortuna Aréně v Holešovicích. Máme stabilní tréninkové jednotky, dokázali jsme postavit šikovné mladé mužstvo, na kterém můžeme dál stavět. To rozhodně hodnotím kladně. Týká se to i fungování mimo led, takže myslím, že to bude dobrý tým. A trenéři jsou spokojeni.

Jak náročné bylo sehnat dohromady tým tvořený studenty ČZU, když jste dříve hráli v družstvu tří univerzit? A jaký byl zájem ze strany studentů?

Nábor probíhal přes naše nově vzniklé sociální sítě, které tehdy ještě neměly takový dosah, takže jsme začínali úplně od nuly. Zároveň jsme využívali komunikační kanály univerzity – ať už to byl Newsletter, nebo sdílení na celouniverzitních sociálních sítích. Do týmu se nám přihlásilo kolem padesáti hráčů. Nebyli jsme zaběhnuté mužstvo a bylo třeba s tím tak pracovat. I kvůli tomu jsme dali šanci všem, kteří se přihlásili. V rámci několika málo tréninků bylo těžké zhodnotit, kdo bude v sezoně lepší a kdo horší, koho máme ve výsledku nasadit. Nakonec se to povedlo, mužstvo jsme vybrali dobře a máme kostru, na které můžeme dál stavět.

První samostatná sezona Farmers začala vloni na podzim nadějně vítězstvím nad Hradcem. Na jaře pak přišel důležitý mezník, na který se všichni těšili: Bitva o Prahu, kde jste byli čtvrtí. Jaká ponaučení jste si odnesli do další sezony?

Výsledek první sezony bohužel nebyl takový, jaký jsme očekávali. Chtěli jsme se dostat do play-off, což se bohužel nepodařilo. Takže jsme trochu pozměnili strategii, abychom byli ti nejnabruslenější a nejrychlejší. Víme, že přes techniku naše cesta pravděpodobně nepovede, takže si to musíme vydržet. Co nejvíc makat a dát do toho celé srdce, které, jak věřím, v našem týmu je. Chceme to prostě urvat naší fyzikou a novým způsobem hry.

Úspěch každého týmu hodně závisí na tom, jak si lidi sednou. Jak je to s vámi?

I když náš tým ještě není dokonale sehraný, tohle celkem funguje. Určitou nevýhodou byly ranní tréninky, které jsme měli po celou sezonu, tam se parta vytváří trochu hůř. Dobře si uvědomujeme, jak je právě tohle důležité, tak jsme zavedli i večerní tréninky. Věříme, že ta kostra, kterou jsme vloni dokázali vybudovat, se ještě víc semkne. Jsem moc rád, že mezi kluky vznikají přátelství, tráví spolu čas i mimo tréninky, chodí na tenis, jezdí na dovolené. Je fajn, že jsme dokázali propojit lidi s podobným směřením a zaměřením.

Kdo přišel na to, že se univerzitní tým bude jmenovat Farmers?

Jméno jsme vymýšleli s kolegy spoluzakladateli týmu a s grafikem, který vytvářel celou identitu. Vedení univerzity nám navrhovalo názvy jako Bulls nebo Mavericks, ale nám se Farmers zdáli jako nejprůhlednější. Dá se s tím marketingově pracovat, a navíc to vypadá dobře.

Skloubit tvrdý trénink se studiem musí být dost náročné. Jaké podmínky musí student splnit, aby mohl hrát hokej za univerzitu?

Především musí být každý hráč studentem, to je základní podmínka. Pak se nesmí zapsat do prvního ročníku třikrát za sebou, to znamená, že může změnit školu nebo obor jen jednou. Pokud toto nesplní, nemůže hrát v univerzitní lize. Tím chceme zamezit pseudostudentům, aby se kvůli hraní hokeje permanentně zapisovali do prvních ročníků. Další podmínkou je splnit v rámci prvního semestru 50 procent zapsaných předmětů. Jakmile to hráči nedodrží, nemohou nastoupit do play-off nebo do druhé části soutěže. Během roku probíhají dvě kontroly. První na začátku akademického roku, kdy musí každý předložit potvrzení o studiu, a pak po konci zimního semestru, kdy dokládáme známky

z daného semestru a splnění minimálně poloviny zapsaných předmětů. A samozřejmě se snažíme motivovat hráče, aby škole věnovali patřičnou pozornost a snažili se být nejlepší nejen v hokeji, ale i ve studiu.

Jak je na tom management klubu?

Dokázali jsme dát dohromady stabilní a dostatečně velký marketingový tým, ať už jsou to správci a správkyně sociálních sítí, nebo marketingový manažer. Máme lidi, kteří se starají o spojení s univerzitním marketingem a s univerzitními spolky, máme svého grafika a hledáme další lidi, kteří by se zapojili i do sportovního sektoru. Rádi bychom sehnali nějakého fyzioterapeuta. Ozývají se další zájemci, tak věřím, že najdeme nějakou cestu, jak je zapojit do našeho týmu. Sám jsem zvědav, koho se nám ještě podaří získat.

To vypadá skoro jako americký model, kdy jsou univerzity hrdé na své sportovní týmy a plně je podporují...

Myslím, že se to k takovému modelu hodně přibližuje. Máme výborné vztahy s univerzitním marketingem, tam vidím obrovskou podporu. Ať už je to tento rozhovor, možnost sdílení na sociálních sítích, zapojení našeho týmu do eventů univerzity a podobně. Podporu ze strany vedení univerzity vnímám také jako velmi dobrou, na začátku nám pomohli i finančně, abychom náš projekt vůbec mohli rozjet. Moc si toho vážíme a doufám, že se vše zúročí a přineseme univerzitě nějaké výrazné úspěchy.

Což vždy znamená posílení dobrého jména univerzity. Vnímáte to tak?

Přesně tak to vnímáme.

A co nováčci, které nabíráte?

Když mluvíme o americkém modelu, myslím si, že by se v budoucnu studenti při výběru univerzity mohli rozhodovat i podle úrovně sportovních týmů. Proto se snažíme vytvořit pro hráče takové podmínky, abychom například mohli oslovit juniory Sparty, aby se spíš rozhodli studovat u nás než jinde v Praze nebo v republice. To je jeden důležitý aspekt naší strategie do budoucnosti.

Druhý vychází z mé osobní zkušenosti, a sice že mě hokej obrovsky motivoval pokračovat ve studiu. Abych mohl být součástí univerzitního hokeje, mohl zažívat všechny eventy, soutěžit, bojovat o titul v univerzitní lize.

Myslím, že to byl značný motivační faktor, který mi pomohl dostudovat, protože už jsem byl někde na cestě za kariérou.

K pocitu hrdosti na univerzitu přispívají i fanoušci, nebo spíš fanyanky, a těch máte spoustu.

Je pravda, že klíčovou skupinou našich fanoušků jsou ženy, a my si našich fanynek moc vážíme. Ale jinak je to náročné vybudovat komunitu kolem týmu, který je vlastně úplně nový. Někdy to jde líp, například u Bitvy o Prahu, která je už zavedenou akcí. Snažíme se vybudovat fan-klub stabilních fanoušků, kteří by chodili na všechny naše zápasy. Tímto bych je také chtěl vyzvat ke sledování našich sociálních sítí. A hlavně pobídnout, ať dorazí a fandí.

Nováčci mají na to, aby vyrostli, celých pět let, takže se necháme překvapit.

Máte pravdu, ještě se vyvíjejí a těším se na to, jak porostou.

Co nového v Point One

V roce 2025 jsme toho opět zažili neskutečně mnoho. Přivítali jsme 15 nových týmů, máme novou kapitánku, hostili jsme inspirativní osobnosti, naši členové šli k audienci u prezidenta ČR, do prestižního výběru Forbes 30 pod 30 i na TV obrazovky v rámci soutěže Jáma Ilová. Zažili jsme nespočet workshopů a mentoringových setkání a máme za sebou také několik teambuildingů a exkurzí. Uspořádali jsme startup demo day s mezinárodní účastí nebo hostili národní setkání platformy Univerzita PRO podnikavost.

Na začátku roku 2025 převzala řízení inkubátoru Tereza Sobotková, která ale není v týmu Point One žádný nováček. Pracuje zde od roku 2020 a její zkušenosti jsou vidět. Hned její první nábor nových členů se skvěle vydařil. V rámci jarního běhu jsme v březnu v Point One přivítali 15 nových projektů, které mají obrovskou chuť na sobě pracovat a velké ambice. Velké ambice se svým podnikáním – biofarmou – má i naše čestná členka Hanka Součková, která se umístila v prestižním žebříčku Forbes 30 pod 30 jako první zástupkyně z Point One. Velké uznání si zaslouží také náš nový člen Vojtěch Šimůnek. Ten se s vybranými startupovými projekty dostal až k audienci u prezidenta Petra Pavla, kde mu ukázal své speciální pomůcky pro rozvoj kognitivních schopností u sportovců a vysvětlil, jak díky nim zlepšuje profesionální tréninkové postupy. V Point One jsme v průběhu roku pořádali desítky workshopů a poskytli stovky soukromých mentoringových hodin. Do inkubátoru našlo cestu také několik parádních hostů. Debatovali jsme například s Vilémem Fraňkem, který stojí za značkou Mikýře a Univerzitní hokejovou ligou, s Ivmem Hutirou, majitelem společnosti Hutira, nebo s Davidem Suslíkem,

zakladatelem společnosti Shameless a CEO společnosti OnSinch. Členové Point One se také účastnili spousty akcí, které pořádá univerzita a kde nás hrdě reprezentovali. Nechyběli na velikonočních trzích ČZU, na Zemi živitelce v Českých Budějovicích, na dožínkách v Lánech ani na našich exkurzích. Pět z nich se také objevilo v televizní show TV Nova Jáma Ilová, kde se snažili získat přízeň známých investorů. Point One pro své členy a komunitu uspořádal dvě teambuildingové akce. V létě jsme se potkali v limonád v Bubenči. Na podzim jsme pak vyrazili na chatu ČZU do Janova nad Nisou nabrat síly, utužit vztahy a vymyslet vzájemná byznysová propojení. Point One se podařilo hostit na ČZU národní setkání zástupců univerzit, inovačních infrastruktur a expertů na podnikavost z Česka i ze zahraničí v rámci platformy Univerzita PRO podnikavost. Největší akcí, kterou inkubátor tradičně pořádá, je bezpochyby Point One Pitchuj Startup, přehlídka našich nejlepších inkubovaných startupů. Letos se do ní zapojila i univerzita FH Wiener Neustadt z Rakouska. Jak to dopadlo, najdete na poslední straně tohoto časopisu.

Ing. Mgr. Petr Kopeček

Ztracené Sudety: Tři příběhy obnovy zapomenuté krajiny

Po druhé světové válce zažilo české pohraničí otřes, který dodnes nemá v naší krajině obdoby. Nucené vysídlení německého obyvatelstva vedlo k zániku celých sídel. Opuštěné domy se rozpadly, krajina zpustla nebo byla pohlcena bezpečnostními zónami. Dnes se ale rodí nový, fascinující fenomén: ožívání zapomenutých vesnic. Nejde o státem řízené projekty, ale o iniciativy, které rostou „zdola“, z touhy jednotlivců a komunit vrátit těmto „těžkým dědictvím“ duši. Mladí i staří, rodáci i nově příchozí hledají inovativní cesty, jak propojit složitou minulost s udržitelnou budoucností. Absence původních staveb, jak se ukázalo, nutně nebrání tomu, aby se z pustého prostoru stalo znovu místo.

Paměť ukrytá pod nánosem zeminy – Dědictví, které se muselo zapomenout

Příběh zániku stovek osad v Česku je odlišný od klasických „měst duchů“. Následoval po vysídlení přibližně tří milionů německých obyvatel a neúspěšných pokusech o dosídlení. Socialistický režim následně situaci jen zhoršil, ať už kvůli ostraze hranic, nebo kvůli centralistickým rozhodnutím. Německá minulost byla tabu, obestřená mlčením a potlačována komunistickým režimem až do roku 1989. Teprve po pádu železné opony začala éra přehodnocování známá jako „dialogické vzpomínání“ – snaha přijmout sdílenou, byť konfliktní historii.

Zejména mladší generace, která k poválečnému traumatu přistupuje s kritickým odstupem, hraje klíčovou roli v tomto procesu smíření. Iniciativy, které se snaží s touto minulostí vypořádat, jsou téměř výhradně

dílem dobrovolníků, tedy aktivit „zdola“. Tyto skupiny se často snaží dosáhnout smíření mezi národy nebo jednoduše o znovunalezení sounáležitosti s krajinou, která je poznamenána nespravedlností a konfliktem.

Tři cesty, jak vrátit život místu

Zatímco motivace lidí, kteří zaniklá sídla obnovují, jsou různorodé – od potřeby vypořádat se s osobní krivdou po útek z technologicky uspěchané rutiny – cesty, které si volí, můžeme rozdělit do tří jedinečných modelů:

1. Zastávka: Když ekologie léčí historii

V Rychlebských horách leží bývalá osada Zastávka (německy Stillstand). Původní domy zanikly krátce po odchodu německých a následně i českých osadníků. Dnes zde nevládnou vzpomínky rodáků, ale ideály. Oživení

se ujala ekologická komunita, Hnutí Brontosaurus Jeseníky. Tito lidé, bez jakýchkoli rodinných vazeb k místu, hledají únik od moderního života a zakládají ekologickou komunitu. Obnovují kulturní krajinu, pečují o zpustlé louky a zachraňují staré odrůdy ovocných stromů, které tu zůstaly po původních obyvatelích. Pro ně je Zastávka symbolem opakovaných historických nespravedlností. Pociťují břemeno minulých konfliktů a věří, že svou poctivou, trpělivou prací a spoluprací s přírodou mohou místo „očistit“. Aplikovaná strategie nesází na masovou turistiku, ale na obnovu sídelní funkce s respektem k původním tradicím (udržitelného) hospodaření v krajině.

2. Muzlov: Paměť uchovaná ve virtuální mlze

Osada Muzlov u Svitav zažila dvojí tragédii: nejdříve vysídlení Němců po válce a poté, v 70. letech, nucené vystěhování zbylých českých rodin kvůli ochranné zóně vodního zdroje pro Brno. Dnes je Muzlov nepřístupný, zalesněný a fyzická obnova je téměř nemožná. Oživení je proto ryze digitální. Iniciativu vedou přímí svědci, kteří si pamatují zejména druhou vlnu vystěhování. Jejich hlavní motivací je uchování „živé paměti“ a vyrovnání se s křivdou ztráty domova. Jelikož nemohou domovy obnovit fyzicky, sdílí své vzpomínky, fotografie a příběhy na webu. Do budoucna se plánuje naučná stezka, která využije rozšířenou realitu (AR), aby návštěvníci viděli zbourané budovy přímo na jejich původních základech. Tato neinvazivní a nákladově efektivní metoda zajišťuje, že paměť Muzlova zůstane živá, ačkoliv domy zmizely.

3. Skoky: Když víra vrací genia loci

Mariánské poutní místo Skoky (Maria Stock) v severozápadních Čechách zaniklo kvůli stavbě přehrady v 60. letech. Z původní vesnice zůstaly jen ruiny a barokní poutní kostel, který postupně chátral a byl terčem vandalů. Zdejší reanimace se soustředí na obnovu klíčového symbolu a je řízena spolkem „Pod střechou“.

Dobrovolníci nemají s místem přímé rodové vazby, ale často si je vytvářejí ex post – někteří dohledali předky, kteří zde dříve působili. Jejich primární motivací je fascinace spiritualitou a mystikou místa a snaha zachovat odkaz pro další generace. Spolek se snaží vrátit kostelu původní architektonickou formu (což je finančně i regulačně náročné), ale zároveň překračuje rámec pouhé rekonstrukce. Cílem je vytvořit ze Skoků místo setkávání a platformu pro dialog o sporné historii, čímž adaptují mariánskou tradici pro současné potřeby.

Hledání kořenů v opuštěné krajině

Reanimační aktivity jsou odrazem společenské potřeby navázat vztah s krajinou poznamenanou historií či touha po „zakořenění“ (rootedness). Přitažlivost těchto míst často spočívá právě v jejich opuštěnosti a odlehlosti, což evokuje romantické představy o „autentické krajině“ a nabízí únik před technokratickým světem. Zejména mladší generace, která je otevřená dialogu, nachází v každodenním životě a tradicích zaniklých sídel neocenitelný zdroj poznání. Studium těchto procesů ukazuje, že opuštěnost není konečná. I když původní domy zmizely, může zde vznikat nová forma identity založená na sdílení vzpomínek, emocí a společných rituálů. Tak se z míst poznamenaných traumatem stávají prostory uzdravení a nového domova. Tyto souvislosti otevírají i širší otázku udržitelnosti pohraničí, tedy toho, jak spontánní iniciativy „zdola“ dokážou formovat podobu regionální identity a budoucího života v těchto krajích. Právě tímto směrem se ubírá i odborný výzkum, z něhož článek vychází. Vznikl ve spolupráci FF UK (PhDr. Mgr. Sandra Kreisslová, Ph.D.), MENDELU (Mgr. et Mgr. Ing. Hana Vavrouchová, Ph.D.) a AV ČR (Mgr. David Kovařík, Ph.D.) se zapojením doktoranda PEF ČZU z katedry humanitních věd Ing. Karla Jílka, který se tématu věnuje ve své disertační práci.

Ing. Karel Jílek / Zdroj: Reanimation of Abandoned Places:

Three Case Studies from Czechia

ČZU stoupá v mezinárodních žebříčcích výš.

V nejnovějším vydání World University Rankings poskočila o dvě stě míst a je druhá v republice

V mezinárodních žebříčcích hodnocení vysokých škol si ČZU v Praze v poslední době vede skvěle. V Šanghajském žebříčku má letos hned tři obory v první stovce, z toho jeden na 28. místě. Další úspěch zaznamenala v posledním hodnocení Times Higher Education World University Rankings 2026. Zatímco české školy zde v lepším případě stagnují, ČZU poskočila o 200 míst a na národní úrovni sdílí druhé místo s Masarykovou univerzitou. Exceluje také v letošním Leidenském žebříčku, kde je ve dvou kritériích nejlepší univerzitou v Česku a v kvalitě vědy je hodnocena jako třetí z deseti českých univerzit.

Letošní ročník The World University Rankings zahrnuje rekordních 2191 univerzit ze 115 zemí. V tomto prestižním žebříčku se ČZU dlouhodobě daří. Jen za posledních osm let se univerzita pod vedením rektora Petra Skleničky a jeho týmu vyhoupla ze sedmého na současné druhé místo, které nyní sdílí s Masarykovou univerzitou v Brně. Českým lídrem zůstává Univerzita Karlova.

Vysoká mezinárodní prestiž ČZU v Praze je výsledkem strategie, kterou v posledních letech prosazuje její vedení. Univerzita se řadí mezi špičkové vzdělávací instituce v národním i světovém kontextu a vychovává odborníky, kteří obstojí v tvrdé konkurenci akademického prostředí těch nejlepších zahraničních univerzit. Současný rektor Petr Sklenička, jehož osmileté funkční období právě teď vrcholí, to přičítá obrovskému úsilí všech, kteří na ČZU působí. „Jsem velmi rád, že naše univerzita potvrzuje ve světových žebříčcích vzestup. To je samozřejmě především výsledek skvělé práce lidí na fakultách. K tomu je ovšem třeba na univerzitní úrovni vytvořit podmínky, které lidi nebudou dusit, ale naopak je budou motivovat k výborným výsledkům,“ zdůrazňuje Petr Sklenička.

České vysoké školy se tradičně umísťují ve středních a nižších segmentech žebříčku, konkrétně od 401. pozice dále. Mezi nejlépe hodnocené české instituce dlouhodobě patří Univerzita Karlova, následovaná Českou zemědělskou univerzitou v Praze (ČZU) a Masarykovou univerzitou, které se umístily na 601.–800. místě.

ČZU si letos opět polepšila, v hodnocení za rok 2024 skončila na 801.–1000. místě. Má dokonce nejvyšší počet zahraničních studentů z českých vysokých škol (29 %). Zajímavý je pohled i na detailnější sta-

tistiky týkající se studentů. Univerzita má vyrovnaný počet mužů a žen oproti Univerzitě Karlově a Masarykově univerzitě, kde převažují ženy.

Další velký úspěch zaznamenala univerzita v letošním hodnocení Šanghajského žebříčku ARWU (Academic Ranking of World Universities). Prestižní místo mezi TOP 100 světových univerzit jí zajistily obory Zemědělské a lesnické vědy, Ekologie a nově také Vodní zdroje. Podle tohoto žebříčku je univerzita ve své hlavní oblasti, tedy v Zemědělských a lesnických vědách, dokonce osmadvacátá nejlepší na světě a pátá v Evropě.

Žebříček ARWU porovnával 2500 univerzit, přičemž ČZU je celkově na 801.–900. místě a mezi českými univerzitami sdílí, podobně jako v loňském roce, čtvrté místo s ČVUT.

„Oproti loňsku jsme v celkovém žebříčku sice poklesli, ale v předmětné oblasti odpovídající profilu univerzity, což jsou Zemědělské a lesnické vědy, jsme poskočili z 51.–70. na 28. místo na světě a na páté místo v Evropě,“ komentuje pozici univerzity Petr Sklenička. Podobný skok ČZU zaznamenala také v předmětné oblasti Ekologie, kde byla vloni 101.–150. a letos je na 51.–75. místě, tedy někde kolem 25. místa v Evropě. V předmětné oblasti Vodní zdroje v roce 2024 nefigurovala vůbec, zatímco nyní je na 76.–100. místě na světě. Ve třech předmětných oblastech, které plně odpovídají profilu univerzity, se umístila v první stovce. V jedné z nich dokonce mezi prvními osmadvaceti na světě.

COMUNIDAD a OSIRIS: projekty globální udržitelnosti

Na pražském setkání projektu BIO-CAPITAL General Assembly představil vedoucí výzkumného týmu Biogas Research Team docent Hynek Roubík dva významné projekty financované z EU, které propojují špičkové technologie a otevřenou vědu ve prospěch globální udržitelnosti – COMUNIDAD a OSIRIS.

COMUNIDAD: Propojení kontinentů díky datům z vesmíru

Projekt COMUNIDAD (Combined Use of EGNSS and Copernicus Data to Develop Innovative Downstream Services for the Users from Chile and Colombia) je financován z programu Horizon Europe (HORIZON-EUSPA-2022-SPACE) a ukazuje, jak evropské vesmírné technologie, zejména systémy Copernicus a EGNSS, mohou pomoci řešit lokální výzvy v Latinské Americe s dopadem na celosvětovou úroveň.

Projekt staví na zapojení místních aktérů v Chile a Kolumbii do spoluvytváření služeb, algoritmů a datových produktů podle jejich konkrétních potřeb. Zaměřuje se zejména na lesní hospodářství v Chile – využití satelitních dat pro ochranu biodiverzity a udržitelné hospodaření a na rozvoj venkova v Kolumbii – aplikaci nástrojů dálkového průzkumu Země pro plánování využití půdy, zemědělství a posílení odolnosti komunit.

OSIRIS: Důvěra ve vědu prostřednictvím transparentnosti

Projekt OSIRIS (Open Science to Increase Reproducibility in Science) financovaný z programu Horizon Europe se zaměřuje na

jedno z nejpálčivějších témat současného výzkumu – reprodukovatelnost vědeckých výsledků. Ta je zásadní pro spolehlivost a důvěryhodnost vědy, ale často je ohrožena například nedostatečným popisem metod, rychlým tempem publikací či nevhodným nastavením motivačních systémů. Pro BIO-CAPITAL jsou zkušenosti z OSIRIS cenné zejména v oblasti transparentního dokumentování metod, sdílení protokolů a výsledků či zavádění kultury kvality napříč konsorciem.

Společná vize: Udržitelná a důvěryhodná budoucnost

Ať už jde o využívání dat z vesmíru pro posílení místních komunit, nebo o podporu otevřené vědy a kvality výzkumu, oba projekty ukazují, že inovace může být současně inkluzivní, transparentní a může mít reálný dopad. Spolupráce COMUNIDAD, OSIRIS a BIO-CAPITAL posiluje roli konsorcia jako iniciátora změn napříč obory i kontinenty.

FTZ

Jak připravit města na změny klimatu? Vědci ČZU testují adaptační opatření

Zadržme vodu tam, kde naprší... To je princip interaktivního modelu modro-zelené infrastruktury, který na letošní Zemi životelce v expozici ČZU představila Fakulta životního prostředí. Model simuluje možnosti adaptace na klimatickou změnu v městských sídlech a na česko-budějovickém agrosalonu měl premiéru. Nejen o tom jsme hovořili s vědeckou pracovnící a projektovou manažerkou této fakulty Terezou Hnátkovou.

V minulých letech vzbuzoval zájem návštěvníků Země životelky váš model, který demonstroval zadržování vody v krajině. Nyní tu máme úplnou novinku znázorňující stejnou problematiku v městských podmínkách. Jak model zadržování vody ve městě vypadá a o čem vypovídá?

Model, který jsme představili na Zemi životelce, vznikl v rámci evropského projektu TransformAr řešícího transformaci měst a zemědělské krajiny v rámci klimatické změny. Zaměřuje se na detail urbanizovaného území, konkrétně na jednu jednotku domu, kterou představuje ve dvou polovinách. První v šedivém provedení ve smyslu barevnosti i technického řešení, tedy tak, jak by to v budoucnosti být nemělo. Jsou zde povrchy tvořící tepelné ostrovy, protože fungují jako tepelný kolektor a způsobují nežádoucí efekt přehřívání měst. Druhá polovina je naopak optimální variantou. Je krásně ozeleněná a přináší benefity, jako jsou tvorba stínu a zadržení vody v místě, kde spadne. Zároveň zajistí přečištění dešťové vody přes zelené plochy dříve, než se dostane do podzemních vod.

Jak tedy model funguje?

Je vybaven simulátorem deště, kdy jednoduchým stisknutím tlačítka můžeme vyrobit něco jako modelovou srážku. Přímou online pak vidíme ve dvou scénářích, jak se dané prostředí s deštěm popere. Zjednodušeně řečeno, můžeme vidět, co se vsákne, co se nevsákne, co oteče rychle,

co pomalu, případně co to udělá s přehřátým povrchem. Součástí modelu je infračervený zářič, jímž simulujeme sluníčko.

Jak zmiňujete, tento model je výsledkem čtyřletého evropského projektu TransformAr, který zahrnoval celkem šest demonstračních lokalit. Co se zde odehrávalo?

TransformAr měl představit adaptační opatření napříč různými typy lokalit. Většina míst čelila výzvám vyplývajícím z klimatické změny, i když se řešení vždy lišila s ohledem na konkrétní situaci. Například přírodě blízká opatření typu modro-zelená infrastruktura jsme realizovali ve finském městě Lappeenranta. Zde šlo o smyčkové vody, dešťové vody, srážkové úhrny a kvalitu vod jako takových. Smyčvy se řešily také v devonské oblasti ve Velké Británii, tentokrát ale v zemědělské krajině. Týkalo se to zatížení vlivem erozních smyčů z nerovnoměrných srážkových úhrnů a eutrofizace vod kvůli poměrně intenzivní produkci skotu. Na Sardinii to zase byly splachy do přímořské laguny, které ovlivňovaly teplotu vody, dostupnost kyslíku a nadbytek sedimentů, což mělo vliv na chov ryb v dané oblasti a vymývání sedimentů do moře. Také jsme řešili lokality s produkcí mušlí v Galicii.

U nás je toho také dost k řešení. Například Praha jakožto tepelný ostrov, který je v horkých dnech extrémně přetížený,

nabízí vědcům široké pole působnosti. Jak jsme na tom v současné době se zaváděním adaptačních opatření v hlavním městě?

Bavíme-li se o Praze, musím říct, že adaptační kancelář se snaží projekty související s klimatickou změnou neustále posouvat. Hodně se o tom diskutuje a příslušná opatření se realizují například ve vnitroblocích, které jsou reprezentativními plochami vhodnými k ozelenění. Jedním z takových je Kampus Hybernská, kde ČZU, respektive naše skupina, participovala na projektové přípravě ozelenění vnitrobloku. To je modelový příklad laboratoře, kam budou moci lidé přijít a seznámit se se všemi opatřeními v plně provozním měřítku. Včetně vizualizace dat, která budou sloužit k dalším úpravám vnitrobloku v horizontu měsíců.

V hlavním městě jste realizovali i projekty pro městské části, což je případ Prahy 2. Jak vaše doporučení dopadla v praxi?

Vždy je třeba postupovat v gesci stavebního zákona a finančních možností, nicméně některá dílčí opatření se většinou nerealizují tempem, jaké by si člověk představoval. Když zavádíme prvky modro-zelené infrastruktury, od nápadu k realizaci uplynou většinou čtyři roky. Teď jsme tedy někde na půl cesty.

Zárným příkladem modro-zelené infrastruktury je nový Pavilon environmentálních studií vaší fakulty. V jeho těsném sousedství se právě dokončilo „zelené“ parkoviště, které také představuje unikátní experiment. Co můžeme očekávat?

V tomto tématu je Česká zemědělská univerzita velice proaktivní a v některých případech velmi netrpělivá, než aby vyčkávala na plně provozní aplikace v rámci města. Takže jsme v letošním roce dokončili plně funkční „trenažér“, polygon, či chcete-li, modelovou „hračkárnu“ modro-zelené infrastruktury. Kromě budovy Pavilonu environmentálních studií, kde plně využíváme dešťové a šedé vody pro závlahu a splachování, je nyní součástí infrastruktury zelené parkoviště jakožto testovací polygon. Na parkovacích plochách testujeme různé konstrukční materiály na bázi recyklovaných materiálů. Kromě biocharu, což je materiál zpracovávající pyrolýzou biologicky rozložitelné odpady, tedy biomasu, tady máme jako součást konstrukčních vrstev i stavební a demoliční odpady. Tyto materiály se nově zavádějí v rámci konceptu oběhového hospodářství druhotných surovin a jsou pro ně stanoveny technické standardy. My testujeme jejich konstrukční stabilitu – jestli vydrží zátěž parkovacích ploch. A také testujeme, kdy zelená parkoviště skutečně fungují jako efektivní prvek modro-zelené infrastruktury. Nejen jestli dostatečně zadrží vodu, ale také jestli ji vyčistí, když s sebou nese nějakou zátěž a je znečištěna tím, co vezme cestou. Mohou to být zbytky ropných látek, maziv, těžké kovy a vše, co se může do ovzduší dostat z té vody nebo z vozidel. Právě tyto materiály pomohou vodu vyčistit. Měříme jak kvalitu, tak kvantitu vod, pozorujeme biodiverzitu a zároveň měříme efekt tepelného ostrova, protože parkoviště je opatřeno termokamerami.

V Praze jsou zřejmě vaše argumenty přijímány lépe vzhledem k tomu, že je zde situace o poznání dramatictější. Vy však působíte i mimo Prahu, například v Karlovarském či Ústeckém kraji...

Ano, v oblastech zasažených těžbou jsou naše aktivity intenzivní a je to v poslední době velmi diskutované téma. Na první pohled se nezdá, že by tyto regiony měly problém, když nejsou bezprostředně postiženy dopadem klimatické změny ve smyslu nedostatku vody. Nicméně, potýkají se

s problémem kvality zdrojů nebo se zvýšenou potřebou ochrany zdrojů v souvislosti s lázeňstvím. Zároveň přináší specifické příležitosti ve smyslu modernizace sídel i propisu nových technologických oborů, které do budoucna nahradí výpadek pracovních příležitostí způsobený postupným uzavíráním lomů a dolů.

Čemu se v těchto regionech věnujete?

Rádi bychom rozšířili vzdělanostní základnu tak, jak se na univerzitu sluší. Proto zde v současné době stavíme environmentální centrum, které by ve spolupráci s technickým lyceem v Chodově u Sokolova a s dalšími vzdělávacími institucemi včetně místních akčních skupin domů dětí a mládeže, gymnázií a středních škol mělo postupně přerůst v centrum praktické výuky pro střední i vysokoškolské vzdělávání.

Nedaleko Prahy má ČZU unikátní laboratoř pod širým nebem, v níž vědci pracují již několik let a která má renomé i mezi zahraničními experty. Je podle vašeho názoru tato krajina připravena na změny po roce 50, nebo je před vámi ještě hodně práce?

Pilotní farma Amálie je rozhodně unikát, pokud jde o množství instalovaných prvků v plně provozním měřítku – a to ve smyslu vodního managementu, agrotechnických opatření nebo i střídání různých typů managementu zemědělské půdy včetně technik, jako je agrolesnictví, půdní aditiva, půdní kondicionéry, systémy závlah, retence vody a podobně. Je to lokalita obsahující více než 600, možná 1000 datových zdrojů, které sbíráme každou minutu. Velkou výzvou je přetransformování informací, které získáme tak, aby byly použitelné napříč vědeckou oblastí. Zároveň musí poskytovat dostatečné podklady pro legislativní úpravy. Ty jsou klíčové z hlediska uvedení do praxe, schvalovacích a technických procesů i propisu do dotačních titulů, které s tím musí jít ruku v ruce.

Sdílette zkušenosti z Amálie s jinými subjekty?

Některá opatření již probíhají ve spolupráci se soukromým sektorem. V současné době zároveň intenzivně jednáme s Evropskou komisí a rádi bychom byli datovou základnou v rámci DG CLIMA a DG AGRI. Tyto aktivity jsou realizovány v rámci projektu s názvem Chytrá krajina 2030+, č. projektu CZ.02.2.69/0.0/0.0/18_054/0014642, financovaného z OP JAK.

Rozhovor vedla: Lenka Prokopová / Foto: Tomáš Jůnek

Květnatá louka vytváří prostor pro regionální biodiverzitu kampusu

Vítejte v biotopu pro podporu biodiverzity! hlásá poutač umístěný na okraji zelené plochy u hlavní brány kampusu ČZU. Odkazuje na květnatou louku, jejímž smyslem je podpořit rozmanitost rostlin a živočichů včetně opylovačů, jako jsou včely samotářky, čmeláci, vosy a další blanokřídlý hmyz. Klíčové prvky nového biotopu zahrnují louku plnou lučního kvítí, mrtvé dřevo a písčité duny. Jeho základy vznikly letos na jaře a zatím pro laické oko nemusí být patrné, že jde o výjimečnou lokalitu. Pestrá skladba rostlin lákající opylovače se projeví v plné kráse až časem. Může to trvat i několik let, jak nám, kromě dalších zajímavostí, prozradil autor unikátního projektu doktor Petr Karlík z katedry ekologie lesa Fakulty lesnické a dřevařské.

Projekt květnaté louky sleduje současný trend, kdy ve vybraných lokalitách dostává prostor místní biodiverzita. A rozhodně je to něco, co do kampusu „živé univerzity“ patří. Kdo všechno se na něm podílel?

Na definitivní podobě jsem spolupracoval se zahradním architektem docentem Matoušem Jebavým. Ten má jako garant krajinářského řešení areálu ČZU svoji vizi kampusu a každý nový prvek by s ní měl být v souladu. Byla to skvělá spolupráce, stejně jako se všemi, kteří se na projektu podíleli. Například entomolog docent Michal Knapp nebo Anton Turčáni z provozního zahradnictví pověřený samotnou realizací projektu. A nesmím zapomenout na oddělení rozvoje a udržitelnosti, odkud přišel první impulz, jmenovitě na prorektorku Evu Vilkovou a Janu Konopíkovou. Spolupráce s nimi pro mě byla opravdu potěšením.

Jak dlouho trvá, než květnatá louka vypadá, jak má?

Když ji zakládáte, musíte se obrnit trpělivostí. Klienti mnohdy mají představu, že kopretiny do půl roku vytvoří krásný koberec, chtějí kvetoucí zahradu nejlépe hned. Jenže příroda je příroda. Zejména, když postupujeme přirozeným způsobem a neprovádíme intenzivní výsadby rostlin napěstovaných předem ve skleníku. V tom je ale i výhoda, když už něco vyroste, většinou nám to i vydrží. Vysetá semínka klíčí většinou na jaře a pak až koncem léta. Běžně to trvá rok a půl, někdy dva i tři roky, než dosáhneme optimálního výsledku. Je zajímavé to vše sledovat, ale nesmíme být zklamaní, když nám hned na začátku cílové druhy nevyrostou. Semínka běžně takzvaně přeléhají a čekají na optimální dobu pro vyklíčení. S dosavadním výsledkem jsem rozhodně spokojený. Už zde vyrostla spousta cílových rostlin, třeba vičence nebo šalvěje. Na další druhy si budeme muset počkat do příští sezony.

Jak taková louka vzniká?

Celý prostor jsme koncipovali jako suchou louku, polostepní trávník, tedy něco, co do Suchdola a jeho okolí přirozeně patří. Naše univerzita leží v přírodovědně mimořádně zajímavé a atraktivní oblasti dolního Povltaví a naší snahou je připodobnit louku zdejšímu přírodnímu základu. Tak, aby sem zapadala a stala se „nášlapným kamenem“ pro biodiverzitu rostlin i hmyzu, který tu kolem nás žije v úžasných, i když dost izolovaných rezervacích. Areál univerzitního kampusu byl vytvořen uměle, právě proto zde vyséváme druhově pestré, ale přírodním poměrům odpovídající směsi semen místního původu.

Jaké osivo jste tedy použili?

Mnozí z absolventů ČZU pracují v ochraně přírody na pražském magistrátu. Tam je v týmu Jiřího Roma několik mimořádně kompetentních pracovníků, kteří se starají o přírodě blízké plochy zeleně v Praze a o zdejší rezervace. Přímou z magistrátu vzešla myšlenka, že by Praha mohla mít svoji vlastní regionální směs semínek, tzv. Pražskou regionální směs – PRS. Speciální směs pro Prahu jsme začali vytvářet zhruba před pěti lety. Je neprodejná, produkuje ji magistrát pomocí svých partnerů a spolupracovníků z řad botaniků a producentů osiva z různých neziskových organizací. Mezi nimi například Toulcův dvůr se svým sociálním podnikem ENVIRA, o. p. s., kde znevýhodnění lidé produkují semínka v rámci zahradnictví. Rád bych zdůraznil, že v hlavním městě je ochrana přírody nadstandardní. Lidé z regionů by se sem mohli jezdit učit, jak správně pečovat o přírodu a o biodiverzitu.

Kolik druhů semínek je na louce v suchdolském kampusu?

Minimálně 30 až 40. Všechny rostliny mají genetický původ v pražských rezervacích a jde výlučně o rostliny suchomilných stanovišť.

Co je potřeba, aby vše fungovalo, jak má?

Zcela zásadní jsou vhodné stanovištní podmínky. Chceme-li mít suchý trávník, musíme mít suché podmínky. Mírně vyvýšená duna zaručuje sucho jako jakýsi stresový faktor eliminující nežádoucí druhy rostlin. Půda také nesmí být příliš bohatá na živiny. A třetím, vůbec nejdůležitějším předpokladem je zajistit vhodnou následnou péči. Biodiverzitní louku nelze sekat šestkrát ročně jako běžný městský trávník, měla by zde probíhat pouze šetrná seč ve vhodném termínu.

Není to samozřejmě jen botanický projekt, celý prostor má být zajímavý i esteticky. Najdeme tam i kameny, mezi nimiž jsou štěrbinové a volné prostory pro pohyb hmyzu. Dnes jsou velkým tématem opylovači. Většina lidí si představí včelu medonosnou nebo čmeláka, ale opylovačů je mnohem víc. Například samotářské včely, které si vyhrabávají chodbičky a musíme jim nabídnout vhodný substrát, proto ty hromady písku. Chceme zde vytvořit nový biotop pro ohrožený hmyz.

A jak jste předeslal, celý koncept by měl zapadat do přirozeného prostředí lokality.

Substrát tvořící základ květnaté louky je místní spraš, na kterém stojí celý kampus. Je to jemný sediment navátý větry v dobách ledových. Využili jsme výkopovou zeminu ze stavby nové univerzitní školy, čímž

šetříme emise i finance. Z místních zdrojů je i mrtvé dřevo, které má velký význam pro hmyzí obyvatele louky. Pak tu máme vápencové balvany z Českého krasu, které jsme získali na základě dlouhodobé spolupráce univerzity s velkolomem Čertovy schody u Koněprus, kde děláme výzkum.

Biotopy podporující biodiverzitu jsou trendem současnosti. Co bývá hlavním impulzem pro jejich tvorbu?

Často jsou součástí rekultivačních projektů nebo různých kompenzačních opatření. Mojí osobní motivací je podpořit místní, autentickou biodiverzitu. Chci ukázat, že spousta druhů planých rostlin je krásná a že je lze využít i ve městě. Kombinace květnaté louky, mrtvého dřeva, písku a kamenů může znásobit počet ohrožených druhů hmyzu v daném prostředí. Důležité je lidem ukázat, že je možné to takto udělat. Právě o to se chceme pokusit i v našem kampusu.

Rozhovor připravila: Lenka Prokopová

Pozn. red.: Květnatá louka vznikla díky finanční podpoře Letiště Praha v rámci dotačního programu Biodiverzita a ve spolupráci s Provozním zahradnictvím ČZU.

Udržitelná biotechnologie a ochrana životního prostředí

Výzkumný tým BioResources and Technology působící na Fakultě tropického zemědělství přichází s novou odbornou publikací Sustainable Biotechnology and Environmental Protection: A Four-Pronged Strategy. Jejimi autory jsou seniorní výzkumnice Yelizaveta Chernysh, vedoucí laboratoře Viktoriia Chubur a docent Hynek Roubík, vedoucí tohoto výzkumného týmu.

Kniha vyšla v prestižní edici Green Energy and Technology (GREEN) nakladatelství Springer. Představuje komplexní čtyřbodovou strategii, jak pomocí biotechnologií řešit environmentální výzvy:

- minimalizace vzniku odpadu u zdroje,
- snižování toxicity s cílem chránit ekosystémy a zdraví obyvatel,
- zefektivnění metod nakládání s odpady,
- přeměna odpadu v cenné zdroje – tedy přechod k cirkulární bioekonomice.

Publikace zkoumá klíčovou roli biotechnologie při řešení současných environmentálních výzev. Zdůrazňuje potenciál biotechnologických inovací v oblasti městského rozvoje a ochrany životního prostředí a zároveň přináší přehled politických a legislativních rámců, které mohou tyto přístupy podpořit nebo brzdit. Kniha nabízí ucelený pohled na to, jak může biotechnologie ve spojení s promyšlenou správou a strategickou implementací přispět k bezpečnější a udržitelnější budoucnosti.

Personalistika bez hranic: Když se na PEF potká AI, praxe a kreativita

Personalistika už dávno není jen o životopisech a pohovorech. Díky umělé inteligenci (AI) se otevírá nová kapitola ve výběru i v péči o zaměstnance. Na PEF vznikla v rámci projektu ESF série 12 podcastů pro předmět Moderní personalistika, která spojuje aktuální trendy, praktické tipy a inspiraci z praxe. Jak se podařilo propojit know-how, kreativitu HR a možnosti AI do formátu, který studenty baví a posouvá?

Když se potká nápad a tým, který umí

Za projektem stojí Kateřina Drahotová, která si dala za cíl přiblížit studentům téma AI v HR srozumitelně, aktuálně a s praktickými ukázkami. Na pomoc si přizvala Centrum audiovizuální podpory (CAVP) pod vedením Ondřeje Pilcha a Marketingové centrum vedené Richardem Hartmanem. Na projektu spolupracovala na počátku také Kateřina Kuralová. Výsledek? Skvělá ukáзка toho, že když se spojí odborníci z různých koutů fakulty, vznikne něco, co má opravdu smysl.

Od náborového procesu po etiku (AI)

Každý z dvanácti podcastů přináší jiné téma. Od toho, jak umělá inteligence dokáže zrychlit a zpřesnit nábor nových kolegů, přes prediktivní analýzu, která pomůže odhalit riziko odchodu zaměstnanců ještě předtím, než k němu dojde, až po etické otázky spojené s nasazováním AI do firemního prostředí.

Společného mají všechny epizody jedno: žádné zbytečné bariéry. Místo složitých definic dostane posluchač srozumitelné vysvětlení, praktické příklady a konkrétní tipy, které může okamžitě využít – ať už při psaní diplomky, na stáži nebo v budoucím zaměstnání.

Moderní vzdělávání pro generaci, která chce víc

Na PEF dokážeme jít mnohem dál než po tradiční ose „přednáška–seminář–zkouška“. Multimediální formát a obsah postavený na aktuálních trendech dokazují, že vzdělávání může být moderní, inspirativní a maxi-

málně relevantní. Nově jsou k dispozici také skripta AI v HR vytvořená ve spolupráci s Matějem Matolínem, která doplňují sérii podcastů o další praktický rozměr. Jak sama autorka projektu říká: „Klíčová byla spolupráce napříč odděleními a ochota hledat nové cesty, jak složitá témata přiblížit jednoduše a zajímavě.“

Ať už student míří k profesi v HR, chce porozumět tomu, jak AI proměňuje trh práce, nebo jen hledá inspiraci pro vlastní kariérní cestu, najde v těchto podcastech odpovědi, nové nápady i motivaci posunout se dál.

Ing. Karel Jílek

Práce s talenty v Inovativním podnikání – TiimiAkademia Prague

Každý člověk je jedinečný. To je základní princip pozitivní psychologie, na němž stojí i metoda Gallup StrengthsFinder, známá také jako CliftonStrengths. Tento nástroj popisuje 34 talentů, které v různé míře v sobě nese od narození každý z nás. Nejde tedy o to, zda nějaký talent máme, či nikoli, ale o to, které z nich jsou pro nás nejsilnější – právě ty tvoří naše přirozené zdroje energie.

Proč rozvíjet talenty?

Výzkumy ukazují, že soustředění na vlastní silné stránky je efektivnější než snaha „opravovat“ slabiny. Gallup test pomáhá identifikovat Top 5–10 talentů jednotlivce. Pokud s nimi člověk vědomě pracuje, může je postupně proměnit ve skutečné silné stránky, které podporují jeho výkon, motivaci i osobní rozvoj.

Naopak nevládnutý talent se může stát brzdou – například empatie může vést k přetížení, pokud se člověk nenaučí zdravě nastavovat hranice. Proto je důležité učit se talenty využívat vědomě a v praxi.

Jak se s talenty pracuje v Inovativním podnikání – TiimiAkademia Prague?

Ve studijním programu Inovativní podnikání je práce s Gallup testy součástí celého vzdělávacího procesu. Studenti si test vypracují hned v úvodu svého studia a poté mají možnost projít odborným výkladem se svými kouči. Ti jim pomáhají pochopit, co jejich výsledky znamenají, jak se jejich talenty mohou projevovat v týmové práci, při zakládání podnikatelských projektů i při osobním rozvoji. Test zabere maximálně 45 minut a je součástí studia.

Dalším krokem je praktická aplikace. Studenti si na základě výsledků

Gallup testu vytvářejí svůj Learning Contract – osobní plán rozvoje, který definuje, na jakých talentech chtějí pracovat a jak je využijí v projektech. Tento kontrakt je živým dokumentem, ke kterému se student vrací a podle něhož reflektuje vlastní růst.

Talenty jako energie v praxi

Práce s talenty v TiimiAkademii Prague není pouze teoretická. Studenti se učí talenty trénovat přímo v praxi – v týmech, podnikatelských projektech a každodenních situacích. Cílem je, aby jejich Top 5–10 talentů přinášelo energii a posilovalo jejich schopnost zvládat náročné výzvy. Tento přístup odpovídá podstatě podnikání: využívat to, v čem jsme nejlepší, a učit se překonávat překážky prostřednictvím svých přirozených zdrojů. Jedinečnost práce s talenty spočívá také v tom, že prospívá jak jednotlivci, tak celému týmu. Když studenti znají své Top talenty, dokážou si v týmu lépe rozdělit role a úkoly. Někdo přirozeně přichází s nápady, jiný udržuje pozornost na detailech a další má dar motivovat ostatní. Kombinace těchto silných stránek vytváří prostředí, kde se lidé doplňují a společně dosahují výsledků, které by jako jednotlivci nezvládli.

Příprava na budoucnost

Rozvoj talentů je přitom nejen otázkou studia, ale i přípravy na budoucí profesní život. Podnikatelský svět je plný nejistoty a změn. Student, který zná své silné stránky a dokáže s nimi vědomě pracovat, má do budoucna obrovskou výhodu. Nejenže umí čelit výzvám s větší jistotou, ale také se dokáže přiroze-

ně odlišit od ostatních – a právě to je v podnikání klíčové. A v neposlední řadě je vědecky prokázáno, že pokud ve svém zaměstnání člověk aktivně zapojuje své silné stránky, je až šestinásobně angažovanější a spokojenější.

Výjimečnost tohoto přístupu

Systematická práce s talenty je na vysokých školách v České republice stále spíše výjimečná. Většina studijních programů se zaměřuje především na znalosti a dovednosti, zatímco studijní program Inovativní podnikání staví na jedinečnosti každého jednotlivce. V TiimiAkademii Prague studenti nejen získávají teoretické poznatky o podnikání, ale zároveň se učí hluboce rozumět sami sobě, svým motivacím a způso-

bu, jakým pracují s lidmi. To z nich činí silnější a autentičtější podnikatele i spolupracovníky. Gallup testy v prostředí TiimiAkademii Prague nejsou pouhou doplňkovou aktivitou, ale tvoří základní kámen rozvoje studentů. Všem koučům TiimiAkademii byl poskytnut trénink od zakladatele společnosti Inpram Milana Pařila, která se již mnoho let

V TiimiAkademii studenti získávají teoretické poznatky o podnikání a učí se rozumět sami sobě, svým motivacím a práci s lidmi. To z nich činí silné a autentické podnikatele i spolupracovníky.

věnuje využití těchto osobnostních testů v praxi při práci s jednotlivci a také s týmy. Díky nim se učí chápat své jedinečné talenty, proměňovat je v silné stránky a využívat je ve svém podnikání i v osobním životě. Tento přístup propojuje pozitivní psychologii s praktickou podnikatelskou zkušeností a vytváří prostředí, kde každý může růst autentickým a udržitelným způsobem.

Monika Košuličová – Inovativní podnikání

Letní bioekonomická škola sítě ELLS

Na Fakultě lesnické a dřevařské proběhla ve dnech 11.–22. srpna 2025 mezinárodní Letní škola bioekonomiky organizovaná v rámci sítě ELLS. Zúčastnilo se jí 19 studentů z devíti evropských univerzit, kteří během dvou týdnů absolvovali pestrou kombinaci přednášek, exkurzí i společenských aktivit.

Studenti se v rámci programu seznámili se základy bioekonomiky, s lesnickou a zemědělskou bioekonomikou, genetikou a šlechtěním lesních dřevin, využitím biomasy a hmyzu, udržitelným zemědělstvím či možnostmi kompostování a vermikompostování. Nechyběly ani praktické ukázky od dřevařských laboratoří přes agrovoltaiku až po akvakulturu.

Bohatý program doplnily exkurze do papírny Mondi, Vinařství ČZU v Chloumku u Mělníka, akvaponických hal Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích či centra Algotech v Třeboni.

Studenti navštívili také univerzitní pivovar Jeník. V průběhu letní školy jsme pro ně po přednáškách připravili i několik společenských akcí, například plavbu po Vltavě, piknik či promítání filmu Pelíšky.

Pozitivní ohlasy potvrdily, že se Letní škola vydala a nabídla studentům nejen cenné znalosti, ale i nezapomenutelné zážitky.

FLD

Udržitelnost a environmentální management

Fakulta životního prostředí otevřela přijímací řízení ke studiu nového magisterského programu zaměřeného na nejaktuálnější problémy životního prostředí: Udržitelnost a environmentální management.

Dvouletý program propojuje výzvy ochrany životního prostředí současnosti, jejich hodnocení a výzkum s inovativními přístupy a řešeními v praxi.

Ať už se absolvent uplatní ve veřejné sféře, nebo v byznysu, bude tím pravým profesionálem coby manažer udržitelnosti, ESG specialista nebo konzultant cirkulární ekonomiky a environmentální politiky. Na zájemce u přijímací zkoušky čeká tematicky zaměřený všeobecný přehled a motivační pohovor. Během studia se může těšit na odborníky vyučující předměty jako Udržitelná průmyslová ekologie, Pokročilý environmentální management, Energetika, klima a smart cities nebo Cirkulární odpadové hospodářství.

Datanaut vyráží na misi: CKSD mapovalo správu výzkumných dat na ČZU

Na jaře 2025 podnikla univerzita důležitý krok směrem k moderní, bezpečné a podporované správě výzkumných dat. Centrum kompetencí pro správu dat (CKSD), které funguje při Knihovně ČZU, realizovalo mapování, do kterého se zapojilo 227 výzkumníků napříč fakultami i IVP. Cílem bylo zjistit, jak výzkumníci s daty pracují, co jim chybí a jakou podporu by od univerzity uvítali. Výsledky nejsou jen statistickým přehledem. Jsou zrcadlem aktuální praxe a kompasem pro další rozvoj.

Správa dat? Ano, ale s jasnou podporou

Až 85 % výzkumníků by uvítalo přehledné návody, školení a praktickou podporu při správě dat. Většina totiž v současnosti improvizuje. Chybí jednotná pravidla, infrastruktura i zkušenosti. Jen 6 % výzkumníků pravidelně vytváří plány správy dat, ačkoliv jde o osvědčený nástroj, který pomáhá zefektivnit práci s daty, předejít chybám a zajistit kvalitu výzkumného procesu.

CKSD už nyní buduje systém, který má výzkumníkům výrazně zjednodušit život. Od rozvoje metodické podpory přes školení na míru až po tvorbu univerzitní směrnice pro správu výzkumných dat, každý krok směřuje k tomu, aby se správa dat stala běžnou a přirozenou součástí výzkumu. Kromě samotného CKSD vznikla také univerzitní síť fakultních datových metodiků, kteří poskytují oborově zaměřenou podporu na jednotlivých fakultách. Tato síť a CKSD zajišťují snadnou přenositelnost centrálních řešení do prostředí fakult a zároveň fungují také jako kanál pro zpětnou vazbu od výzkumníků.

Sdílení dat: Klíč k otevřené vědě

Výzkumná data mají obrovský potenciál jen pokud jsou dobře uchována a jsou dostupná. Aktivní data sdílí 89 % výzkumníků, většinou však pouze v rámci konkrétních projektů. Sdílení neaktivních dat je výrazně nižší, často z obav nebo kvůli nejasným pravidlům.

Z dat nicméně vyplývá, že velká část výzkumníků má zkušenosti s využíváním cizích dat a se sdílením svých vlastních. A právě na tuto praxi je možné navázat a dále ji rozvíjet. Jedním z možných řešení je zřízení centrálního univerzitního úložiště, které by dle výsledků rádo využívalo až 74 % výzkumníků. Důvody? Bezpečnost, dlouhodobé uchování, lepší spolupráce i snazší sdílení. Vznik a rozvoj takového úložiště je jedním z velkých úkolů, který čeká CKSD i univerzitu jako celek.

Otevřená data jako standard

Mapování nebylo jen vnitřní analýzou. Jeho výstupy jsou zveřejněny v souladu s principy otevřené vědy. Souhrnná zpráva, komplexní dokument i samotný dataset s doplňujícími metadaty jsou volně dostupné v repozitáři Zenodo a na platformě Open Science Framework. ČZU tak prakticky ukazuje, že otevřenost není jen deklarací, ale součástí každodenní praxe.

Data potřebují své hrdiny a CKSD je připraveno být jedním z nich

CKSD ve spolupráci s fakultními datovými metodikami rozvíjí síť podpory napříč univerzitou. Už teď jsou k dispozici osobní konzultace, vznikají návody, metodiky a připravují se školení. A hlavně vytváří místo, kam se

výzkumníci mohou kdykoli obrátit pro radu, pomoc i inspiraci.

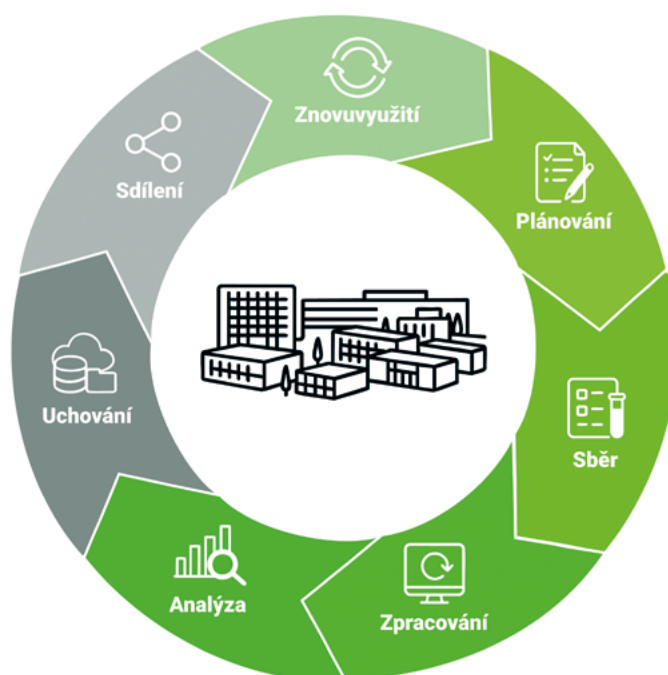
CKSD jako součást Knihovny ČZU není kontrolní orgán, je to partner.

Pomáhá výzkumníkům nastavit si systém práce s daty, který je spolehlivý, bezpečný a odpovídá jejich potřebám. Věříme, že kvalitní správa dat není zbytečná administrativa, ale klíč k úspěchu, spolupráci a důvěryhodné vědě.

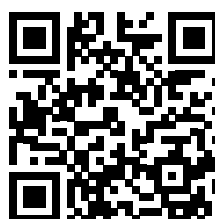
Malý krok pro data. Obrovský skok pro ČZU

ČZU se vydává na cestu, jejímž cílem je univerzita, kde bude správa dat samozřejmostí, ne starostí. Kde výzkumníci najdou nejen pravidla, ale i oporu, nástroje a komunitu. Kde se otevřená věda stane skutečně živou součástí každodenní praxe.

Kristýna Zychová

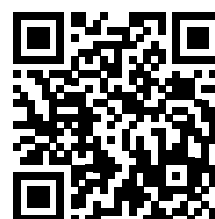

Komplexní dokument

<https://doi.org/10.5281/zenodo.17234498>

Dataset

<https://osf.io/mp9h2/files/osfstorage>

Nový výzkumný polygon FŽP: urbanistická laboratoř v kampusu univerzity

Environmentální výzvy současnosti zahrnují sucha a přívalemé deště, na něž jsou citlivá i lidská sídla. Budoucnost měst se neobejde bez řešení, která udrží vodu a nezatěžují životní prostředí.

Odborníci na Fakultě životního prostředí testují rozdíly mezi vegetačními a zpevněnými povrchy včetně těch z recyklovaných plastů a stavebních recyklátů. Tyto materiály jsou klíčové pro cirkulární ekonomiku a udržitelný urbanismus. Proto v areálu Fakulty životního prostředí před Pavilonem environmentálních studií vzniklo nové vegetační parkoviště coby unikátní výzkumný polygon. Obsahuje čtyři typy propustných ploch s různými druhy podloží, jež umožňují sledovat retenci dešťové vody, chování samotných povrchů a mikroklimatické vlivy v městském prostředí. Parkoviště je osazeno inteligentní sítí senzorů měřících teplotu, vlhkost, průtoky a radiaci. Poskytuje tak reálná data dostupná pro studenty, výzkumníky i partnery z praxe.

Vegetační parkoviště není však jen demonstrační plocha – je to otevřená výzkumná infrastruktura, kde lze testovat materiály, sledovat jejich vliv na teplotu povrchů, vsakování i dlouhodobou udržitelnost. Tým specialistky Terezy Hnátkové současně nabízí spolupráci pro partnery z obcí, soukromého sektoru i škol, a to zejména v okruhu témat, jako jsou testování sorpčních a recyklovaných materiálů, online monitoring, sběr

a vyhodnocování odborných dat ke klimatické odolnosti. Pokud vás daná problematika zajímá, neváhejte tým na FŽP kontaktovat.

Foto: Tomáš Jůnek

Zachování genofondu subtropických užitkových rostlin

Botanická zahrada Fakulty tropického zemědělství dosáhla významného úspěchu v oblasti ex situ ochrany rostlin, když vyhlásila třetí Národní sbírku rostlin. Tento krok představuje nejen uznání v ochraně rostlinného dědictví, ale i investici do budoucnosti. Botanická zahrada navíc přibližuje užitkové druhy rostlin široké veřejnosti v rámci svých vzdělávacích programů.

Zahrada dosáhla významného úspěchu v oblasti ex situ ochrany rostlin. V letech 2023–2025 získala postupně označení pro tři prestižní Národní sbírky rostlin udělované Uníí botanických zahrad České republiky. První oceněnou sbírkou se v roce 2023 stala Národní sbírka citrusů zahrnující 164 subtropických a tropických dřevin rodu Citrus. V roce 2024 následovala Národní sbírka tropických užitkových rostlin s 303 druhy z různých čeledí a míst původu. A letos byla Uníí botanických zahrad vyhlášena Národní sbírka subtropických užitkových rostlin. Její kurátorkou je Soňa Moučková, zkušená odbornice s dlouholetou praxí v oblasti pěstování subtropických rostlin.

Kolekce subtropických užitkových rostlin obsahuje 231 taxonů rostlin adaptovaných na subtropické klimatické podmínky. Zahrnuje dřeviny a vytrvalé byliny s ekonomickým významem, kde převládají druhy původem ze středomořské oblasti a subtropických regionů východní Asie a Ameriky. Většina rostlin reprezentuje kulturní plodiny s tisíciletou tradicí pěstování, jako jsou olivovník (*Olea europaea*), symbol středomořské kultury, marhaník (*Punica granatum*), ceněný pro své nutriční i léčivé vlastnosti, nebo vavřík (*Laurus nobilis*), tradiční koření a symbol vítězství a slávy. Sběrka zahrnuje i méně známé, avšak perspektivní druhy

jako babako (*Carica x pentagona*), hybrid papáji adaptovaný na chladnější podmínky, nebo cícimek čínský (*Ziziphus jujuba*), tradiční asijskou plodinu s vysokou nutriční hodnotou. Formování této sbírky úzce souvisí s botanickými expedicemi univerzitních pracovníků do subtropických oblastí světa. Podobně jako u předchozích národních sbírek, i zde sehrál klíčovou roli profesor František Pospíšil se svými kolegy, kteří systematicky budovali kolekci rostlin od konce šedesátých let 20. století. V této práci později usilovně pokračoval Ing. Zdeněk Hlaváč, dlouhodobý vedoucí Botanické zahrady FTZ, který se zasloužil o uchování a rozšiřování sbírek. Některé původní exempláře jsou dodnes součástí subtropické sbírky a dodávají jí na unikátnosti. Je to například sbírka čajovníků (*Camellia sinensis*), jež obsahuje rostliny starší padesáti let, které jsou jako jediné v ČR dlouhodobě pěstované ve venkovních prostorách ve volné půdě bez vytápění. Podobně fíkovníky smokvoně (*Ficus carica*) se pěstují ve venkovních podmínkách a tato skutečnost nám umožňuje studovat adaptační mechanismy subtropických rostlin na podmínky střední Evropy, což má nejen vědecký, ale i aplikovaný význam v kontextu klimatických změn. Uspořádání rostlin ve sbírce je různorodé a zahrnuje pěstování ve volné půdě i v nádobách, ve sklenících i venkovních prostorách. Tento přístup

umožňuje optimální přizpůsobení pěstitelských podmínek specifickým požadavkům jednotlivých druhů. Rostliny jsou systematicky zařazeny podle klimatických nároků a funkčního využití do kategorií: ovocné dřeviny, koření, pochutiny, textilní rostliny, aromatické a léčivé rostliny. Takto organizovaná sbírka slouží jako přehledný základ nejen pro výzkum, ale také pro vzdělávací programy.

Národní sbírky užitkových rostlin představují významný vzdělávací potenciál v oborech, jako jsou botanika, zemědělství a ochrana životního prostředí. Mezi konkrétní aktivity, kterými přibližujeme sbírky veřejnosti, patří interaktivní programy Environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty (EVVO) určené dětem a žákům z mateřských a základních škol. Těmito programy podporujeme environmentálně odpovědné chování žáků, prohlubujeme jejich znalosti v oblasti botaniky a celkově se je snažíme propojit s přírodou tak, aby lépe pochopili důležitost ochrany přírodních zdrojů pro budoucnost naší planety. Díky těmto aktivitám Botanická zahrada FTZ také splnila podmínky pro získání statusu střediska EVVO (ekocentra), což rozšiřuje dosah programů na více škol i jednotlivců a otevírá možnosti dalších projektových příležitostí. Označení ekocentra nám současně umožňuje systematické rozšiřování nabídky vzdělávacích aktivit.

Přestože Botanická zahrada FTZ soustavně rozvíjí vzdělávací aktivity a EVVO programy, jejím hlavním posláním zůstává ex situ ochrana rostlin, jejímž prostřednictvím zahrada významně přispívá k zachování biodiverzity tropických a subtropických užitkových druhů rostlin. Národní sbírky užitkových rostlin včetně té nejnovější představují nejen cenný nástroj pro vědecký výzkum a vzdělávání, ale také investici do budoucnosti. Uchovávají genetické zdroje pro příští generace vědců, šlechtitelů a pěstitelů. Jejich přínos je proto zásadní i pro výchovu environmentálně zodpovědných občanů.

Ing. Zdislava Procházková, Ph.D. / Ing. Anežka Daničková

Velké Hostěrádky: čeští farmáři společně mění krajinu pro přírodu i lidi

Česko má první BIO region, kde farmáři spolupracují na obnově krajiny a posílení biodiverzity. Díky mezinárodnímu projektu FRAMEwork a odbornému vedení vědců z Fakulty životního prostředí a Provozně ekonomické fakulty ČZU se ve Velkých Hostěrádkách na jižní Moravě podařilo propojit farmáře, vědce i veřejnost a vytvořit živou laboratoř udržitelného hospodaření, fungující na principu klastru.

Klastry jako geograficky soustředěné sítě firem a institucí, které si konkurují, ale zároveň spolupracují, popsal na začátku 90. let americký ekonom Michael Porter. Právě tato kombinace zvyšuje jejich stabilitu a odolnost, jak potvrdila i analýza Evropské komise po ekonomické krizi v roce 2008. Díky blízkosti mohou snáze sdílet zdroje, know-how a techniku, což přináší úspory, inovace i silnější pozici na trhu. Přínosy se přenášejí i do širšího regionu – podporují pracovní místa, vzdělávání a lokální ekonomiku. Přestože v Česku působí na 110 různých klastrů, ten zemědělský vznikl teprve nedávno a stála za ním ČZU v Praze.

První český bioregion

Unikátní model spolupráce v jedné z nejsušších oblastí Česka propojil devět farem hospodařících na více než 2500 hektarech za účelem ochrany půdy, vody a přírody. Projekt FRAMEwork jim poskytl odbornou podporu a nástroje, ale také emancipaci, znalosti a kontakty pro další rozvoj v mezinárodním měřítku. Pomohl také rozvoji místní komunity v podobě sociálního podniku a vzniku lesní školky.

Spolupráce se vyplácí

Samotné založení klastru a první výzkumy proběhly v roce 2020, zásadní roli

v tom sehrály dva týmy z České zemědělské univerzity v Praze – z Fakulty životního prostředí a Provozně ekonomické fakulty. O pět let později, v roce 2025, už srovnávací výzkum ukázal, jaké konkrétní výsledky zavedení společných opatření přineslo. Cílem empirického výzkumu bylo prozkoumat postoje, hodnoty a zkušenosti zemědělců zapojených do farmářského klastru. Docent Lukáš Zagata z katedry humanitních věd PEF vysvětluje: „Projekt FRAMEwork se pokoušel skrze spolupráci proměnit identitu zemědělců, aby si díky společné identifikaci problému a sdílení zdrojů nejen uvědomili úbytek biodiverzity, ale také vytvořili synergie, které pomohou zvrátit negativní trend. Klaster jsme zvolili jako experimentální nástroj. Dáme zemědělcům prvotní impuls a oni pak sami mění svou praxi.“

Pestrá a stabilní krajina

Biologický výzkum zajišťuje tým z Fakulty životního prostředí ČZU. „Zjistili jsme, že i malé krajinné prvky mohou zvýšit biodiverzitu. Během pěti let se místní krajina výrazně změnila, je pestřejší a ekologicky stabilnější. Znatelný je také pozitivní trend u ptáků a opylovačů. Například v budkách pro poštolky dorostlo do dospělosti 23 mláďat, což je velký úspěch i z hlediska šetrného boje proti hrabošům,“ shrnuje situaci docentka Kristýna Janečková.

Farmářské klastery tak mohou být cestou, jak čelit klimatickým i ekonomickým výzvám a zároveň vracet do české krajiny pestrost, která z ní v minulých dekáдах mizela.

Co projekt přinesl

Během čtyř let trvání projektu farmáři instalovali více než 30 ptačích budek, vysadili přes 800 stromů v novém osmihektarovém agrolesnickém systému a rozdělili velké půdní bloky na menší celky nepřesahující 10 hektarů. Mezi nimi vznikly nové biokoridory, které zlepšují prostupnost krajiny pro zvěř i opylovače. Společně s odborníky z ČZU byly také založeny dva experimentální biokoridory s různou směsí kvetoucích rostlin a trav.

Významným výsledkem je sedmikilometrová naučná stezka s šesti panely a ovocnými stromy. Stezka je zapsána v mapových aplikacích (dej link mapy.cz) a stala se oblíbeným místem pro školy, rodiny i turisty. Díky zapojení veřejnosti do občanské vědy bylo na platformě iNaturalist zaznamenáno více než 1300 pozorování druhů přímo z regionu. Z atraktivních druhů živočichů lze zmínit například výskyt žluvy hajní, křepelky obecné nebo dudka chocholatého. Dubové lesy jsou domovem jednoho z největších českých brouků, roháče velkého, pozornosti neujde ani vzácný motýl otakárek ovocný.

Hlas farmářů a vědců

Zemědělci po čtyřech letech sami pozorují střední až výrazný nárůst biodiverzity díky společně zavedeným opatřením. Zaznamenali více ptáků, žab i užovek, méně hrabošů. Oceňují i sdílení techniky, skladů a společné nákupy osiv, které jim snižují náklady. Klastř se stal epicentrem experimentování a inovací, kde se prolíná ekonomika s ochranou přírody.

„To nejdůležitější je, že jsme dokázali farmáře posadit k jednomu stolu. Společně plánujeme, jak zlepšit stav krajiny, obnovit druhovou pestrost a zvýšit odolnost vůči suchu. Navíc to FRAMEworkem rozhodně nekončí, díky zkušenostem z projektu jsme získali dostatek sebevědomí a inspirace pro další spolupráce, a to nejen tuzemské, ale i zahraniční,“ říká Jan Trávníček, facilitátor klastřu Velké Hostěradky a manažer Ekofarmy PROBIO, největšího zemědělského hospodáře v klastřu.

Podle Kristýny Janečkové projekt ukazuje, jak propojení vědy a praxe přináší hmatatelné výsledky. „Velké Hostěradky dnes slouží jako příklad dobré praxe pro další regiony. Farmáři si osvojili nové metody hospodaření a veřejnost se učí vnímat krajinu jako společný prostor, který je třeba chránit.“

Reflexe výzkumu očima člena výzkumného týmu

„Potěšilo mě jedno zjištění. Přestože jsme ve finální zprávě projektu FRAMEwork uvedli, že podprojekt na návrat koroptve polní nebyl úspěšný, během mé prezentace na Pohankové slavnosti (kterou v září pořádala Ekofarma PROBIO, epicentrum klastřu) mě několik nezávislých zdrojů upozornilo na jejich přítomnost. To dokazuje, že hospodaření s cílem zisku lze úspěšně skloubit s rozvojem biodiverzity. Dalším pozitivním zjištěním je také to, že sami zemědělci již po krátké době pozorují výsledky společných opatření na zvýšení biodiverzity, která zavedli na začátku i v průběhu projektu. Mají tak zpětnou vazbu na své úsilí a satisfakci, která je může motivovat v pokračování klastřu,“ hodnotí projekt Tomáš Uhnák, doktorand a výzkumný pracovník katedry humanitních věd PEF.

Budoucnost

Spolupráce mezi farmáři nekončí. Klastř pokračuje jako tzv. Living Lab (živá laboratoř) v novém evropském projektu ECO-READY. Cílem je rozšířit monitoring biodiverzity, testovat nové zemědělské přístupy

a zapojit ještě více občanů a místních podniků do péče o krajinu. Region tak zůstává místem, kde se inovace v zemědělství a ochrana přírody setkávají v praxi.

O projektu FRAMEwork

Projekt FRAMEwork (www.framework-biodiversity.eu) financovaný z programu Horizon 2020 podporuje přechod evropského zemědělství k modelu citlivému vůči biodiverzitě. Spojuje farmářské klastrové skupiny v celé Evropě, poskytuje technickou a vědeckou podporu a zapojuje občany do monitorování přírody.

Kateřina Bošková, Tomáš Jůnek (FŽP) / Tomáš Uhnák (PEF)

Foto: Tomáš Jůnek / Martin Matěj

Web Čejčí stopou: Seznamte se s osudy ptáků studovaných v ornitologickém projektu Martina Sládečka

Zemědělskou krajinu neobývají pouze zajíci a srnčí zvěř, ale i vzácnější druhy ptáků, které jsou vázány na holou půdu a otevřenou krajinu bez vegetace. Jedním z takových druhů je i čejka chocholátá, jejímž hnízdním i migračním chováním se zabývají odborníci z katedry ekologie FŽP. Tým ornitologa Martina Sládečka monitoruje vybrané jedince čejek pomocí GPS vysílaček, sleduje jejich hnízda, chování a často i celý jejich život od samotného snesení vejce.

Vědci zrekapitulovali letošní hnízdní sezonu. Ta typicky trvá od konce března do první poloviny června, ale v posledních letech zjišťují, že se celá hnízdní sezona posouvá již na začátek března a končí dříve. Na vině je zarůstání hnízdních lokalit hustou vegetací, která je pro čejky nevhodná.

Týmem sledované čejky letos provedly celkem 62 hnízdních pokusů, mláďata se však vylíhla v pouhých pětadvaceti z nich. Vylíhlá čejčí kuřata váží mezi 15 a 20 gramy a trvá přibližně měsíc, než dosáhnou vzletnosti, přičemž svoji hmotnost v průběhu tohoto měsíce téměř zdesetinásobí. V průběhu růstu zůstávají někdy v blízkosti svých rodných hnízd, některé rodinky jsou však schopny s kuřaty urazit i několik kilometrů, aby našly vhodnější lokalitu.

Po celou dobu na kuřata číhá řada nebezpečí. Mohou skončit v tlamách a spárech pozemních či ptačích predátorů, vážným problémem pro ně však může být i proměnlivé počasí. Náhlé chladné dny a noci jarních měsíců totiž znamenají, že rodiče musí svá mláďata zahřívát po většinu část dne, a kuřata tak nemají čas a prostor hledat a sbírat potravu. Není proto divu, že z 25 letos vylíhlých hnízd pouze v devíti rodinkách alespoň některé z mláďat přežilo do vzletnosti.

Díky datům z vysílaček můžeme nahlédnout do detailů rozhodování ptáků a čtení krajiny. Jedno ze zajímavých zjištění tohoto léta je, že čejčí kuřata v pozdní sezoně vyhledávala úkryt v poměrně netypických plodinách, jako je mák setý či sója. Pro úspěšné fungování čejek v naší zemědělské krajině tedy není klíčové jen to, kde čejky v časném jaře vyhnízdí, ale také dostatek vhodných plodin, kam mohou následně převést svá kuřata, pokud se podmínky v hnízdní lokalitě změní v jejich neprospěch. V červenci bylo hnízdění u konce a čejky začala hnát touha po cestování. Přibližně třetina české čejčí populace opouští hnízdiště již na začátku léta, v době, kdy je dostupnost ploch s řídkou vegetací nejmenší. Čejky, které u nás vydrží až do počátku sklizně, zůstávají v české krajině nejen celé léto, ale i část podzimu. Jejich migrace do zimovišť, jimiž jsou větší Francie a Španělsko, vrcholí koncem září a začátkem října.

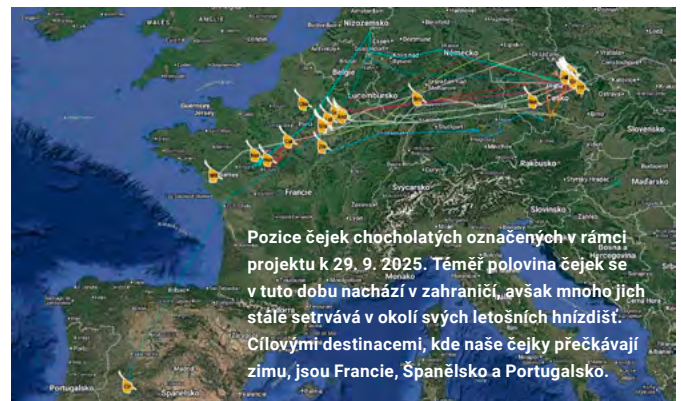
S osudem sledovaných ptáků se může seznámit kdokoli. Jejich tažné trasy jsou zveřejněny na webu Čejčí stopou <https://waderscope.fzp.czu.cz/cs> či na facebookovém profilu Behavioral Ecology research group. Kromě čerstvých dat z vysílaček sledovaných ptáků zde naleznete i popularizační blog a řadu dalších zajímavostí.

Projekt Martina Sládečka je spolufinancován Technologickou agenturou ČR v rámci Národního plánu obnovy z evropského Nástroje pro oživení a odolnost.

David Homoláč / Tomáš Jůnek

Odchycené a okroužkované kuře čejky chocholáté od samice jménem Zéva z východních Čech
Zdroj: Václav Zámečník

Čejka chocholátá s nasazeným vysílačem. Vysílač s váhou 5,3 g nám skrze mobilní síť odesílá několikrát denně GPS lokace daného zvířete a také záznam o jeho aktivitě. Můžeme tak velmi detailně zmapovat pohyb ptáků v krajině. Zdroj: Lucie Burešová Pešková

Zajímají se účastníci hudebních festivalů o životní prostředí?

Výzkum na Rock for People nabízí pozitivní odpověď

Tým odborníků z Fakulty životního prostředí dlouhodobě spolupracuje s organizátory letních hudebních festivalů na snižování dopadu těchto masových akcí na životní prostředí. Letos v červnu byli přítomni také na festivalu Rock for People na letišti v Hradci Králové a zjišťovali, jak návštěvníci vnímají udržitelnost akce a jak k ní sami přispívají.

Vědcům se během 30. ročníku akce, které se zúčastnilo na 50 tisíc lidí, podařilo posbírat více než 230 vyplněných dotazníků a podělili se o některé z výsledků:

- 75 % návštěvníků uvádí, že se zajímají o ekologický dopad festivalu;
- 88 % uvádí, že mají v úmyslu vytřídit většinu svého odpadu, přičemž plast a papír zodpovědně vytřídí více než 75 % dotazovaných, plechovky třídí tři čtvrtiny návštěvníků ve více než 75 % případů, bioodpad je na tom ale hůře – 64 % návštěvníků uvádí, že vytřídí více než 75 % tohoto odpadu.

Jak návštěvníci hodnotili systém třídění odpadu na festivalu?

- 70 % vnímá počet nádob na tříděný odpad jako dostatečný;
- 92 % oceňuje jeho srozumitelné označení.

Na festivalech se vědci rovněž zaměřují na předcházení vzniku různých problematických odpadů. Na mnoha festivalech už nedostanete jednorázové plastové výrobky jako kelímky či brčka a postupně se mění i nádobí, kdy se v nabídce stále častěji objevují různé druhy kompostovatelného nádobí.

Dalším problematickým odpadem, který odborníci řeší, jsou cigaretové nedopalky. Z dotazníkového výzkumu vyplynulo, že 32 % návštěvníků jsou kuřáci, kteří v průměru vykouří za celý festival 40 cigaret. To

v případě jednoho ročníku festivalu Rock for People může znamenat až 500 000 nedopalků.

A kam podle odpovědí účastníků nedopalky míří?

- 757 % do košů;
- 739 % do popelníků;
- 723 % do vlastních popelníčků;
- 713 % bohužel na zem, což může znamenat zhruba 65 000 nedopalků, které skončí na zemi.

I z toho důvodu bylo na Ekostánku ČZU možné zakoupit kapesní popelníčky, protože právě nedopalky jsou jedním z témat, kterému se v rámci osvěty vědci věnují. Při rozkladu nedopalků, který trvá až 15 let, se totiž do životního prostředí uvolňují mikroplasty a toxické látky. Ekostánek ČZU mohli letos lidé navštívit také na dalších akcích. Například na festivalu Let It Roll (letos prvně u jezera Most) či na Brutal Assault v pevnosti Josefov, s jejichž organizátory rovněž dlouhodobě spolupracujeme na udržitelných řešeních. Děkujeme, že se zajímáte a že společně tvoříme festivaly, které jsou šetrnější k přírodě!

Michal Brož / Tomáš Jůnek

Foto: Michal Brož

Pomohou mulčovací technologie a meziplodiny k šetrnějšímu pěstování brambor?

Mezi priority každé země by vedle snah o udržitelné hospodaření zemědělců v krajině měla patřit také schopnost produkovat základní druhy potravin, a to alespoň v minimální míře. Bohužel se stává, že naplňování první z priorit mnohdy ubírá zemědělcům prostor naplňovat i tu druhou. Proto se zemědělský výzkum v posledních letech stále častěji zabývá možností, jak inovovat postupy hospodaření, aby byl dopad na životní prostředí minimální. Ve výsledku to může přinést nejen minimalizaci negativních dopadů hospodaření, ale i zmírnění dopadů extrémů počasí na samotné plodiny a zlepšení ekonomiky jejich pěstování.

Ačkoliv produkce brambor v ČR dlouhodobě klesá, což je odraz nižší spotřeby i zahraničního dovozu, stále se jedná o čtvrtou nejvýznamnější plodinu na světě. Brambory patří mezi základní potraviny, ve srovnání s obilninami poskytují více kalorií z jednotky plochy a mají kratší vegetační dobu. Obsahují řadu vitaminů a minerálů a z hlediska hospodaření na půdě jsou zlepšující plodinou.

I přes tyto výhody nejsou brambory v současnosti první volbou pro zemědělce ani pro spotřebitele. Tento fakt vychází jednak z konkurenční nabídky jiných potravin, a také z relativní náročnosti jejich pěstování, pro které je typická pracnost, drahé vstupy a náchylnost k nepříznivým projevům počasí. Vzhledem k nestabilitě realizačních cen brambor nejsou zemědělci ochotni tato rizika nést.

Dalším problémem je rostoucí celospolečenský tlak na šetrnější hospodaření s ohledem na životní prostředí a krajinu. Brambory totiž patří mezi takzvané plodiny s nízkým stupněm ochranného vlivu vegetace (dříve širokořádkové plodiny), a tak jejich pěstování kvůli vodní erozi není možné na svažitéjších lokalitách, jako tomu bylo v minulosti. Pokud

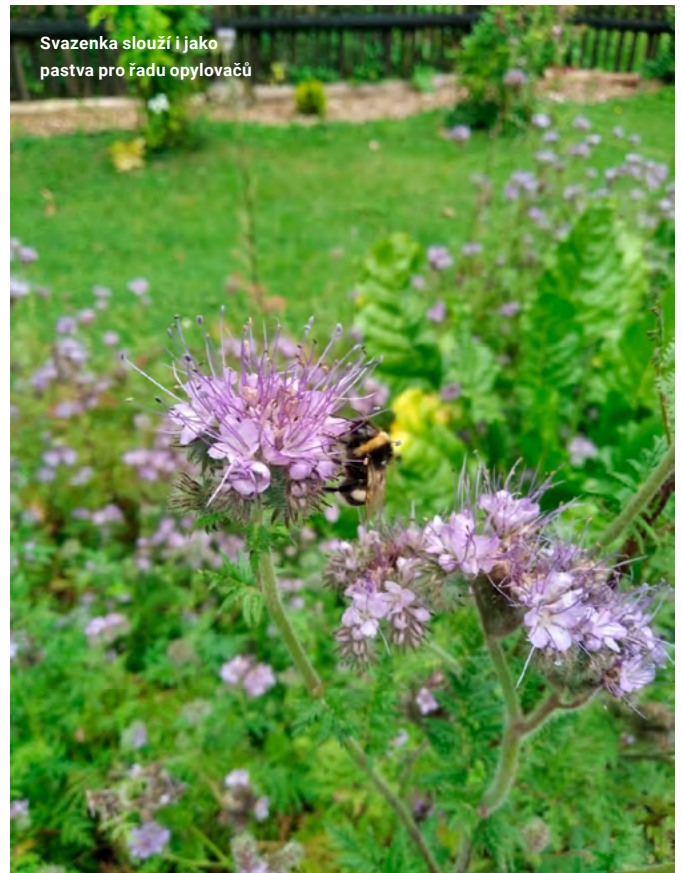
tedy zemědělec chce pobírat dotace, musí se pěstování brambor na více sklonitých pozemcích vyhnout úplně, nebo v případě mírnější sklonitosti pěstovat způsoby, které vodní erozi omezují.

V rámci pokusů jedné z disertačních prací realizovaných na výzkumné stanici v Uhřetěvsi (při FAPPZ, ČZU Praha) se věnujeme ověřování některých z těchto způsobů. Jedním z nich jsou takzvané pomocné plodiny (meziplodiny), jejichž použití je již legislativou vymezeno v rámci půdoochranných technologií (POT). Často se jedná o hmyzosprašné rostliny z čeledi bobovité, brukvovité a další, které se doprovodně pěstují s hlavní plodinou. V našich pokusech je zařazena svazenka vratičolistá, hořčice setá a hrách peluška.

Další způsob, jak pěstovat brambory šetrněji, je nakrývání půdy různými materiály, jako jsou organické mulče, v našem případě ovesná sláma, nebo anorganické, z nichž jsme zvolili papírovou rohož, biodegradabilní a PE fólii. Jak pomocné plodiny, tak technologie mulčování by měly svým pokryvem omezit odtok vody, a tím i půdní smyv ze dna brázd mezi řádky. Další výhodou pokryvu je, že by měl přispět k optimalizaci pěsti-

Porosty brambory s kvetoucí hořčicí v mezířadí

Svazenka slouží i jako pastva pro řadu opylovačů

telských podmínek a k zadržení vláhy v hrůbkách tím, že omezí neproduktivní výpar a zamezí i přehřívání hrůbků. V neposlední řadě mulče a pomocné plodiny pomáhají s lepším využitím zbytkových živin z hnojiv, které neodebere hlavní plodina. Benefitem je i pastva pro opylovače, kterou kvetoucí pomocné plodiny poskytují, a zvýšení celkové biodiverzity agrofytoocenózy (polního společenství). Vzhledem k růstovému trendu výskytu extrémních projevů počasí, jako jsou vlny veder, nebo naopak

srážky ve formě přivalových dešťů, se nám jeví tyto postupy jako nadějně řešení.

Až víceleté výsledky polních pokusů snad naznačí, které z předpokládaných benefitů mulče a pomocné plodiny v našich podmínkách skutečně přinášejí.

Text a foto: Ing. Martin Král, Ph.D., Ing. Josef Vršťala

Digitální dvojčata: Z laboratoře přímo na pole

Výzkumný tým na Technické fakultě ČZU v Praze zahajuje nový projekt inteligentního řízení secích strojů, který posune precizní zemědělství z laboratoře přímo na pole. Navazujeme na roky výzkumu a vývoje digitálních dvojčat a společně s průmyslovým partnerem Farmet, a. s., a přinášíme řešení, které ovlivní výrobní portfolio hlavního řešitele v budoucích letech.

Budujeme vícevrstvé modulární digitální dvojče: monitorovací vrstvu pro sběr dat z čidel umístěných v půdě a na stroji, GNSS a kamer, leteckého snímkování, meteostanic a modelů počasí, paměťové dvojče pro dlouhodobý kontext a preskriptivní dvojče, které na základě historie a aktuálních podmínek doporučí optimální nastavení stroje a včas upozorní na riziko výkyvů hloubky setí či prostojů. Predikce běží jak na stroji (edge) pro změnu nastavení stroje v reálném čase, tak v cloudu s HPC výpočty a simulacemi a opírá se o modely adaptované na konkrétní pole, plodinu i podmínky. Výsledkem budou nejen přesnější výsevni a energetické mapy, ale i doporučení pro obsluhu a agronoma v přehledném rozhraní. Srdcem řešení je spojení numerických simulací DEM, dat sbíraných v reálném čase a umělé inteligence. Využijeme aktivní učení a průběžné dotrénování (MLOps) s robustní validací v terénu. Důležitou roli hraje LiDAR secího stroje, po přejezdu stroje skenujeme mikrorelief povrchu a seťové lůžko, hodnotíme tvar a hloubku rýhy. Tyto 3D informace propojujeme s kamerami a silovými senzory, zpracováváme do mračen

bodů a metrik drsnosti a výsledky vracíme zpět do řízení stroje v podobě okamžitých korekcí.

Náš tým spojuje mechatroniku, datové inženýrství a zemědělské technologie. Od rychlých experimentů přecházíme k prototypům ověřeným v terénu a následně k pilotnímu nasazení na strojích Farmet. Výstupy projektu budou sloužit i při výuce – studenti se zapojí do sběru dat, tréninku modelů i testování algoritmů.

Projekt potrvá 21 měsíců a má ambici založit platformu i pro generaci autonomních zemědělských strojů. Technická fakulta ČZU tak potvrzuje, že dokáže proměňovat vědu ve skutečnou praxi – s dopadem na efektivitu, udržitelnost i konkurenceschopnost českého zemědělského strojírenství.

doc. Ing. Rostislav Chotěborský, Ph.D.

Studenti ČZU zazářili na Field Robot Event 2025

Těsně po úspěšně složených státnicích vyrazili studenti navazujícího programu Precizní zemědělství z Technické fakulty ČZU reprezentovat univerzitu na prestižní mezinárodní soutěži Field Robot Event 2025. Letos se konala od 9. do 15. června v Itálii nedaleko Milána a přilákala patnáct univerzitních týmů z celé Evropy i severní Afriky. Soutěž se poprvé uskutečnila v roce 2003 na univerzitě v nizozemském Wageningenu a od té doby se stala platformou, kde mladí inženýři a vědci testují autonomní polní roboty v podmínkách co nejvíce podobných reálné zemědělské praxi. Akce zároveň posloužila jako platforma pro testování prototypů a inovací v oblasti autonomního zemědělství a byla propojena s veletrhem Agritechnica 2025, kde se v rámci Digital Farm Centre představily nové technologie.

Studenti Simona Kohoutová, Ondřej Blecha a František Tošovský nasadili pod vedením svých pedagogů dr. Jakuba Lva a dr. Martina Dlouhého kompaktního kloubového čtyřkolového robota Mattyho z dílny Martina Lockera. Na rozdíl od některých soupeřů vybavených celou řadou senzorů se Matty spoléhal pouze na jednu hloubkovou kameru. I když se to mohlo zdát jako nevýhoda, ukázalo se, že v jednoduchosti je síla. Navigace bez GPS byla náročná, přesto robot zvládal postupovat v řádcích spolehlivě a s přesností. Samotná soutěž byla rozložena do čtyř intenzivních dnů. Pondělí patřilo testování a společné večeři všech týmů. V úterý dopoledne odstartovala první disciplína – autonomní jízda v řádcích kukuřičného pole se zvlněnými liniemi a chybějícími rostlinami. Následoval úkol číslo dvě, který prověřil schopnost robotů detekovat plevel v podobě trsů jahod v řádcích kukuřice a jasně signalizovat, na které straně řádku se nachází. Ve středu odpoledne přišel třetí úkol: mapování ovoce zavěšeného na stromech a záznam jeho pozice a druhu do přehledného csv souboru. Pozdě večer pak probíhala čtvrtá disciplína – orientace v úplné tmě s cílem vyhybat se houbám, z nichž některé byly natřeny bioluminiscenční barvou a byly viditelné jen pod UV světlem. Ve čtvrtek následovala volná disciplína, kde mohl každý tým předvést vlastní kreativitu. Tým ČZU zapojil do hry dva roboty. Jeden – vybavený kamerou – jel mezi řádky a identifikoval plevel. Jakmile ho rozpoznal, poslal souřadnice kolegovi. Druhý robot k plevelu dojel, postříkal jej vodou, a ještě k tomu zatroubil, čímž pobavil publikum i rozhodčí. V konkurenci nápaditých řešení šlo o originální a technicky zdařilý přístup, který porotu zaujal.

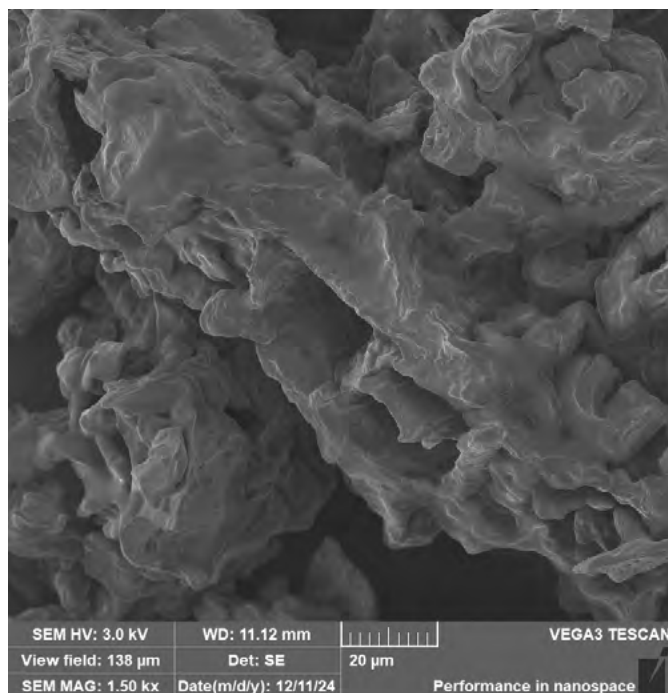
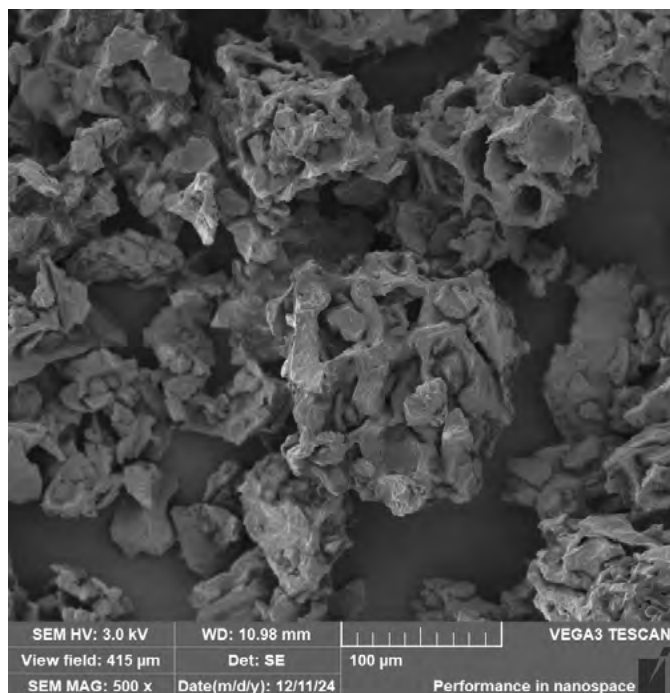
Při závěrečném vyhlášení výsledků čekalo tým ČZU velmi příjemné překvapení: třetí místo v první disciplíně, druhé místo ve třetí, třetí místo ve čtvrté a celkově fantastické druhé místo v celé soutěži. Pro studenty, kteří se na akci připravovali během posledního semestru a teprve sbírali programátorské zkušenosti, šlo o obrovský úspěch.

Během soutěže se členové týmu dělili o práci rovným dílem – od psaní a přepisování kódů přes testování až po kompletaci hardwaru. Samozřejmě se nevyhnuli problémům: kamera vypověděla službu, pravidla se měnila na poslední chvíli a hodnocení disciplín nebylo vždy na první pohled jasné. Osvědčila se ale jejich taktika: nejdříve zajistit základní funkčnost úkolu a až pak vylepšovat. Strategie, která se nakonec ukázala jako klíč k úspěchu. Řada jiných týmů totiž ztroskotala už na samotném startu, kdy robot vůbec nevyjel nebo ke startu ani nedojel (zůstal na celnici na letišti v Miláně).

Navzdory hektickým přípravám, termínu hned po státnicích a faktu, že studenti měli skromné zkušenosti s programováním, nechyběla chuť, nadšení a týmová soudržnost. Soutěž se tak pro studenty ČZU stala nejen příležitostí změřit síly s evropskou konkurencí, ale i nezapomenutelným zážitkem, který jim přinesl cenné zkušenosti a obrovskou dávku motivace do další práce. Obrovské poděkování patří také Technické fakultě, která cestu podpořila nejen finančně.

Ing. Simona Kohoutová

Káva jako klíč k udržitelnému 3D tisku: Recyklovatelný PLA, který voní a odolává slunci

Katedra materiálu a strojírenské technologie Technické fakulty dlouhodobě směřuje své výzkumné aktivity do oblasti materiálového inženýrství a technologií v duchu Life Sciences. Soustřeďuje se na využívání obnovitelných zdrojů, druhotných surovin a technologií šetrných k životnímu prostředí a spolupracuje na řešeních, která mají skutečný dopad včetně vývoje materiálů pro aditivní výrobu s přesahem do cirkulární ekonomiky.

Jedním z výsledků této orientace je nový výzkum týmu vedeného prof. Müllerem a prof. Mishrou. Tým představil inovativní kompozitní materiál pro 3D tisk testovaný v rámci řešení disertační práce Petra Jirků, studenta doktorského studijního programu Procesní a informační inženýrství v agrárním sektoru. Vyvinený materiál nejenže odolává UV záření, lze jej také opakovaně recyklovat a jako bonus voní po kávě. Studie potvrdila, že přidání přírodní kávové sedliny do biologicky rozložitelného PLA výrazně prodlužuje životnost materiálu a podporuje zavádění principů cirkulární ekonomiky v oblasti technické praxe.

Dá se říci, že káva pomáhá plastu, který odolá slunci a ještě voní

Student Petr Jirků představil inovativní kompozitní materiál pro 3D tisk, který nejenže odolává UV stárnutí, ale také ho lze opakovaně recyklovat, mění barvu a příjemně voní po kávě. Tajemství spočívá v přidání kávové sedliny do běžně používaného biologicky rozložitelného polymeru PLA. Výzkum sledoval kompletní životní cyklus materiálu – tisk → UV degradace → recyklace → opětovný tisk – a přinesl překvapivá zjištění. Zatímco čistý PLA po vystavení simulovanému UV záření ztrácel pevnost, žloutl a stal se nepoužitelným, kompozit s přírodním plnivem na bázi kávové sedliny si udržel mechanickou stabilitu i po několikanásobném opětovném zpracování při výrobě filamentu určeného pro 3D tisk. Tato zlepšená odolnost je dána přirozenými vlastnostmi kávové sedliny, která působí jako antioxidant, absorbuje UV záření a chrání polymerní

materiál. Díky tomu zůstává materiál pevný, pružný a funkční i po dlouhodobém vystavení slunečnímu záření. Pro materiálovou recyklaci je to důležité.

Materiál po vytisknutí jemně voní po kávě, což přidává zcela nový rozměr k uživatelskému zážitku z 3D tisku. Navíc při UV degradaci dochází ke změně barvy, což může posloužit jako přirozený indikátor procesu degradace bez nutnosti drahých výzkumů.

PLA s plnivem na bázi kávové sedliny tak spojuje to nejlepší ze světa vědy, udržitelnosti a designu. Je plně v souladu s principy cirkulární ekonomiky, neboť umožňuje opakované využití materiálu, redukcí odpadu a využití přírodních složek. Výzkumný tým děkuje majitelům bufetu v knihovně ČZU za zajištění dostatečného množství suroviny a všem jeho návštěvníkům za konzumaci kávy, která přispěla k tomuto výzkumu. Tento výzkum ukazuje, že přírodní odpady mohou být nejen ekologickým, ale i funkčně výhodným doplňkem technických polymerů. Testovaný materiál s přídatkem kávové sedliny se tak stává slibným kandidátem pro ekologicky šetrný 3D tisk. A to již při malém množství kávové sedliny, která výrazně zvyšuje odolnost materiálu vůči UV stárnutí a zároveň umožňuje jeho opětovné zpracování ve formě filamentů pro 3D tisk. Je to krásný příklad, jak lze běžný organický odpad přetvořit v hodnotnou technickou surovinu a spojit ekologii s funkcí.

prof. Miroslav Müller
katedra materiálu a strojírenské technologie

Formulový tým ČZU závodí s hybridním monopostem Honeybadger 2025

Po loňském BeeWorkeru 2024 představuje tým CULS Prague Formula Racing svůj nový hybridní monopost – Honeybadger 2025. Ten je zároveň jubilejním milníkem v historii týmu a navazuje na dlouholetý vývoj hybridních formulí. Letos se monopost zúčastnil tří závodů v jediné sezoně: Formula Student Austria, FS Czech a FS Poland.

Honeybadger (Medojed) zaujal na první pohled svým celkovým designem, kterému dominuje výrazné přední křídlo s agresivními liniemi a specifickým tvarem, podtrhujícími sportovní charakter vozu. Třetí ročník hybridního monopostu přináší doposud nejvíce zdokonalenou konstrukci stavějící na zkušenostech z předchozích let a přinesl historicky nejlepší výsledky týmu. Monopost nadále využívá osvědčený motor Triumph Daytona Street Triple, který s úpravami dosahuje objemu 709 ccm se suchou olejovou vanou a vlastní konstrukcí chlazení, k čemuž se letos přidala titanová ramena a nádrž ze stejného materiálu. Pro laika jsou to suchá technická fakta, ale pro formuli znamenají obrovský kvalitativní skok. Navíc nový design předního křídla výrazně zlepšil efektivitu proudění a umožnil dosáhnout 60 kg přtlaku již při 57 km/h.

TECHNICKÉ PARAMETRY FORMULE HONEYBADGER 2025	
Maximální výkon spalovacího motoru	70,7kW při 11 500 ot~/min
Maximální točivý moment spalovacího motoru	66Nm od 8000 ot~/min
Spalovací motor Triumph Daytona Street Triple	709 ccm se suchou olejovou vanou
Maximální výkon elektrického pohonu	20 kW
Maximální točivý moment elektrického pohonu	19,12 Nm
Hmotnost vozu	231 kg
Převodovka	Dvourychlostní sekvenční elektronicky řízená
Celková délka/šířka/výška	2834/1412/1211 mm
Přítlak v 60 km/h	60 kg
Palivo	Natural 98

ÚSPĚCHY SEZONY 2025	
FS Poland	
1. místo	CV Overall
1. místo	Endurance
1. místo	Autocross
1. místo	Efficiency
1. místo	Cost & Manufacturing
3. místo	Business Plan
3. místo	Engineering Design
FS Czech	
5. místo	CV Overall
1. místo	Autocross
2. místo	Business Plan

Vrchol sezony však přišel na konci léta v Polsku. Při disciplíně Acceleration došlo k poškození hybridních měničů a jejich následnému vzplanutí. Situaci rychle zvládli maršálové, kteří zasáhli práškovým hasicím přístrojem. A právě tento zásah způsobil největší komplikace, protože se prášek dostal do celého vozu. Tým měl pouhých 2,5 hodiny na to, aby monopost kompletně vyčistil, vyfoukal a znovu připravil na trať. Přes všechny tyto překážky monopost dokázal trať ovládnout ve zbytku dynamických disciplín.

Sezona byla završena mezinárodním rozměrem. Tým se již podruhé vydal na univerzitu Petronas v Malajsii, kde v září začal pomáhat budovat tamní první studentský formulový tým. Spolupráce otevřela nové obzory i kontakty, které do budoucna posílí mezinárodní propojení a zkušenosti celého projektu.

Šimon Slavíček a tým CULS Prague Formula Racing

Divoký návrat: koně Převalského se vracejí do středního Kazachstánu

Kůň Převalského je posledním žijícím druhem divokého koně na světě. Dlouho se mělo za to, že je předkem dnešních domácích koní. Genetické studie ale ukázaly, že tomu tak není. V 60. letech minulého století z volné přírody zcela zmizel a přežil jen díky několika jedincům v evropských zoologických zahradách. Díky jejich potomkům se druh podařilo zachránit a dnes čítá populace více než 3000 zvířat. Martina Komárková, prodávka Fakulty tropického zemědělství ČZU v Praze, se dlouhodobě věnuje výzkumu zvířecího chování a podílí se na mezinárodních projektech. Jedním z nich je právě návrat koně Převalského zpět do volné přírody – tentokrát až do srdce Kazachstánu.

Jako plachý býložravec, který se živí převážně trávou, je kůň Převalského ideálním kandidátem pro návrat do otevřených stepů. Do prostředí, které se i v dnešním zaplněném světě stále daří najít. Proto se vědci po letech rozhodli vrátit ho do volné přírody. Nejprve do oblasti Gobi B v Mongolsku, kde byli divocí koně naposledy spatřeni. Od 90. let tam bylo přepraveno několik desítek koní z Evropy včetně těch ze Zoo Praha. Jenže drsné mongolské zimy (tzv. dzudy) brzdí rozvoj populace, která se i po více než třiceti letech drží kolem počtu 300 jedinců. Proto se vědci rozhodli zkusit štěstí i jinde, ve stepích středního Kazachstánu.

Návrat do zlaté stepi

Po letech příprav a mezinárodní spolupráce odborníků z Kazachstánu, České republiky, Rakouska, Norska i Mongolska se v roce 2024 uskutečnil první transport sedmi koní z Evropy. Akci koordinovala Zoo Praha, odkud vyrazili tři mladí koně, hřebec Zorro a klisny Zeta II a Ypsilonka. Další čtyři klisny (Wespe, Tessa, Sary a Umbra) dorazily ze Zoo Berlín. „Společně s kolegyní Annou Bernátkovou ze Zoo Praha, která je absolventkou Fakulty tropického zemědělství, jsme připravily plán monitorin-

gu, který sleduje nejen chování koní, ale i proměny jejich prostředí,” říká Martina Komárková. „Díky tomu můžeme porovnat, jak se zvířata chovají ještě v zoo a jak se jejich chování mění po vypuštění do volné přírody.”

Na projektu se podílely i studentky FTZ Lenka a Barbora, které po tři měsíce sledovaly temperament a interakce koní v chovné stanici Zoo Praha v Dolním Dobřejově. „Lenka natáčela i za mrazů, kdy jí mrzly prsty i kamera, ale za skvěle hodnocenou bakalářku to stálo,” dodává Martina s úsměvem.

Nečekané výzvy i malé zázraky

V Kazachstánu mezitím probíhaly horečné přípravy, stavěly se ohrady a připravovalo seno. Jenže těsně před příletem koní oblast postihly ničivé záplavy, které smetly většinu infrastruktury. Kazašský tým se ale nevzdal: v rekordním čase postavil nové výběhy, a ještě den před příletem opravoval cestu stepí.

Transport dopadl úspěšně a koně byli rozděleni do dvou aklimatizačních ohrad. Na harém hřebce Zorra s jeho dvěma klisnami a skupinu čtyř klisen z Německa. Tento „soft release” umožňuje zvířatům, aby si postupně

zvykla na nové podmínky a až po roce byla vypuštěna do volné přírody. „Zpočátku jsme měly strach, že se koně ze zoo budou bát otevřené vody – a opravdu, báli se přiblížit k lagunám,“ popisuje Martina. „Nakonec ale žíže zvítězila a fotopasti zachytily první záběry, jak pijí.“ Zajímavým zjištěním bylo, že Zorrův harém se choval mnohem klidněji a soudržněji než skupina samotných klisen. Tento trend se potvrdil i letos, ale bude potřeba více dat, než jej vědci doporučí jako obecný postup pro budoucí transporty.

Kůň jako ekosystémový inženýr

Martina a její tým sledují nejen chování koní, ale i stav samotné stepi, například složení rostlin, výživnost travin, přítomnost opylovačů či kvalitu vody. Velcí kopytníci působí jako „ekosystémoví inženýři“. Spásají travu, rozrušují půdu, hnojí ji a šíří semena, čímž podporují pestrost rostlin i živočichů.

Podobné efekty lze pozorovat i v českých Milovicích, kde polodivocí koně pomohli proměnit zarostlé třtinoviště v rozkvetlou louku plnou života.

Nová populace se rodí

V roce 2025 dorazila do Kazachstánu druhá skupina sedmi koní – jeden hřebec a šest klisen. I přes komplikace způsobené záplavami a veterinárními opatřeními v Evropě vše dopadlo dobře. Po roční aklimatizaci byli starší koně vypuštěni do volné přírody v oblasti Altyn Dala, tzv. zlaté stepi. Zorro se svými klisnami vytvořil stabilní skupinu, kterou vědci nadále monitorují.

Projekt bude pokračovat ještě nejméně dva roky. Cílem je vytvořit životaschopnou populaci čítající alespoň 30 jedinců, kteří budou u zrodu nové, volně žijící populace koní Převalského v Kazachstánu.

Martina Komárková

MARTINA KOMÁRKOVÁ,

proděkanka Fakulty tropického zemědělství, ČZU

Zooložka, která se dlouhodobě věnuje výzkumu chování zvířat v terénu i v laboratoři. Spolupracuje s projektem Česká krajina, který vrací koně zpět do (takřka) volné přírody. Zkoumá, jak se mění chování hříbat, pokud s nimi ve stádě žije i hřebec, jejich otec. „Zatímco máme kojí a chrání, tátové si s hříbaty hrají. A to, jak jsem zjistila, ovlivňuje jejich socializaci a možná i budoucí vztahy,“ říká Martina. „Zvířata jsou fascinující. Každý jedinec je jiný. Některé matky mláďata rozmazlují, jiné jsou přísnější. Stejně jako u lidí. I proto mě baví hledat paralely mezi námi a přírodou.“

Odvážné nápady studentek krajinářství pro sídliště Ďáblice

Na podzim 2024 navázala katedra zahradní a krajinné architektury spolupráci s městskou částí Praha 8. Spočívala v tom, že studentky prvního magisterského ročníku pracovaly během zimního semestru na návrzích zkvalitnění veřejného prostranství vnitrobloku Bojasova na sídlišti Ďáblice. Při zpracování mimo jiné zohlednily rozhovory s místními obyvateli, které prováděly na začátku října 2024 v plánovacím stanu přímo v řešené lokalitě.

Studentky zpracovaly deset variant úprav prostředí vnitrobloku a v dubnu 2025 proběhla diskuse s veřejností v Komunitním centru LIBRE v Libni, na níž nechyběli ani místostarosta pro územní rozvoj Radomír Nepil a místostarosta pro strategický rozvoj Tomáš Hřebík. Účast byla hojná a atmosféra velmi pozitivní. Postery a modely návrhů byly v komunitním centru LIBRE vystaveny do konce května.

Díky participaci bylo možné si ověřit, které návrhy či jejich aspekty se místním líbí, a získat tak cennou zpětnou vazbu ohledně jejich půlroční práce. Spolupráce tohoto typu, kdy studenti mají příležitost v rámci výuky ateliéru pracovat na reálných zadáních, s reálným zadavatelem i místními obyvateli, je obohacující nejen pro ně a pro katedru, ale i pro městskou část.

„Některé nápady sice vypadají na papíře skvěle, ale obávám se, že vyšší desítky milionů na revitalizaci jednoho vnitrobloku se mi asi na hlavním městě vyjednat nepodaří. Nicméně myslím, že pohled mladých lidí na sídlištní zeleň a veřejný prostor je obohacující. Studentky přišly s řadou opravdu dobrých nápadů. Velmi dobře pochopily, co místní trápí, takže

v jejich návrzích se objevuje kvalitní mobiliář, vkusná kontejnerová stání, nápady na zkapacitnění a usměrnění parkování, herní prvky, psí louka, umění, vodní prvky a další,“ sdělil na sociálních sítích místostarosta Prahy 8 pro strategický rozvoj Tomáš Hřebík.

Ing. Jana Halamová, Ph.D. a Ing. Jindřich Vaněk, vyučující Ateliéru M1

Výzkum jediného afrického jelena v Alžírsku

V severní Africe žije jediný zástupce jelenovitých, jelen berberský (Cervus elaphus barbarus), který obývá omezené oblasti Alžírsko, Maroka a Tuniska. Tento kriticky ohrožený poddruh čelí mnoha hrozbám od ztráty přirozeného prostředí po pytláctví a jeho populace čítá jen několik desítek kusů. O výzkumu, ochraně i významu jelena berberského pro místní ekosystémy jsme hovořili s docentem Franciskem Ceacerem Herradorem z Fakulty tropického zemědělství ČZU v Praze.

Jeleni jako celoživotní vědecká vášeň

„Jeleni jsou mou vášní a zároveň hlavním vědeckým tématem,“ říká Francisco Ceacero. „Naše výzkumná skupina se věnuje biologii jelenů v nejširším smyslu. Od faremního chovu a produktů z jelenů přes lovecké revíry a zoologické zahrady až po programy návratu zvířat do přírody.“

Když se naskytla možnost studovat málo prozkoumaný severoafrický poddruh, tým neváhal. „Tento druh čelí zásadním hrozbám, a každý nový poznatek může přispět k jeho ochraně. Takovou příležitost si nemůžete nechat ujít,“ dodává.

Parohy jako fascinující fenomén

Na otázku, co ho na jelenech fascinuje nejvíce, odpovídá bez váhání: „Parohy! Jsou to jedny z nejzajímavějších struktur v celé říši savců. Každý rok je zvíře kompletně regeneruje, což představuje obrovskou investici energie. Čím více se o biologii parohů dozvídáme, tím více vědeckých otázek se otevírá.“

Jelen, který přetrval na africkém kontinentu

Přestože jsou jeleni rozšířeni téměř po celém světě, v Africe se nikdy výrazně neprosadili. „Jedna z hlavních hypotéz říká, že byli vytlačeni konkurencí s bovidy – tedy s africkými sudokopytníky, kteří jsou lépe přizpůsobeni místním podmínkám,“ vysvětluje Francisco Ceacero.

Historicky se však jeleni do Afriky opakovaně dostávali z Evropy, například přes Gibraltarský průliv nebo oblast Apenin a Maghrebu. Dokonce i v době nedávno minulé zde žil obří druh *Megaceroides algericus*. „Dnes je jelen berberský jediným původním

jelenem Afriky. Populace ve volné přírodě jsou malé a jejich přesný počet není znám. I polodivoké populace v rezervacích Alžírsko a Maroka jsou značně omezené. Pokud chceme tento druh zachovat, musíme jej lépe poznat – právě teď,“ zdůrazňuje Francisco Ceacero.

Křehká populace a všudypřítomné hrozby

Podle Franciska Ceacera čelí jelen berberský celé řadě hrozeb. „Jediná zbývající divoká populace se vyskytuje podél alžírsko-tuniské

**Jediná zbývající divoká populace
jelena berberského se vyskytuje podél
alžírsko-tuniské hranice, kde není
bezpečno. Objevuje se zde pašování
a stále přetrvává pytláctví.**

hranice. I když je část této oblasti chráněna, pro výzkumníky není bezpečná. Často se zde objevuje pašování a pytláctví stále přetrvává," popisuje.

Místní úřady podle něj vyvíjejí velké úsilí o ochranu, ale prostředky jsou omezené. „Přesný počet zvířat neznáme, ale rozhodně jich není více než několik desítek. Populace v zajetí je také velmi vzácná. Po smrti posledního jedince v Berlíně už tento poddruh v evropských zoologických zahradách nenajdeme.“

Několik zvířat chovají v Zoo Rabat (dva jedinci) a Zoo Ben Aknou v Alžíru (asi 10 jedinců). „Naštěstí se zdá, že se zvířatům ve třech polodivokých rezervacích, v Beni Salah a Aïk Fadou v Alžírsku a Tazekka National Park v Maroku, daří dobře. Bohužel, zvířata, která z rezervací odcházejí, jsou často obětí pytláků, což ztěžuje vytváření nových populací," říká Francisco Ceacero.

Důležitou roli podle něj hraje také dlouhodobá environmentální výchova. „To je další směr, kterým se chceme v budoucnu ubírat.“

Spolupráce přes hranice: jeleni i obojživelníci

Zajímavým rozšířením výzkumu jelenů je spolupráce, která zahrnuje i ochranu obojživelníků. „Naše společná práce s kolegy z Alžírsku se rozvíjela i díky projektům Erasmus+ KA171 International Credit Mobility, které umožnily zapojení magisterských i doktorských studentů," vysvětluje Francisco Ceacero.

Mnozí z nich pracují na tématech souvisejících s jeleny, ale výzkum se rozšířil také o herpetologii – studium obojživelníků a plazů. „V současnosti se zaměřujeme například na chytridiomykózu, závažné onemocnění obojživelníků, a na averzivní postoj veřejnosti k těmto živočichům. Ale pracujeme i na celé řadě dalších témat," dodává.

Ochrana biodiverzity a vzdělávání nové generace

Alžírsko je zemí s obrovským vědeckým potenciálem, ale i složitou historií. „Země se stále zotavuje z koloniálního období a občanské války v devadesátých letech. Přesto je zde velká vůle otevřít se světu a rozvíjet spolupráci s Evropskou unií," říká Francisco Ceacero.

Společné projekty podle něj přinášejí konkrétní výsledky. „Naše výzkumy o jelenech, obojživelnících, welfare zvířat i bezpečnosti potravin přispívají k lepšímu porozumění místním ekosystémům. Ale to nejdůležitější je dopad na nové generace. Studenti, kteří s námi spolupracují, získávají mezinárodní zkušenosti, učí se nové metody a přístupy. A právě oni budou mít v budoucnu největší vliv na ochranu přírody. Pokud vše půjde dobře, zachrání jeleny oni, ne já. Inšalláh," uzavírá s úsměvem.

Výzkum plný výzev i příležitostí

Přes všechny obtíže zůstává Francisco Ceacero optimistou. „Alžírsko je zemí obrovských příležitostí. Po letech izolace přichází nová éra otevřenosti a spolupráce. Chceme pokračovat v našich výzkumech přírodních věd a rozšířit spolupráci i na další univerzity po celé zemi. Třeba až do Tamanrassetu uprostřed Sahary," říká a dodává: „V případě jelenů nás čeká ještě mnoho otázek. Ale my milujeme výzvy.“

AI BRIDGE: 500 účastníků a nově i vlastní dedikovaný předmět

Umělá inteligence už dávno není pouze tématem technologických nadšenců. Iniciativa AI BRIDGE napomáhá s interpretací rychle se vyvíjejících technologií a jejich dopadů směrem k veřejnosti. A to zcela zdarma. Během uplynulého akademického roku probíhala série workshopů vedených doktorandy z katedry informačního inženýrství PEF ČZU. Program přilákal stovky účastníků a ukázal, že o praktické znalosti z oblasti AI je nevídaný zájem.

Co všechno už AI BRIDGE nabízí?

Celkem devět workshopů pokrylo široké spektrum témat, která k AI neodmyslitelně patří. Od úvodu do programování metod AI přes zpracování obrazu neuronovými sítěmi až po srovnání různých modelů a jejich nasazení v praxi. Workshop AI a umění otevřel diskusi o tom, zda je AI spíše nástrojem, nebo konkurencí pro lidskou kreativitu. Nechyběly ani interaktivní ukázky práce s nejmodernějšími generativními nástroji a představení API rozhraní velkých jazykových modelů, jež dnes stojí za celou řadou aplikací, které denně používáme.

V rámci Týdne pro Digitální Česko 2024 se všichni mohli dozvědět o trendech v oblasti umělé inteligence, které v nejbližší budoucnosti pravděpodobně změní pracovní trh i způsob, jak přemýšlíme o technologiích. Týden pro Digitální Česko 2025 se konal v září a iniciativa AI BRIDGE v jeho rámci zajistila dva workshopy: AI AGENTS bez znalosti programování a Vývoj webových aplikací s podporou generativní AI, na které obdržela v součtu více než 100 registrací.

A co dál?

AI BRIDGE rozhodně nekončí. I v zimním semestru 2025/2026 se studenti i široká veřejnost mohou těšit na další sérii workshopů zdarma, které budou opět reflektovat nejžhavější trendy v oblasti AI. Program nabídne jak praktické návody a ukázky, tak příležitost k diskusi a vyzkoušení technologií na vlastní kůži. Na letní semestr 2026 chystá AI BRIDGE pod hlavičkou katedry informačního inženýrství zcela nový předmět věnova-

ný generativní AI. Vzniká v rámci celoživotního vzdělávání a absolventi získají kredity i mikrocertifikát využitelný na trhu práce.

Co kurz nabídne?

- Aktuální nástroje a postupy: Přednášky vysvětlí principy fungování nejnovějších nástrojů a vysvětlí efektivní techniky jejich používání.
- Praxe na placených verzích nástrojů: Cvičení povedou k tvorbě konkrétních výstupů s důrazem na reálné nasazení v pracovním prostředí.
- Široké tematické záběry: Od prompt engineeringu přes moderní vývoj softwaru s podporou generativní AI a tvorbu médií (text, audio, video) až po agentní systémy.
- Etika, právo, společenské dopady: Kurz se věnuje i pravidlům, rizikům a odpovědnému využívání AI.

Pro koho je kurz určen

Účast není podmíněna předchozím studiem informatiky ani programováním. Kurz je koncipován tak, aby krok za krokem provedl světem generativní AI každého zájemce od úplných nováčků po profesionály, kteří chtějí své dovednosti systematicky rozšířit.

Informace o iniciativě, o předmětu a registraci na workshopy najdete na aibridge.pef.czu.cz

Ing. Martin Čejka

Čirok na českých polích? Vědci z PEF ČZU hledají možné adaptační strategie na klimatickou změnu

*Extrémní sucha posledních dvou dekad zásadně zvyšují rizikovost pěstování kukuřice, která je dle objemu produkce jednou z nejvýznamnějších tuzemských plodin. Navíc dle klimatických projekcí čekají farmáře ještě vyšší ztráty. Aby bylo české zemědělství lépe připraveno na budoucnost, spojili odborníci z Provozně ekonomické fakulty ČZU síly s mezinárodními partnery, jimiž jsou Julius Kühn-Institut, CGIAR, University of Queensland, Ministerstvo zemědělství ČR a tuzemské podniky. Společně zkoumají, zda by součástí řešení udržitelného zemědělství mohl být čirok (*Sorghum bicolor*).*

Přestože se čirok v Česku již dostal do povědomí zemědělců, jeho pěstování je zatím okrajové. Globálně jde přitom o pátou nejrozšířenější obilovinu a v suchých oblastech Afriky či Asie představuje klíčový zdroj obživy. Plodina je schopna udržet stabilní výnos i v suchých oblastech na neúrodných půdách, tedy tam, kde kukuřice často selhává. Není proto divu, že zájem roste i u nás. Čirok dále nabízí další výhodu. Jedná se o bezlepkovou plodinu bohatou na zinek, železo a vlákninu, která poskytuje nezanedbatelný nutriční přínos.

Nedostatek pěstitelských zkušeností v ČR a nutné investice do nových technologií však zůstávají výzvami do budoucnosti. Právě tyto bariéry řeší ČZU společně s farmáři a Ministerstvem zemědělství ČR. Cílem

je, aby uživatelé dostali přístup nejen k datům, novým technologiím a simulačním výstupům, ale také podporu pro zavedení těchto nových postupů do praxe.

Digitální nástroje místo metody „pokus–omyl“

Na ČZU vznikla certifikovaná metodika v rámci projektu NAZV MZe ČR Digitální Agro-ekonomické systémy a precizní zemědělství (QK23020058), která ukazuje, jak mohou moderní digitální nástroje – tedy matematické a ekonomické modely – podpořit systematickou introdukci čiroku do kontextu českého zemědělství a vyjasnit otázky ekonomické návratnosti. Tato metodika představuje ověřený základ vhodných agroekonomických dat a modelovacích

nástrojů, které již nyní poukazují na postupy použitelné pro digitalizaci agroekonomických systémů v ČR. Digitalizované systémy budou východiskem pro reorganizaci zemědělských systémů v rámci jejich adaptace na klimatické změny. Tento koncept bude primárně použit pro stabilizaci tradičních kukuřičných produkčních systémů v ČR, jež jsou nejvíce ohroženy klimatickou změnou.

V následujících krocích budou vygenerované scénáře zpracovány do „mapy/přehledu šancí“. Kde a který typ čiroku se vyplatí pěstovat, kdy jej zasít, jak hnojit a kdy sklízet, a to včetně ekonomické optimalizace na úrovni zemědělských podniků. Případně mapa poslouží strategickým rozhodnutím pro státní správu ČR. Modelování dále poskytne repozitář dostupných experimentálních dat a datových zdrojů (úroda, půda, meteorologické informace, agronomické postupy, budoucí globální modely klimatu [GCM] pro ČR).

První simulační výstupy potvrzují, že kukuřice s optimálním přísunem vody a hnojení převyšuje produkci čiroku asi o 25–35 %. Nicméně, čirok potřebuje k stabilní produkci přibližně 30–50 % hnojiva a přísunu vody v porovnání s kukuřicí, která za takových podmínek již kolabuje. Připomeňme si, že hnojení tvoří nejméně 20 % vstupních nákladů, a srážek v zemědělských systémech stále ubývá. První výstupy poukazují na to, že čirok může pomoci stabilizovat zemědělské systémy produkčně i ekonomicky hlavně tam, kde se klimatické změny projevují nejvíce. Výstupy modelu dále ukazují, že vhodným šlechtěním čiroku na odolnost k chladu a optimalizací agronomických postupů pro danou oblast lze dále zvýšit produkci zrna i biomasy.

Pokud se pilotní testy osvědčí i v praxi, může čirok českému zemědělství poskytnout ekonomicky výhodnou a ekologicky šetrnou alternativu kukuřice a tím i větší odolnost vůči očekávaným klimatickým extrémům. V optimistickém scénáři lze očekávat rozšíření mezi koncové uživatele – nejen zemědělské podniky, agronomy a státní správu, ale i šlechtitele – během následujících dvou let.

Mgr. Jana Kholová, Ph.D. / prof. Ing. Lukáš Čechura, Ph.D.

Ing. Jakub Landsmann

Demola: Propoj se, inovuj, škáluj

Globální mindset, lokální dopad. Platforma Demola přináší do Česka ověřený finský model týmové spolupráce, který propojuje studenty, firmy a výzvy budoucnosti. Rodí se tak prostor, kde se mezinárodní studentské týmy za přispění zkušených mentorů pouštějí do reálných firemních problémů a mění je v řešení, která mají skutečný dopad. S Point One ČZU můžeš být nyní u toho i ty. Stali jsme se totiž novým partnerem této úspěšné mezinárodní iniciativy.

„Studenti na účasti v Demole nejvíce oceňují velkou volnost v kombinaci s průběžným expertním vedením a možností kdykoliv se obrátit pro radu na tým facilitátorů, který je jim k neustálé dispozici,“ vysvětluje přínosy zapojení Petra Jirásková, která v Česku projekty Demola organizuje.

Tato mimoškolní aktivita studentům umožňuje:

- podílet se na demo projektech,
- osvojit si nové znalosti a dovednosti v oboru podnikání,
- získat zkušenosti s prací v týmu i cenné položky do životopisu, poznat nové přátele,
- zlepšit své komunikační dovednosti, protože oficiálním jazykem Demoly je angličtina.

„Jsme moc rádi, že můžeme být novým partnerem této skvělé iniciativy, která do Point One ČZU i na univerzitu přináší nový koncept podpory podnikavosti. Věříme, že studenti své nově nabyté zkušenosti mohou dále zužitkovat například při budování vlastního podnikání, se kterým jim rádi v Point One pomůžeme,“ objasňuje zapojení do iniciativy Tereza Sobotková, manažerka inkubátoru Point One ČZU.

Mrkněte na aktuální výzvy, přihlaste se a inovujte společně. Více na <https://innolive.cz/demola/>

Ing. Mgr. Petr Kopeček

Vzpomínka na krajinářskou exkurzi Barcelona, září 2025

Čtvrtek 11. září 2025 – letadlo mihotající se vzduchem a přistávající v srdci Katalánska driftem na runway. Z labyrintu letiště nás vyvádí náš kapitán výletu, pan inženýr Grulich, stejně jako Ariadna vyvedla Thesea. Po velmi dlouhé cestě metrem jsme vystoupali na povrch a odzbrojila nás Sagrada, jakékoliv dosavadní představy se rozplynuly. Žasneme. A tímto začíná exkurze pátého ročníku Krajinářské architektury v Barceloně.

Stahovat si dwg vrstevnic Barcelony a dále s nimi pracovat (příkazy flatten, ořež) by byl nesnadný, až přímo herkulovský úkol. Vydáváme se tedy po stopách vrstevnic do kopců obklopujících město pěšky a obdivujeme práci s terénem a terasovité řešení zahrad a parků společně s modro-zelenou infrastrukturou. Na hřebeni vidíme Barcelonu jako na dlani, obdivujeme přísnou pravoúhlost a místní dominanty. Chtěli byste vidět, jak se symbolicky ruší dobově ideologicky nevhodné budovy? Tak tento výhled vřele doporučujeme.

Barcelona je skutečně živé město, pobytová schodiště jsou skutečně pobytová. Lavičky mají naplněnou kapacitu, ačkoliv si zde nelámou příliš hlavu, zda je lavička ve sklonu, či nikoliv. Katalánci jsou možná národ skrytě gymnastický, neboť některé lavičky nabývají podoby hrazd v různých výškových úrovních. Pomalu každý bar a pomalu mizějící občerstvovací podniky, tak typické pro Katalánsko, mají „zahrádky“. Postačí jen židle a stoly, občas i slunečník. Každá možnost, kde je možné umístit mobiliář a usadit se a pobýt, je využita.

Jedním z vrcholných zážitků je návštěva parku Güell, je slunečno a naše skupina vplouvá mezi davy návštěvníků. Obdivujeme neobvykle pojaté přírodní motivy, nekonečné moře barev střípků keramických dlaždiček i pohledy na město z výšky. V průběhu spirálovitého stoupání ke třem křížům z bílého kamení na nás čeká prozatím největší

zkouška naší odvahy. Je nutné prošetřit akustiku místních grott. A tak nejen lidovými písněmi obohacujeme kolemjdoucí špetkou české kultury. Náš soubor amatérských zpěváků sklízí velké ovace, akustika je taktéž dobrá.

Genialita rozmanitosti tvarů a barev v nás rozdmýchává mnoho emocí, názorů a otázek. Je to kýč? A co je vlastně kýč? Shodujeme se ale, že debaty na téma obscénnosti místních budov jsou i tím, co by potěšilo i samotného Gaudího. Pestré barvy pozorujeme i v duších místních obyvatel a přesvědčujeme se o tom při oslavách národního dne Katalánska, kdy v ulicích zní hlasitá hudba, úderné slogany, kterým i přes jazykovou bariéru rozumíme naprosto jasně. Obklopují nás odstíny červených, žlutých a modrých barev katalánské vlajky, které se stávají doplňkem balkonů i oděvů oslavujícího davu.

Jak se tedy dělá dobrá exkurze? Je to taková, po které jsou všichni účastníci zájezdu zcela vyčerpaní. Přesto si to ale užili a nabrali tolik inspirace a informací, kolik je jen možné. Za vynikající součást exkurze považujeme i zařazení do místního stylu života, neboť jen tak se dá proniknout do genia loci Barcelony. První turnus končí svou krasojízdou, bylo to krásné, děkujeme.

Studentky a studenti magisterského programu Krajinářská architektura

Udržitelná budoucnost ve vzdělávání: Studenti IVP na letní škole ve Wageningenu

V rámci programu Erasmus+ BIP se letos šest studentů Institutu vzdělávání a poradenství ČZU zúčastnilo intenzivního vzdělávacího programu v partnerské instituci Aeres University of Applied Sciences v malebném nizozemském městě Wageningen. Ve dnech 19.–23. května 2025 se čtyři studenti programu Kariérové poradenství a vzdělávání a dva studenti Učitelství praktického vyučování stali součástí dvacetičlenné mezinárodní akademické komunity.

Program s názvem The Green Change-Maker byl zaměřen na podporu udržitelnosti prostřednictvím rozvoje profesní identity vzdělavatelů, kteří chtějí aktivně přispívat k pozitivním změnám ve společnosti. Účastníci měli příležitost reflektovat svou vlastní roli v rámci společenských proměn a společně se zamýšleli nad tím, jak by mohla vypadat identita „zeleného nositele změny“ – tedy vzdělavatele, jenž vnímá udržitelný rozvoj jako nedílnou součást své profesní i osobní odpovědnosti. Významná část programu byla věnována praktickým činnostem.

Studenti pracovali v menších skupinách, ve kterých připravovali vlastní výukový blok určený studentům prvního ročníku bakalářského studia Aeres University. Tato aktivita zahrnovala tvorbu aktivizačních metod a vzdělávacích nástrojů, které si následně také sami vyzkoušeli v praxi. Důležitou součástí programu byla také propracovaná simulační hra BLOEI: Dealing with the Role of Change-Maker, jež studentům umožnila prakticky porozumět různorodým požadavkům zájmových skupin při plánování městských parků – od obyvatel rezidenčních čtvrtí až po zástupce průmyslových zón.

Program byl zpestřen dvěma exkurzemi. První vedla na místní farmu, kde se studenti seznámili s principy ekologického zemědělství a měli možnost vidět konkrétní příklad „zeleného nositele změny“ v praxi. Druhá exkurze byla zaměřena na výrobu sýra na místní farmě. Studenti se aktivně zapojili do celého procesu – od krájení přes lisování až po tvarování

sýrů. Tyto zážitky nejen obohatily program, ale poskytly i hlubší kontext k zamyšlení nad vztahem člověka k přírodním zdrojům.

Během týdne účastníci diskutovali o udržitelnosti, rozvíjeli své komunikační a prezentační dovednosti v angličtině a především se učili spolupracovat v mezinárodních týmech. To vyžadovalo respekt k odlišným názorům, schopnost hledat kompromisy a vytvářet společné výstupy. Studium v odlišném kulturním prostředí jim umožnilo lépe reflektovat vlastní hodnoty, postoje a přístupy k výuce, společnosti a životnímu prostředí.

Významným přínosem bylo každodenní udržitelné cestování. Ačkoli byla vzdálenost mezi ubytováním a kampusem delší, všichni účastníci s nadšením využívali městská kola, která jsou v Nizozemsku běžnou součástí života.

Zkušenost s mezinárodní letní školou shrnují studenti následovně:

„Tento týden nám otevřel nové perspektivy. Kromě zlepšení jazykových dovedností jsme si vyzkoušeli týmovou spolupráci v multikulturním prostředí, naučili se více přemýšlet o udržitelnosti v každodenním životě i ve výuce a mohli jsme se aktivně podílet na smysluplném vzdělávacím programu. Největší přínos pro nás však spočívá v tom, že jsme mohli přemýšlet o tom, kým jako profesionálové chceme být a jak pozitivně působit na své okolí.“

Přestože se téma programu na první pohled mohlo zdát poněkud vzdálené studijním oborům studentů z IVP, ukázalo se, že mezioborová spolupráce je klíčová pro komplexní porozumění změnám a propojování různých perspektiv, které mohou vést k účinnějším řešením.

Letní škola ve Wageningenu tak potvrdila, že mezinárodní spolupráce, otevřenost a sdílení zkušeností tvoří pevný základ pro rozvoj kompetencí budoucích vzdělavatelů a poradců, kteří se chtějí stát skutečnými nositeli pozitivních změn.

Kateřina Gabriela Procházková, studentka IVP

Podpora agrolesnictví a spolupráce univerzit na Hedvábné stezce

Tým akademických pracovníků Fakulty tropického zemědělství ve složení Iva Kučerová, Zbyněk Polesný, Ayat Ullah a Vladimír Verner podnikli expedici do středoasijského Kyrgyzstánu.

Desetidenní cesta zahrnovala setkání s partnerskou organizací University of Central Asia, zejména s jejím oddělením zaměřeným na výzkum a rozvoj horských oblastí Mountain Societies Research Institute, a také detašovaným kampusem ve městě Naryn. Tým se vypravil rovněž do jedné z výzkumných oblastí spolupráce s německou univerzitou Rhein-Waal 2017–2022 financovanou německým Spolkovým ministerstvem pro vzdělávání a výzkum. Dále navštívil národní zemědělskou univerzitu Kyrgyz National Agrarian University, aby projednal další možnosti spolupráce, která se datuje od roku 2006, zejména pak dopady společně realizovaného projektu v Lejleckém okrese v letech 2008–2010, financovaného Ministerstvem zemědělství ČR.

Tento projekt podporoval udržitelné zemědělské hospodaření a zvyšování příjmů zemědělců prostřednictvím rozvoje agrolesnictví, zejména ovocných sadů, a zpracování potravin s cílem zlepšit kvalitu a rozmanitost ovocných produktů a zajistit dostatek krmiva pro hospodářská zvířata. Iniciativa byla zaměřena především na podporu chudých domácností,

kteří se potýkali s problémy migrace a se změnami klimatu. Projekt investoval i do rozvoje zavlažovacích systémů a přístupu k vodním zdrojům.

Expedice také využila možnosti navštívit cílové oblasti projektu ve správní oblasti Kulundu (okres Leylek, provincie Batken). Šlo o první návštěvu od roku 2012, kdy tým FTZ zavítal do této lokality naposledy v rámci výzkumu, který realizoval v horských oblastech jižního Kyrgyzstánu. Byl zaměřen na místní tradiční znalosti, využívání a komercializaci léčivých rostlin.

Podobnými aktivitami se FTZ přidává na stranu řady českých a československých institucí a iniciativ, které tuto oblast historicky podporují, a to v některých aspektech již od 20. let minulého století.

Cesta se uskutečnila díky programu Erasmus+ KA171.

Děkan FTZ Hynek Roubík posiluje akademické vazby v Bhútánu

Docent Hynek Roubík, děkan Fakulty tropického zemědělství, se nedávno vrátil z úspěšné zahraniční cesty do Bhútánu. Uskutecnila se v rámci prestižního programu Erasmus+ KA171, který podporuje mezinárodní spolupráci a budování kapacit mezi evropskými a mimoevropskými vysokoškolskými institucemi.

Hostiteli byly College of Science and Technology a College of Natural Resources, obě spadající pod Royal University of Bhutan. Docent Roubík se během této cesty zapojil do intenzivní akademické výměny zaměřené na udržitelné zemědělství, využití biologických zdrojů a rozvoj venkova. Mobilita zahrnovala odborné přednášky, konzultace k učebním osnovám i strategická jednání s cílem vybudovat dlouhodobé partnerství mezi ČZU a institucemi v Bhútánu.

Ve svých přednáškách a konzultacích se děkan FTZ zaměřil mimo jiné na technologie přeměny odpadu v energii a roli cirkulární ekonomiky v drobném zemědělství, přičemž čerpal ze svých rozsáhlých mezinárodních výzkumných zkušeností.

Vedle akademické části přinesla cesta také cennou kulturní výměnu.

„Bhútánské hluboké propojení člověka s přírodou, vyjádřené i v jejich filozofii hrubého národního štěstí, bylo velmi inspirující a souzní s našimi cíli v oblasti udržitelnosti,“ uvedl docent Roubík.

Návštěva Bhútánu představuje významný krok v mezinárodní strategii ČZU a otevírá nové možnosti pro společné výzkumné projekty, studentské mobility i další aktivity zaměřené na řešení globálních výzev v oblasti udržitelného rozvoje.

FTZ

V náručí osmitisícových vrcholů: Letní školy PEF v Nepálu a Kyrgyzstánu

Přednáška o dějinách Střední Asie dopoledne, odpoledne jízda na koni u jezera ve třech tisících metrů. V Nepálu diskuse o sociální situaci země a o pár dní později track mezi vesnicemi pod osmitisícovkami. Letní školy PEF ukazují, že studium může být i dobrodružstvím, na které se nezapomíná. Co vlastně letní školy studentům přinášejí, napoví rozhovor s jejich koordinátorem Oldřichem Výlupkem.

Jak vznikl nápad pořádat letní školy v Kyrgyzstánu a Nepálu?

Začalo to zhruba před deseti lety, kdy jsem poprvé obě země díky mezinárodnímu projektu PEF navštívil. Chtěli jsme nabídnout studentům něco jiného než jen klasické Erasmus pobyty v Evropě – program, který kombinuje akademické vzdělávání s hlubokým kulturním zážitkem. V Nepálu jsme začali už v roce 2017 a o dva roky později se přidala i letní škola v Kyrgyzstánu. Obě země jsou pro studenty exotické, zároveň bezpečné a nesmírně inspirativní.

Jak probíhala komunikace s místními partnery? Nebylo těžké program zorganizovat?

Začátky nebyly jednoduché. Odlišná kultura i pracovní tempo, ale brzy jsme našli spolehlivé partnery. V Nepálu Kathmandu University a Pokhara University, v Kyrgyzstánu American University of Central Asia. Všichni

jsou velmi otevření spolupráci, oceňují, že propojujeme jejich výuku se studenty z Evropy, a postupně jsme z toho vybudovali pevné vztahy. Od prvních kroků se na přípravě letních škol podílejí naši absolventi: v Nepálu absolvent pocházející přímo z této země a v Kyrgyzstánu absolventka PEF z Biškeku. Jejich znalost jazyka, místního prostředí a nezištná podpora byly klíčovými pro rozvoj programů. Díky nim a jejich odhodlání se podařilo vybudovat kvalitní a stabilní spolupráci, na kterou dnes můžeme navazovat.

Co tyto školy studentům nabízejí?

Jsou to třítydenní programy, kde studenti kombinují přednášky s exkurzemi. V Kyrgyzstánu třeba dopoledne poslouchají přednášku o eposu Manas nebo o dědictví sovětské éry a odpoledne už sedí na koni u jezera Sonkol ve výšce 3000 metrů. V Nepálu zase probírají sociální a ekonomickou situaci země a o pár dní později už putují mezi vesnicemi v oblas-

ti Annapuren a vidí, jak místní život skutečně vypadá. Kulturní program je pro nás stejně důležitý jako část akademická, proto na něj klademe zvláštní důraz.

To zní jako silný zážitek. Jaké momenty vám osobně nejvíce utkvěly v paměti?

Těch je opravdu hodně. V Kyrgyzstánu to byla třeba noc v jurtách u Son Kulu, kdy nebyl signál ani internet

a obloha byla plná hvězd. Studenti říkali, že to bylo poprvé po dlouhé době, kdy zažili úplné ticho a klid. Silný dojem zanechaly i jízdy na koních po nekonečných pastvinách kolem jezera. U Issyk-kulu pak tradiční ukázka lovu s orly, kdy mohli studenti zblízka vidět dovedností místních sokolníků, a také si sami vyzkoušeli střelbu z luky a šípů.

V Nepálu mi utkvěl v paměti kontrast mezi rušným Káthmándú a životem v horách. Najednou jdete vedle nosiče v sandálech, který má na zádech 60 kilo nákladu. Zatímco my máme ty nejmodernější trekingové boty a oblečení a přemýšlíte o tom, co všechno považujeme doma za samozřejmost. Lidé v Nepálu žijí v obyčejných a jednoduchých podmínkách, a přitom působí nesmírně šťastně. Jeden z největších rozdílů, který tam člověk pocítí, je vnímání času. To, co ukazují hodinky, je absolutně nepodstatné.

Jak na program reagují samotní studenti?

Hodně z nich říká, že jim pobyt změnil pohled na svět. Jeden student mi napsal, že odjel bez očekávání a vrátil se s jedním z nejsilnějších zážitků svého života. Další studentka, že si teprve v Kyrgyzstánu uvědomila, že není jen „městská barbie“, ale že dokáže fungovat i v horách bez komfortu. Studenti oceňují i to, že se stmelí jako skupina. Z cizích lidí se za pár dní stanou blízcí přátelé. A právě tohle je podle mě největší hodnota programu.

Která témata se probírají na univerzitách?

V Biškeku na AUCA se věnujeme literatuře, historii a politice Střední Asie – třeba eposu Manas, genderu a islámu nebo komunikaci po rozpadu Sovětského svazu. V Nepálu v Káthmándú jde o kulturu, historii a ekonomicko-sociální vývoj země. V Pokhaře se zase zaměřujeme

na turismus, což je pro Nepál klíčové odvětví, a studenti si vyzkouší i vaření tradičních jídel.

Co byste řekl těm, kteří váhají, zda se přihlásit?

Že je to příležitost, kterou už možná nikdy nedostanou. Cestovat sami do Nepálu nebo Kyrgyzstánu je možné, ale nikdy neprožijí tolik během tří týdnů – neměli by přístup na univerzity, k místním průvodcům, k rodi-

nám v horách. A hlavně na to budou vzpomínat celý život. Jeden student to vystihl dokonale: „Cesta nebyla jen o poznávání cizí země, ale hlavně o poznávání sebe sama.“ Myslím, že to platí pro oba programy. Informační schůzky jsou organizovány Zahraničním oddělením PEF v únoru a výběrová řízení proběhnou v březnu.

Ing. Oldřich Výlupek, MSc., Ph.D. / Ing. Karel Jílek

Univerzitní osmy Pražských primátorek: Stříbro pro mužskou posádku, dívky byly čtvrté

Loňský a předloňský titul akademických mistrů v závodech univerzitních osmiveslic Pražských primátorek studenti ČZU v pátek 6. června 2025 neobhájili, nicméně skončili na velmi pěkném druhém místě. Dívky vyměnily loňské stříbro za letošní bramborovou medaili. V konkurenci deseti univerzit je to v obou případech krásný úspěch. Letošními králi a královnami univerzitních osmiveslic se staly posádky Univerzity Karlovy.

Unikátní sportovní podívanou zažívá Praha v prvních červnových dnech už více než sto let, od roku 1913. Pražské primátorky, tradiční závod osmiveslic a skifařů, se letos konal ve dnech 6.–8. června a už v pátek závod univerzitních osmiveslic přilákal k Vltavě stovky fanoušků.

Univerzitní osmy oslavily patnáctiny

Zvláštní kategorii Primátorek tvoří od roku 2011 závod univerzitních osmiveslic, který je inspirován závody Boat Race mezi tradičními soupeři, univerzitami Cambridge a Oxford. Prvního ročníku se účastnily čtyři pražské vysokoškolské týmy – vedle ČZU v Praze to byla Univerzita Karlova, ČVUT a VŠE, přičemž historické prvenství si zajistila ČVUT. Tým mužů v barvách ČZU stanul na trůně určeném pro vysokoškolské veslaře v roce 2023, vloni zlato obhájil a letos skončil na druhém místě. Dívčí posádka z loňské stříbrné pozice sestoupila na čtvrté místo. Děkujeme za skvělou reprezentaci univerzity na prestižních veslařských závodech a oběma týmům gratulujeme!

Lenka Prokopová / Foto: Petr Zátka

VESLAŘSKÝ ZÁVOD PRAŽSKÉ PRIMÁTORKY je nejznámější a nejtradičnější událostí svého druhu v České republice. I v zahraničí proslul jako jediný závod, který se jede do zatáčky. Ta na závodníky čeká u vyšehradské skály. Dvoukilometrová trať začíná u jižního cípu Veslařského ostrova, vede po proudu řeky mezi Vyšehradem a Císařskou loukou pod vyšehradský železniční most až do cíle nedaleko Palackého mostu.

Rektorský den 2025 jako Den univerzitního sportu

ČZU v Praze uspořádala 13. května 2025 v rámci Rektorského dne jeho tradiční sportovní část, Den univerzitního sportu. Této multisportovní akce se letos zúčastnilo na 350 studentů v devíti soutěžních a ve dvou rekreačních sportech.

Den univerzitního sportu tradičně organizuje Katedra tělesné výchovy společně se studentskými spolky. Letos se sportovalo v příjemné jarní atmosféře, počasí ukázalo svoji lepší tvář, a tak se všichni mohli věnovat pohybovým aktivitám v mnoha disciplínách venku i v tělocvičnách a v bazénu. Studentské týmy soupeřily ve volejbalu, beachvolejbalu, florbalu, plavání, v tenise, malé kopané, nohejbalu, badmintonu a v pívni štafetě. V závěru čekaly na vítěze jednotlivých disciplín rektorské medaile a věcné ceny. Účast studentů byla vyšší než v minulých letech. Do sportovní části Rektorského dne se zapojilo i 27 vrcholových sportovců – studentů ČZU zařazených do projektu Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy UNIS pro podporu duální kariéry sportovců s vysokou sportovní výkonností. Během sportování proběhla v areálu KTV i úspěšná náborová akce na dárce kostní dřeně. Pokračováním sportovní části byl podvečerní a večerní program studentského festivalu Miss Agro. Rektorský sportovní den proběhl bez zranění a v hojném počtu sportovců, kterým děkujeme za účast.

Mgr. et. Mgr. Anna Fričová

Rektorát se vrátil na trůn krále Sportovních her zaměstnanců ČZU

Tradiční společensko-sportovní událost roku vynesla trofej pro nejúspěšnější tým 22. ročníku Sportovních her zaměstnanců ČZU v Praze týmu Rektorátu. Po dvouleté přestávce se 15. května 2025 opět stal mistrem her a připravil o hattrick jejich dvojnásobného vítěze, Technickou fakultu.

Sportovních her zaměstnanců se zúčastnilo na 900 aktivně sportujících zaměstnanců v sedmi soutěžních a dvou rekreačních sportech.

„Soudě podle nadšených ohlasů na galavečeru v Klubu C s předáváním poháru pro celkového vítěze her a vyhlášením jednotlivých sportů můžeme konstatovat, že se tato akce nadmíru vydařila,“ říká hlavní organizátor Dušan Vavrla, vedoucí Katedry tělesné výchovy, a dodává: „Vyrovnanost prvních tří týmů byla neskutečná a o celkovém pořadí rozhodl až poslední sport, ve kterém nakonec tým Rektorátu ve finále fotbalového turnaje při nerozhodném výsledku 0:0 zvítězil až na penalty, a tím dosáhl na rozhodující body. Kdyby penaltový souboj vyhrála Fakulta životního prostředí, celkovým vítězem poháru by byla Provozně ekonomická fakulta.“

Na zaplněném atletickém oválu hry odstartoval rektor Petr Sklenička a Dušan Vavrla se připojil s přáním příjemně stráveného dne. „Když jsme v roce 2002 pořádali první ročník, netušili jsme, co se z toho vyklube. Teď tu máme 22. ročník a počet účastníků her každým rokem roste. Snad se i zlepší počasí, za to jsem orodoval u svatého Petra, ale my jsme odolná univerzita, a věřím, že to vydržíme. Sportu zdar a bavte se!“

Kromě fakultních týmů a družstva Rektorátu se do sportovního klání zapojili i zástupci Lesů ČZU. Mohli jsme fandit při soubojích v malé kopané, ve volejbale a nohejbale, v tenisu a stolním tenisu, v plavání a pétanque. A kdo se zrovna nehoní za sportovními výkony a trofejemi, měl příležitost vyrazit s kolegy na turistický pochod nebo cyklistický výjezd a užít si pohodový den.

„I když jsou vítězství v jednotlivých sportech jistě nadšeně oslavována, největší význam této unikátní akce spočívá v pohodě a bezvadné náladě všech zúčastněných po celý den,“ komentuje Sportovní hry zaměstnanců ČZU jejich zakladatel a dlouholetý organizátor Dušan Vavrla.

Lenka Prokopová / Foto: Petr Zmek

Tým Rektorátu se vrací na trůn krále Sportovních her zaměstnanců ČZU

Letní sportovní kurzy pomáhají studentům upevňovat kondici i přátelství

Sportovní kurzy pořádané Katedrou tělesné výchovy jsou důležitou součástí nabídky sportovního vyžití studentů ČZU. Dobře si uvědomujeme, jak moc mladá generace potřebuje pohyb, a proto vedle pravidelné sportovní činnosti studentů podporujeme i jejich sportovní pobyty v přírodě.

Kromě pozitivního vlivu na zdraví mají týdenní sportovní kurzy i sociální efekt. Studenti tráví čas se svými vrstevníky při společném programu a mají zde možnost navázat nová, mnohdy i celoživotní přátelství a vztahy. Letní sportovní kurzy mají dlouhou historii. Změnilo se jen to, že se dnes pořádají jako dobrovolná aktivita, zatímco v minulosti byly součástí studia jako povinný předmět pro všechny.

Nabídka letních kurzů Katedry tělesné výchovy je pestrá. Je to široká škála sportovních aktivit v přírodě, které mohou zvládnout i začátečníci a rekreační sportovci. Někteří se seznámí s novým sportem, který se potom stane jejich zálibou. Všechny kurzy mají odborné vedení trenéry a cvičitelů, takže studenti mohou získat odborné znalosti, za které by

v komerční sféře museli platit. Významnou složkou kurzů je i jejich společenská stránka, program mimo sportovní aktivity.

Letos se letních kurzů zúčastnilo na 500 studentů. Nejčastěji na ně jezdí ti z prvních ročníků a plní si tak povinnost zápočtu z tělesné výchovy. Naplňují je ale také studenti vyšších ročníků, kteří už v minulosti nějaký kurz absolvovali a rádi si to zopakují v každém dalším roce studia. Zájem je i ze strany doktorandů a mladých zaměstnanců univerzity.

Od konce května do poloviny září organizovala KTV celkem 19 kurzů, a to převážně ve volné přírodě. Oblíbené vodácké kurzy na Vltavě a Otavě doplnily kurzy sjezdu divokých rakouských řek na raftech a člunech s jednodenními ferratami v překrásné alpské přírodě. Cyklisté si přišli na své v Jizerských horách s ubytováním na školní chatě v Janově nad Jizerou nebo na kurzu ve Slovinsku v oblasti jezera Bled a Bohinjského jezera. Turisté a milovníci hor poznávali přírodu v Krkonoších s výstupem na Sněžku za východu slunce. Fyzicky zdatnější absolvovali pět túr ve vysokých horách Slovenska, v Roháčích a Nízkých Tatrách. Pro zájemce

o vodní sporty se pořádaly dva kurzy jachtingu. Jeden kurz na jižní Moravě byl určen pro začátečníky windsurfingu a byl doplněn cyklistikou a beachvolejbalem. Další kurz proběhl pro zájemce o skalní lezení na cvičných skalách ve středních Čechách. Multisportovní kurz míčových her se konal u jihočeského rybníka u Třeboně s výukou volejbalu, tenisu, softbalu a dalších míčových sportů. A v závěru léta proběhly tradiční sportovní kurzy u moře ve Španělsku a v Itálii, kde kromě celodenního sportování studenti poznávali zajímavá místa jako Barcelona, Valencie, Tarragona či Pescara.

„Z ohlasů účastníků kurzů je zřejmé, že tato forma aktivit má význam a studenti si mnohdy odnášejí zážitky na celý život. Velmi často se stává, že jedou na kurz na doporučení svých rodičů, kteří na ČZU studovali dříve a vzpomínají právě na tyto sportovní kurzy jako na nezapomenutelné chvíle vlastního studia,“ uzavírá vedoucí Katedry tělesné výchovy Dušan Vavrla.

KTV

Běh o pohár rektora ČZU s rekordní účastí

Katedra tělesné výchovy ve spolupráci s TJ ČZU Praha uspořádala 22. října již 63. ročník tradičního Běhu o pohár rektora. Závodníci se utkali na pestré krosové trati vedoucí přírodní rezervací Suchdolský háj – Tiché údolí. Muži absolvovali trasu dlouhou 6,6 km, ženy 3,3 km. Již počtvrté se konal také dětský závod – přebor v přespolním běhu atletické přípravy TJ ČZU Praha.

Díky posunutému termínu padl novodobý rekord účasti. Na startu se sešlo 80 dospělých a 53 dětí. Poctivé podzimní počasí připravilo běžcům pravý krosový zážitek. S náročnou, místy podmáčenou tratí si nejlépe poradili loňští vítězové Janis Mach (22:40) a Anita Žáková (13:30). Oba vítězové hlavních kategorií jsou studenty ČZU. Putovní poháry předal při slavnostním vyhlášení rektor ČZU Petr Sklenička.

Mezinárodní akademická soutěž v mysliveckém troubení a vábení jelenů

Unikátní akademická soutěž přilákala studenty z Česka, Slovenska a Polska, kteří předvedli svůj um ve hře na lovecké nástroje a ve vábení jelenů.

První dubnovou sobotu se zámek v Kostelci nad Černými lesy rozezněl tóny lesnic, borlic a hlasy říjňých jelenů. XVI. ročník Mezinárodní akademické soutěže v mysliveckém troubení a vábení jelenů přilákal téměř 170 studentů z Česka, Slovenska a Polska. Tato ojedinělá akce je určena výhradně studentům středních a vysokých škol bez hudebního vzdělání.

Soutěž probíhala ve dvou částech. Ve vábení jelenů soutěžící napodobovali hlasy jelení zvěře a ukázali, že i bez dlouholeté praxe lze přesvědčivě přenést do sálu atmosféru lesa a jelení říje. V trubačské části soutěže pak zazněly slavnostní společné signály i sólové výkony ve hře na lovecké nástroje. Obě části soutěže hodnotí vždy odborné poroty. Nechyběl ani velký společný koncert všech účastníků, který zaplnil nádvoří zámku.

Atmosféru doplnilo přátelské setkávání studentů, slavnostní vyhlášení výsledků i večerní zábava. Podle pořadatelů je cílem soutěže uchovat myslivecké tradice a ukázat jejich krásu širší veřejnosti.

Další ročník této jedinečné soutěže se uskuteční 11. dubna 2026 opět na zámku v Kostelci a nabídne stejnou možnost mysliveckým trubačům a vábičům poměřit své síly.

Riziko útoků divočáků na lovecké psy roste s délkou lovecké sezóny

Studie odborníků z Fakulty lesnické a dřevařské ČZU v Praze ukazuje, že čím delší je lovecká sezóna, tím více roste riziko útoků divokých prasat na lovecké psy.

Divočáci patří v české krajině k problematickým živočichům. Škodí na polích, šíří nemoci a jejich stavy stále rostou. Myslivci proto využívají naháňky s loveckými psy, které patří k účinným metodám regulace. Jenže právě psi se při střetu s divokým prasetem mohou dostat do velkého nebezpečí.

Tým z Fakulty lesnické a dřevařské ČZU analyzoval údaje z pěti loveckých sezón na Benešovsku. Vyhodnotil téměř 800 naháňek a stovky střetů mezi psy a divočáky. Závěr byl jasný: počet útoků stoupal pouze s délkou lovecké sezóny. Naopak četnost akcí, počet účastníků či ulovených prasat vliv neměly.

Za sledované období bylo zaznamenáno téměř 600 útoků, z nichž čtvrtina skončila zraněním. Většinou šlo o lehká zranění, necelá třetina však byla vážná či dokonce smrtelná. Ztráta loveckého psa představuje pro myslivce nejen finanční škodu, ale i citelný emoční zásah. Mnozí z nich považují své psy za členy rodiny.

Podle autorů zvyšuje delší sezóna pravděpodobnost, že k nebezpečnému setkání dojde. Výsledky vybízejí k úvahám, zda lépe nevymezit délku lovecké sezóny, případně hledat postupy, které sníží riziko pro psy a zároveň umožní regulaci přemnožených prasat.

Údržba pro TOP manažery

Konferenci Údržba pro TOP manažery realizuje Česká společnost pro údržbu ve spolupráci s Technickou fakultou ČZU v Praze již od roku 2011 pravidelně v jarních měsících. Ani rok 2026 nebude výjimkou a 25. a 26. března se tato konference opět koná v impozantních prostorách zámku v Liblicích, kde je k dispozici velký přednáškový sál, Mramorový sál pro praktické ukázky a velmi útulné prostředí pro vychutnání kulinářských specialit místních špičkových kuchařů.

Svým zaměřením konference dlouhodobě směřuje k přiblížení nejlepší teorie, ale především k předávání dovedností a praxe v údržbě členům České společnosti pro údržbu a ostatní odborné i laické veřejnosti. Zkrátka všem, kteří mají na údržbě jim svěřených zařízení zájem. Moderní dynamická doba přináší stále nové pohledy na problematiku

údržby, a tak se v rámci konference budou rozebírat témata preventivní, prediktivní a proaktivní údržby za podpory vhodně zvolených softwarových produktů, zahrnujících i produkty umělé inteligence, podporujících práci údržbářů v jejich jednoduchém plánování, a za využívání špičkových diagnostických metod, které ve spolupráci s vhodnou technologií údržby vedou k výraznému dopadu na prodloužení životnosti a zvýšení bezporuchovosti svěřených zařízení. Nad vším již dnes bdí velká ruka digitalizace, která v rámci Průmyslu 4.0 přinesla velký rozvoj automatizace a robotizace v různých průmyslových odvětvích.

Rádi vás na konferenci Údržba pro TOP manažery uvítáme, protože vaše znalosti, dovednosti a praktické příklady jsou pro nás učebními pomůckami, pomáhají nám posunout se při řešení problémů dál a společně mít funkční, a především spolehlivé výrobní zařízení.

prof. Ing. Martin Pexa, Ph.D.
vedoucí katedry jakosti a spolehlivosti strojů a předseda České společnosti pro údržbu

Výstava koní v Lysé nad Labem

Ve dnech 19.–21. září se na výstavišti v Lysé nad Labem konal 32. ročník výstavy Kůň25. Oficiálním spolupořadatelem této události je ČZU v Praze a děkan FAPPZ profesor Josef Soukup jí poskytl záštitu.

Partnerskou zemí bylo Polsko a prezentovat koně plemene malopolský a velkopolský přijeli zástupci hřebčínů Prudnik a Pepowo. Na výstavě se představilo rekordních 136 koní 34 plemen. Po celé tři dny pomáhali s organizací studenti oboru Chov koní FAPPZ. I díky počasí byla návštěvnost velká a obě večerní představení byla vyprodaná. Zahajovací ceremoniál uvedl krátkým projevem profesor Soukup a poté výstavu zahájil ministr zemědělství Marek Výborný.

Kůň je nejstarší a největší výstava v ČR a má evropský věhlas. Výstava je určena všem příznivcům jezdeckého sportu, vozatajství, drezury, ale i samotného chovu koní. Jejím cílem je představit jednotlivá plemena. Návštěvníky potěšila teplokrevná, plnokrevná, chladnokrevná, sportovní, historická i malá plemena, poníci a miniaturní koně, ale i plemena oslů. Všichni byli k vidění nejen v boxech, ale i na dvou předváděcích. Opět se zde prezentovala ušlechtilá arabská plemena koní.

Atmosféru doplnila vystoupení jízdní policie, westernové show, ukázky drezury, parkuru. Mimořádné pozornosti se tradičně těšila i představení národního hřebčína a hřebčinců působících na území České republiky

z Kladruhu nad Labem, Písku a Tlumačova. Vyvrcholením pátečního a sobotního programu výstavy Kůň 2025 byla Večerní koňská galashow doprovázená audiovizuálními efekty a živou hudbou.

TRANSFER Danube na Technické fakultě

Katedra využití strojů je součástí mezinárodního konsorcia projektu financovaného z programu Interreg, do kterého je zapojeno 11 partnerů z devíti zemí Podunají. Projekt je zaměřen na lepší porozumění extrémům počasí a jejich dlouhodobým dopadům na zemědělství v celém regionu.

Vyvíjeny jsou praktické nástroje a mezinárodní e-platforma, která propojí data, mapy, znalosti a zkušenosti napříč státy. Díky mezinárodní spolupráci je možné sdílet osvědčené postupy a hledat společná řešení. Výsledky mají pomoci zemědělcům čelit suchu, povodním nebo vlnám veder a zároveň podpořit instituce při plánování adaptačních opatření a politik, aby bylo zemědělství v Podunají odolnější vůči klimatickým změnám.

Ústecký pivní jarmark

Výzkumný a výukový pivovar Suchdolský Jeník ovládl 13. ročník Ústeckého pivního jarmarku malých a rodinných pivovarů. V odborné degustační soutěži se mu podařilo vyhrát první místo v kategorii Speciální a ochucené pivo za American Pale Lager (APL); první místo v kategorii Polotmavé a tmavé pivo za tmavý ležák; třetí místo v kategorii Světlý ležák za tradiční světlý ležák a třetí místo v kategorii Speciální pivo za značku Venuše (Pale Ale), která byla uvařena ve spolupráci s Pivovarem Trilobit a Chmelařským institutem v Žatci.

Suchdolský Jeník děkuje za skvělou spolupráci svým partnerům, všem příznivcům za jejich přízeň a žízeň a organizátorům Pivovar Hotel Na Rychtě za skvělou akci. Dej Bůh štěstí!

Chmelařská konference v Bavorsku

Suchdolský Jeník se zúčastnil mezinárodní chmelařské konference pořádané pod záštitou International Hop Growers' Convention I.H.G.C. v bavorském Spaltu.

Významnou událost si nenechali ujít odborníci z Argentiny, Chile, USA, Japonska a dalších zemí. Zazněly zde zajímavé příspěvky věnované šlechtění, genetice, fytopatologii, virům, entomologii, pesticidům, pěstování chmele a podobně.

Součástí programu byla návštěva místních chmelnic a producentů chmele. Spalt je významná německá chmelařská oblast, jako je u nás například Žatecko. Získané poznatky poslouží při výuce studentů na Technické fakultě ČZU v Praze. V rámci přednášek byl také prezentován Suchdolský Jeník a jeho Jitřenka, na jejíž výrobu byly použity nově vyšlechtěné chmelové odrůdy odolné suchu ve Chmelařském institutu v Žatci. Dej Bůh štěstí!

Tam, kde se z poznání stává zážitek

Téměř padesátka zvědavých žáků a studentů se zapojila do Letní školy na FŽP Klimatická změna a biodiverzita. Účastníci se ponořili do aktuálních environmentálních témat prostřednictvím interaktivní výuky, exkurzí a praktických workshopů.

Program přiblížil složitost klimatické změny i problematiku ubývání biologické rozmanitosti. Mladí badatelé si vyzkoušeli entomologický a ornitologický výzkum v terénu a v mobilní laboratoři společnosti ENKI o.p.s., navštívili fakultní přírodní rezervaci V Bahních, pražskou zoo nebo mokřadní biotop v Radotíně.

Letní škola se konala v rámci projektu Adaptace na změnu klimatu: Projekt vzdělávání odborné veřejnosti, středoškolských učitelů a studentů, který spolufinancuje Státní fond životního prostředí ČR.

Konference EarthBridge v Kostelci nad Č. l.

Univerzitní zámek v Kostelci nad Černými lesy hostil ve dnech 25. a 26. září 2025 mezinárodní konferenci EarthBridge, jež spojila výzkumníky a odborníky v oblasti dálkového průzkumu Země, biodiverzity a environmentálních aplikací. Nabídla nejen špičkovou vědu, ale i příležitosti k výměně a spolupráci, což je jedním z cílů samotného projektu EarthBridge financovaného z programu Horizon Europe.

Během dvou dnů se účastníci zabývali širokou škálou témat od monitorování městské zeleně a biodiverzity až po pokročilé aplikace LiDARu, satelitních dat a umělé inteligence v environmentálním výzkumu. Konferenci zahájily přednášky profesorů Matthiase Forkela (Technische Universität Dresden) a Duccia Rocchiniho (University of Bologna).

Marek Orko Vácha získal Cenu děkana FŽP

Český římskokatolický kněz, pedagog a molekulární biolog Marek Orko Vácha získal letošní Cenu děkana Fakulty životního prostředí ČZU v Praze.

U příležitosti tradičních oslav Dne Země na FŽP ji 24. dubna 2025 převzal z rukou děkana Michaela Komárka za zásluhy o rozvoj etického a filozofického myšlení v oblasti vztahu člověka k přírodě.

Teolog specializující se na otázky evoluční biologie a environmentální etiky se během odpoledního programu při své inspirativní přednášce věnoval mimo jiné také myšlenkám nedávno zesnulého papeže Františka o důležitosti ochrany přírody pro současnou společnost. Srdečně gratulujeme!

Lom ČSA se otevřel veřejnosti

Areál uhelného velkolomu ČSA na Mostecku se 12. července v rámci unikátního projektu obnovy více než 200 let využívaného těžebního území otevřel veřejnosti. Fakulta životního prostředí ČZU je hrdým partnerem Biosafari, které přímo na místě, ale i virtuálně představuje jednotlivé části obnovovaného ekosystému. Nabízí tak vhled do způsobu, jak přírodní procesy přetvářejí území bývalého lomu. Novými cestami v areálu lomu s ukázkou rekultivací dojdou návštěvníci téměř až pod zámek Jezeří. Odborníci z FŽP se zasadili o to, aby příroda v obnově této krajiny měla hlavní slovo.

Veřejnost tak může být svědkem jedinečné velkoplošné sukcese i samotného projektu národní přírodní památky Lom Československé armády, kterou zde na ploše 12 kilometrů čtverečních vyhlásilo Ministerstvo životního prostředí ČR s účinností k 4. říjnu 2025.

Konference IUFRO

Ve dnech 13.–16. května hostila Fakulta lesnická a dřevařská mezinárodní konferenci IUFRO RG 4. 05. 00 – Managerial Economics and Accounting. Akci zaměřenou na roli ekonomiky a účetnictví v lesnictví pořádala katedra lesnické a dřevařské ekonomiky.

Konference nabídla prostor pro diskusi o strategickém rozhodování a finančním plánování v kontextu globálních změn. Zúčastnilo se jí 29 odborníků z devíti zemí. Program obohatila exkurze do Lázeňských lesů a parků v Karlových Varech.

Klíčová vystoupení přednesli Andrew Liebhold (management biologických invazí) a Nataša Lovrić (transformace k cirkulární bioekonomice). Čtyři tematické sekce nabídky 13 odborných prezentací a podnětné diskuse pro budoucí výzkum i praxi.

Kurz lesnictví má první absolventy

Fakulta lesnická a dřevařská úspěšně uspořádala první běh kurzu celoživotního vzdělávání Udržitelné lesnictví v době klimatické změny. Teoretická část se vyučovala formou e-learningu na platformě Moodle od července do poloviny září a účastníci tak mohli studovat vlastním tempem. Poslechli si přednášky na témata Lesní bioekonomika, Lesní požáry, Péče o dřeviny v lese a mnoho dalších.

Kurz byl završen praktickou výukou, která proběhla 18. září v lesních porostech Lesů ČZU. V průběhu dne se účastníci seznámili s praktickými ukázkami moderního managementu zvěře a klimaticky odpovědným hospodařením v lesích. Závěrečný test úspěšně napsalo všech osm účastníků a obdrží tak mikrocertifikát platný v rámci EU.

Lesnický den 2025

Dne 11. září 2025 proběhl na Fakultě lesnické a dřevařské již čtvrtý Lesnický den. Nabídl opět jedinečnou příležitost pro setkání odborníků z oblasti lesnictví, myslivosti a dřevařství a potvrdil svoji roli prostoru pro propojování akademického prostředí s praxí. Byly zde představeny možnosti spolupráce s fakultou, aplikované výsledky výzkumu využitelné v praxi i aktuální témata z oblasti lesnictví, dřeva a myslivosti. Součástí programu byly praktické ukázky a všem bylo k dispozici celodenní občerstvení.

Děkujeme partnerům akce, zejména státnímu podniku Lesy České republiky, společnosti MATRIX, a.s., i projektu Podpora zelených dovedností a udržitelnosti na ČZU za jejich podporu.

Věříme, že Lesnický den přinesl inspiraci, nové kontakty a podněty pro další spolupráci.

FLD ČZU závodila na Vltava Runu

Letošního ročníku Vltava Run 2025 se Fakulta lesnická a dřevařská zúčastnila ve velkém stylu. Na start se postavily dva týmy běžců z této fakulty – jeden o devíti členech, druhý o dvanácti. A výsledek?

Tým devíti statečných si doslova vyběhal krásné čtvrté místo ve své kategorii!

To však nebylo všechno. FLD se představila nejen na trase, ale i v zámečí akce, kde nechyběl vědecko-výzkumný stánek s ukázkami z oblasti moderního lesnictví, dřevařství a ochrany přírody.

Pro nejmenší byla připravena dětská zóna, kde si mohli hrát, tvořit a poznávat lesní svět zábavnou formou. Jakožto sponzor vyrobila naše fakulta pro tento závod originální dřevěné medaile. Těšíme se opět za rok s novými silami, nápady a láskou k pohybu, přírodě a dřevu.

Národní kolo soutěže YPEF

Ve dnech 5.–6. června 2025 proběhlo na zámku v Kostelci nad Černými lesy národní kolo 15. ročníku mezinárodní soutěže YPEF – Young People in European Forests.

Letos se soutěže zúčastnilo 12 tříčlenných družstev z různých koutů České republiky. Soutěžní program zahrnoval písemný test a prezentaci v angličtině, které ověřily znalosti lesnických a ekologických témat v mezinárodním kontextu.

Praktická část probíhala v arboretu FLD a prověřila dovednosti soutěžících v oblasti dendrologie, myslivosti, ochrany lesa, pěstování lesa a dalších disciplín.

Vítězem národního kola se stal tým z gymnázia Tanvald, který bude reprezentovat ČR na mezinárodním finále soutěže. Gratulujeme!

Výstava Natura Viva

Ve dnech 22.–25. května se Fakulta lesnická a dřevařská zúčastnila výstavy Natura Viva v Lysé nad Labem, největší výstavy zaměřené na myslivost, rybářství a život v přírodě, kterou slavnostně zahájil ministr zemědělství.

Náš dřevěný stánek s kouskem lesa zaujal už na dálku a nabídl návštěvníkům pohled do světa moderní myslivosti od udržitelného hospodaření v krajině, moderních přístupů k péči o zvěř a les, vzdělávání v oblasti myslivosti, až po propojení tradic s technologiemi.

Návštěvníci si mohli prohlédnout ukázky preparátů, poznávat lesní zvěř, nahlédnout do výukových materiálů i diskutovat se studenty a pedagogy o možnostech studia a praxe v oboru. Děkujeme všem, kdo se u nás zastavili, a těšíme se na setkání na příštím ročníku.

AVE Student Challenge 2025 zná vítěze

Již 9. ročník soutěže pro mladé odpadáře, kterou každoročně pořádá AVE CZ odpadové hospodářství, s. r. o., společně s podnikatelským inkubátorem Point One ČZU a docentem Vlastimilem Altmannem má své vítěze. Do soutěže se letos zapojilo více než 25 studentů.

Z finálové jedenáctky, která představila své práce před zástupci a managementem AVE CZ a odborníky z univerzity, uspěl nejlépe František Piša v kategorii Inovace, což byla zároveň hlavní kategorie soutěže, kde představil projekt využití solárních elektráren na rekultivovaných skládkách. Cenu za celkové vystoupení získal Jáchym Křížek a Cenu publika obdržela Anna Pourová. Všem studentům děkujeme za zapojení do soutěže a vítězům ještě jednou gratulujeme a budeme se těšit na jubilejní 10. ročník.

Nová rychlodobíječka v kampusu ČZU

Na parkovišti mezi aulou a menzou je nově k dispozici rychlodobíjecí stanice pro elektromobily. Je určena studentům, zaměstnancům i návštěvníkům kampusu. Díky výkonu 150 kW zvládne většinu elektromobilů dobít na 80 procent přibližně za 30 minut, ideálně během oběda nebo pauzy mezi přednáškami. Použití je velmi jednoduché. Pokud už máte svoji mobilní aplikaci nebo RFID kartu, dobíjení spustíte během okamžiku. Pokud ne, stačí načíst QR kód přímo na stanici a můžete dobít i bez registrace. Chargee běžně nevystavuje karty jednotlivcům, protože služba je zaměřena hlavně na firmy, respektive B2B segment. Díky spolupráci s ČZU však Chargee dělá výjimku – studenti a zaměstnanci univerzity si mohou jednoduše zažádat o vlastní dobíjecí kartu. Stačí jen uvést, že jste z ČZU, a Chargee vám ji s radostí vystaví.

Chargee vystaví mobilní aplikaci a jedinou kartu, která umožní dobít nejen v kampusu, ale také na tisících míst v České republice i Evropě.

Více na chargee.eco/?utm_source=chatgpt.com.

Obsah

3 / Úvodní slovo

- Za osm let jsme dokázali úžasné věci

4 / Ze života univerzity

- ČZU bude v příštích čtyřech letech řídit Michal Lošťák
- Olympijský vítěz a mistr světa Josef Dostál převzal od prezidenta Pavla vysoké státní vyznamenání
- Rostoucí prestiž ČZU je zásluhou všech, kteří na univerzitě působí
- Děti zaměstnanců ČZU budou mít moderní zázemí
- Welcome Centre ČZU slaví páté narozeniny
- ČZU na Zemi životelce 2025: Známe cesty k udržitelné budoucnosti
- Po dvaceti letech opět v Praze: Jubilejní 70. mistrovství světa v orbě
- Zahradní slavnost: Souznění generací spjatých s ČZU v Praze
- Vinařství ČZU má i letos nejlepší kolekci vín v Čechách
- Menzovními mistry roku 2025 jsou kuchaři z ČZU
- ČZU v Praze pořádala mezinárodní konferenci BioPhys Spring
- Výstava budoucích krajinářských architektů: Síla kreativity i cit pro krajinu
- Mezinárodní lesnická konference EFI v Praze
- Dovolte, abych se představil: Jsem váš Peřák
- Rovnost žen a mužů jako cesta k excelenci v akademickém prostředí
- Ze školních lavic na Hrad. Studenti PEF inspirovali vznik celostátní kampaně o duševním zdraví

22 / Lidé

- „Mezinárodní prestiž ČZU je výsledkem skvělé práce lidí na fakultách. K tomu je však třeba jim vytvářet podmínky na univerzitní úrovni,“ myslí si končící rektor Petr Sklenička
- Novým děkanem Technické fakulty bude profesor František Kumhála
- FAPPZ bude mít od února novou děkanku
- Akademická obec ČZU se rozrostla o dva profesory a jednu profesorku
- V žebříčku TOP žen ve vědě časopisu Forbes jsou tři z ČZU
- Landscape festival: tradičně za účasti krajinářů ČZU
- Farmáři do nové sezony vbruslili s odvážnou strategií, v jarní Bitvě o Prahu si zahrají o bronz
- Co nového v Point One
- Ztracené Sudety: Tři příběhy obnovy zapomenuté krajiny

38 / Naše téma

- ČZU stoupá v mezinárodních žebříčcích výš. V nejnovějším vydání World University Rankings poskočila o dvě stě míst a je druhá v republice
- COMUNIDAD a OSIRIS: projekty globální udržitelnosti
- Jak připravit města na změny klimatu? Vědci ČZU testují adaptační opatření
- Květnatá louka vytváří prostor pro regionální biodiverzitu kampusu
- Udržitelná biotechnologie a ochrana životního prostředí

44 / Studium

- Personalistika bez hranic: Když se na PEF potká AI, praxe a kreativita
- Práce s talenty v Inovativním podnikání – TiimiAkademia Prague
- Letní bioekonomická škola sítě ELLS
- Udržitelnost a environmentální management
- Datanaut vyráží na misi: CKSD mapovalo správu výzkumných dat na ČZU

48 / Věda, výzkum, projekty

- Nový výzkumný polygon FŽP: urbanistická laboratoř v kampusu univerzity
- Zachování genofondu subtropických užitkových rostlin
- Velké Hostěrádky: čeští farmáři společně mění krajinu pro přírodu i lidi
- Web Čejčí stopou: Seznamte se s osudy ptáků studovaných v ornitologickém projektu Martina Sládečka
- Zajímají se účastníci hudebních festivalů o životní prostředí?
- Pomohou mulčovací technologie a meziplodiny k šetrnějšímu pěstování brambor?
- Digitální dvojčata: Z laboratoře přímo na pole
- Studenti ČZU zazářili na Field Robot Event 2025
- Káva jako klíč k udržitelnému 3D tisku: Recyklovatelný PLA, který voní a odolává slunci
- Formulový tým ČZU závodí s hybridním monopostem Honeybadger 2025
- Divoký návrat: koně Převalského se vracejí do středního Kazachstánu
- Odvážné nápady studentek krajinářství pro sídliště Ďáblice
- Výzkum jediného afrického jelena v Alžírsku
- AI BRIDGE: 500 účastníků a nově i vlastní dedikovaný předmět
- Čirok na českých polích? Vědci z PEF ČZU hledají možné adaptační strategie na klimatickou změnu
- Demola: Propoj se, inovuj, škáluj

66 / Zahraničí

- Vzpomínka na krajinářskou exkurzi Barcelona, září 2025
- Udržitelná budoucnost ve vzdělávání: Studenti IVP na letní škole ve Wageningenu
- Podpora agrolesnictví a spolupráce univerzit na Hedvábné stezce
- Děkan FTZ Hynek Roubík posiluje akademické vazby v Bhútánu
- V náručí osmitisícových vrcholů: Letní školy PEF v Nepálu a Kyrgyzstánu

71 / Sport

- Univerzitní osmy Pražských primátorek: Stříbro pro mužskou posádku, dívky byly čtvrté
- Rektorský den 2025 jako Den univerzitního sportu
- Rektorát se vrátil na trůn krále Sportovních her zaměstnanců ČZU
- Letní sportovní kurzy pomáhají studentům upevňovat kondici i přátelství
- Běh o pohár rektora ČZU s rekordní účastí

75 / Aktuality

Čtvrtý ročník Point One Pitchuj Startup vyhrál projekt BeanSaver

V Aule ČZU v Praze se 15. října 2025 uskutečnil čtvrtý ročník soutěže inkubátoru Point One ČZU – Pitchuj Startup. Před odbornou porotou se představilo celkem deset soutěžních týmů, z toho pět domácích a pět z partnerské univerzity FH Wiener Neustadt z Rakouska. Celkovým vítězem se stal rakouský projekt BeanSaver zakladatelky Very Amtmann, který recykluje kávovou sedlinu a vyrábí z ní kvalitní hnojivo. Publikum nejvíce okouznil český projekt Svět Hmyzu zakladatele Vojty Malechy. Jeho hmyzí farma produkuje kromě hmyzu také speciální hmyzí hnojivo, tzv. frass. Událost si nenechalo ujít více než 130 diváků a hostů, kteří v Aule ČZU vytvořili skvělou atmosféru plnou podpory a fandění. Oběma vítězům ještě jednou gratulujeme a budeme se těšit na pátý ročník soutěže v příštím roce.

Noc vědců – vítejte ve světě zázraků

Vždy koncem září se univerzitní kampus na jeden večer proměňuje v jednu velkou laboratoř otevřenou všem, kteří touží nahlédnout do tajů vědeckého bádání. Ani letos vědci nenechali nikoho na pochybách, jak dobrodružné to je. Netušené zážitky a překvapivá odhalení nabídla Noc vědců na ČZU asi tisícovce návštěvníků v pátek 26. září. V Pub Kvízu na Provozně ekonomické fakultě si každý mohl změřit znalosti sahající od historie peněz po moderní platby. Příležitost seznámit se s hmyzem jako výživným a ekologickým zdrojem potravy, poznat bohatství vodního světa a tajemství zdraví rostlin nebo se dozvědět něco užitečného v nutriční poradně umožnila svým návštěvníkům Fakulta agrobiologie, potravinových a přírodních zdrojů. Na Technické fakultě jsme se přenesli do virtuální reality a dozvěděli se něco o výrobě studentského piva a závodních monopostů týmu CULS Prague Formula Racing. Vodní bohatství v krajině, role opylovačů a fascinující svět sněhu byly tématy vědců z Fakulty životního prostředí. Ti také vysvětlovali, jaké přírodní procesy řídí a jakou roli v zachování ekosystémů hrají klíčové druhy. Že les může člověku nabídnout nesmírné bohatství, demonstrovali vědci Fakulty lesnické a dřevařské. Komentovanou prohlídku Laboratoře rostlinných explantátů připravila Fakulta tropického zemědělství a ta také představila vzácná koření a jejich příběhy, aromatické rostliny, klenoty afrických savan a tajemství DNA. K tajemné atmosféře Noci vědců přispělo i kouzlo nočního kampusu.

